

WESTERN ROMAN

LASSO

cijena 25d broj 530

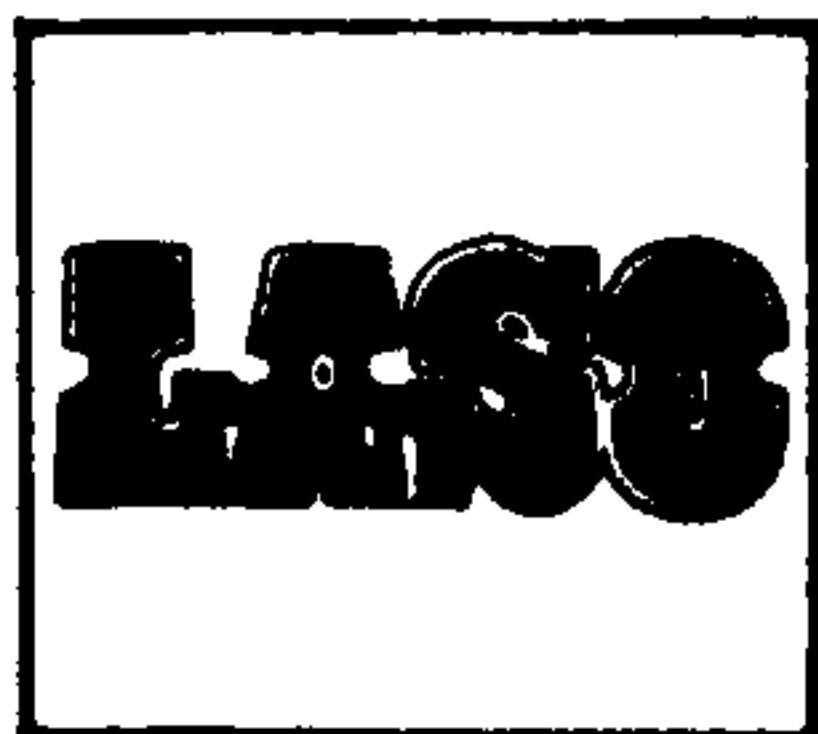
**REVOLVERAŠ
FANTOM**

John Benteen

REVOLVERAŠ FANTOM

LASO 530

John Benteen: **REVOLVERAŠ FANTOM**

Naslov originala: **PHANTOM GUNMAN**

Recenzija: Boris Kolar

Copyright: Belmont Production, Inc., posredstvom
V. P. A., München

Prijevod: M. Krmpotić

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr. Vladimir Anić,
dr. Adolf Dragičević (predsjedavajući), Nenad Brixy,
Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija
Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan,
Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – **GLAVNI I OD-**
GOVORNI UREDNIK: Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a
•Vjesnik• n.solo, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva:
•Laso•, Redakcija •Romani i stripovi•, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4,
telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost •Vjesnik• n. sol.
o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub.o., 41000 Zagreb, Avenija
bratstva i jedinstva 4.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1300 d ili 1170 d s popustom od 10 posto, a
za 6 mjeseci 650 d ili 585 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava
popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-
833-1216 SOUR •Vjesnik•, Interna banka, s oznakom za •Laso•. Cijena za inozemstvo:
DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci:
DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 37,00, US \$ 15,00 – Uplata
za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za •Laso•).

Ekonomska propaganda. •Vjesnik•, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.
Zadnja kolor-stranica 9000 d c/b stranica 7000 d

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu
i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973 od 26. XI 1973

LASO 530 izlazi 9. 12. 1983.

I

Vrućina je bila nesnosna. Znoj je kapao Fargo niz obraze dok se odijevao u kolibi od pečene opeke.

Luz, ga je promatrala iz kreveta. Pokrivač je iz puke čednosti prebacila preko gola tijela.

– Kamo ćeš? – upitala ga je.

Fargo podigne bocu tekile i potrese je. Boca je bila prazna.

– U ovoj selendri čovjek može činiti samo dvije stvari. Jednu smo upravo učinili. Stoga idem po još jednu bocu.

– Zašto toliko piješ? – prigovorila mu je smrknuto.

Fargo joj nije odgovorio. Krupan visok gotovo metar devedeset, širokih ramena i uskih bokova, Fargo tek što je navršio tridesetu. Njegova kosa, nisko podšišana, posijedjela je prije vremena i bijaše u napadnoj suprotnosti s preplanulim licem, boje kože sedla. Lice mu bijaše ružno. Nos slomljen, usta široka, usne tanke. Jedno uho rascvjetano još od onih dana kada je boksao za novac. Lice mu bijaše otvrdlo, odbojno, a ipak je imalo na sebi nešto što je privlačilo ženske poglede.

Veći dio života Fargo je bio profesionalni boksač i plaćenik, i svaka je godina njegova pustopašna života ostavila pečat na njegovu licu.

Zakopčao je košulju i navukao tra-perice preko visokih jahaćih čizama. Sa stola je uzeo stari izgužvani američki vojnički šešir široka oboda i naherio ga na glavu.

Opasao je kolt oko vitkih bokova i pogledao u kut sobe gdje je ostavio vinčesterku i sačmaricu sa skraćenim cijevima. Premda je 1910. Meksiko bio podrivan pobunama, ipak nije smatrao nužnim da nosi sve to oružje preko trga da bi živ stigao do krčme.

– Odmah se vraćam – rekao je mladoj ženi i izašao na blještavo sunce.

Nisu mu smetali ni vrućina poslijepodneva, ni bljesak sunca. Navikao je na to dok se borio na Kubi za španjolsko-američkog rata. I poslije, dok je služio u konjaništvu Sjedinjenih Država na Filipinima. Ili, ne tako davno, dok se borio u mnogim ratovima u Srednjoj Americi. U predahu je gonio tuda stada, kopao u rudnicima i radio na naftnim poljima, krčio šumu kao drvosječa u Kanadi, okušao sreću tragajući za zlatom na Aljasci.

Nije bio samo profesionalni boksač, nego i kartaš. Jednom je čak kruh zaradivao kao gorila, to jest izbacivač nepoželjnih gostiju iz nekog ušljivog bordela u Louuisiani. Rosarita bijaše selo od dvadesetak kuća oko prašna

trga, duboko u pustinji stotinjak kilometara od Rio Grande. Idealno mjesto za odmor. Rana koju je prije nekoliko mjeseci zadobio u Srednjoj Americi bijaše duboka a neprestano ga je mučila i malarija. Stoga se želio odmoriti i oporaviti.

Seljaci su bili prijateljski raspoloženi, i rakija je bila jeftina, a Luz, mlada udovica, brinula se o njemu. No približavao se i čas odlaska. Odlučio je odjahati na sjever, prijeći Rio Grande pa se propitati ima li posla za čovjeka vična oružju. A oružje se uvijek krijumčarilo. Samo kad bi se domogao nešto novca...

Trg je bio pust. Vrijeme za siestu. Krčma bijaše zatvorena. Pokucao je snažno po vratima. Francisco Ramirez, vlasnik, otvorio mu vrata. Trbušast, raščupane kose, Meksikanac je žmirkao u Fargo snenim očima. Lice mu se učas razvedrilo.

– A, to si ti. Udi!

Krčma je bila malena, ali je u njoj bilo svježije. Ramirez se odgega iza šanka.

– Što ćeš popiti?

– Čašu tekile ovdje i bocu za doma.

– Si – izusti Ramirez i natoči mu piće.

Fargo se nalakti lijeno na šank. Iskapio je prvu čašu, a drugu je polagano pio. Odjednom se uspravi. Nesta opuštenosti u njegovu držanju kad je vani, na trgu, pas iznenada bijesno zalajao.

Prišao je vratima. Otškrinuo ih, pa se zagledao u dva jahača na drugoj strani. Obojica su bili Amerikanci. Jedan visok i vitak, a drugi nizak i zdepast. Zdepasti se doimao bezazleno i dobroćudno a dugonja je bio slika i prilika prgava revolveraša.

Zatvorio je vrata. Ramirez, pošto je provirio preko Fargova ramena, upita namršteno:

– Dva Amerikanca ovdje? Što hoće? Da ne traže tebe, Neale?

Fargove oči, sive i hladne, suzile su se dok je tresao niječno glavom.

– Nemaju zašto. Zakon me nigdje ne traži. K vragu, pa nitko i ne zna da sam ovdje – reče Fargo, pa se vrati do šanka, uobičajenom kretnjom i opipa kolt i namjesti korice uz bok.

Čuli su kad su se neznanci zaustavili pred krčmom. Fargo je gledao prema vratima. Čašu je držao u lijevoj ruci a desna mu je nehajno visila uz držak kolta.

– Hvala bogu – uzdahnuo je netko pred vratima krčme – ovdje možemo barem nešto popiti. Grlo mi se osušilo, a usta su mi puna prašine.

– A, ne Brazose. Ako je ovdje, bolje je da ne piješ. Glava ti mora biti bistra kad se s njime suočiš!

– Ne gnjavi! Pijan ili trijezan, obaviti ću posao za koji sam plaćen!

– Kako hoćeš, Brazose, ali upamtiti tvoja je glava posrijedi – odgovori drugi pomalo srdito.

Čizme su zatoptale po nabijenoj olovači. Vrata su se uz škripu otvorila. Stajali su na pragu.

Fargo je iskoristio prednost da ih dobro pogleda dok su trenutak zastali na pragu, čekajući da im se oči priviknu na tamu poslije sunčana blještavila.

Dugonja je imao uska ramena, duge ruke i velike šak. Ispod šešira lice mu se bjelasio kao u mrtvaca, a oči bljeskale iz uskih pukotina. Fargov se pogled zaustavio na dva nisko opasna kolta kalibra 45. Polagano i oprezno Fargo je spustio čašu na šank.

Do tada su se već i oči došljaka priviknule na tamu. Zelene su se oči malo proširile na lešinarskom licu. Dugonja Brazos polako je ušao, a za njim se prikradao drugi. Bio je srednjih godina, lice mu je bilo crveno od sunca, ali nije bilo preplanulo. Znojio se.

– Gospodo – pozvao ih je Fargo – izvolite! Udite! Popijte nešto!

Brazos se nasmiješio i tanke usne postadoše još tanje. Prišao je šanku.

– Ja ću tekilu. Što ćeš ti, Milleru?

– upitao je glasno hrapavim glasom.

– N... išta, hvala – Millerov je glas podrhtavao.

– Podvori gosta, Pancho – reče Fargo Ramirezu, pa se obrati Brazosu: – Daleko ste od kuće.

– I ti – odvrati mu Brazos, pa zgrabi piće što mu ga je natočio Ramirez, iskapi ga i uzdahne.

Fargo je strpljivo čekao što će se dogoditi. Atmosfera u krčmi bila je vrlo napeta. Fargu se to sve činilo nesuvislim, ali je bio siguran da je Brazos došao radi njega da ga ubije. On će morati ustrijeliti Brazosa da bi ostao živ. Ali zašto? Ni najmanja nagrada za nj nigdje nije bila raspisana. Premda je imao mnogo neprijatelja, čudio se da netko unajmljuje revolveraša, umjesto da sam krene u potragu za njim.

Brazos domahne Ramirezu da mu natoči još jednu čašu.

– Ima li osim tebe još koji Amerikanac u selu?

– Nema – odgovori mu kratko Fargo.

– Milleru, čuješ li? Ovdje je sve vrlo jednostavno. Nismo ga čak morali ni tražiti po selu – reče Brazos pa se ponovo zagleda u Fargoa.

– Ti si zacijelo Neal Fargo? – upita ga Brazos.

– Da – odgovori mu Fargo kratko.

– Odlično. Uštedio si mi mnogo vremena – reče Brazos i polagano se odmakne od šanka. – Fargo, jedan mi je čovjek platio mnogo novca da te nadem i ubijem.

– Onda si morao doći noću i tiho, pa me iznenaditi i ustrijeliti iz zasjede.

– Ah, bilo bi to sigurnije, znam. Ali čovjek koji me plaća želi da te ubijem u revolveraškom dvoboju. Bogami, za dvije tisuće dolara, dobit će ono što traži.

– Vrlo si jeftin. Nadam se da ti je unaprijed platio, da ne odeš praznih džepova u pakao – dobaci mu prezirno Fargo.

– Ne brini – sa smiješkom će Brazos – namjeravam ga spiskati u El Pasu. Tamo mi je i djevojka. A ti si doista Neal Fargo?

– Kao što je kreda bijela – odvrati mu Fargo i doda: – Ramirezu, drži na nišanu Millera!

– Ne bojte se Millera! – objasni im Brazos i ustukne još jedan korak – jer on je ovdje samo svjedok da sam obavio posao za koji sam plaćen.

– Reci mi barem tko te šalje? – upita ga Fargo.

– Čovjek po imenu Selman.

– Ne poznam nikakva Selmana – odgovori mu Fargo, koji je u tom trenutku bio bar naoko miran, ali u sebi napet i na sve spreman, te ispunjen nekim neobičnim osjećajem sreće. Do toga trenutka nije uopće shvatio kako mu je zapravo dosadno u Rosariti. Nedostajala mu je borba, nedostajala mu je opasnost kao što pijancu nedostaje alkohol.

– A ne poznam ni tebe.

– Ja sam Brazos Keller. Znaju me dobro dolje na naftnim poljima. Mnoge sam već otpravio na drugi svijet. Doduše, čuo sam da ni ti nisi nespretnjaković. Uskoro ću se u to i uvjeriti.

Zatim Brazos potegne revolver.

Bio je brz ali Fargo još brži.

Dva su ga zrna pogodila u prsa i Brazos pade preko praga krčme. Ostao je tamo ležati. Izdahnuo je prije nego što je dotaknuo zemlju.

Fargo ga više nije ni pogledao. Okrenuo se kao zvrk i uperio revolver u Millera.

Millerovo je lice bili blijedo kao papir. Usta su mu se razjapila u čudu.

— Gospode — zavapio je šaptom — nisam uopće vidio kad ste potegnuli — rekao je i hitro podigao ruke iznad glave: — Pobogu, gospodine Fargo, nemojte me ubiti! Ja sam vaš prijatelj! stoga sam ovdje! Budući da ste ustrijelili Brazosa Kellera, imate priliku da zaradite dvadeset i pet tisuća dolara.

II

Luz je plakala kad je Fargo otišao iz Rosarite. On je bio vrlo miran i ravnodušan na njene suze, jer je znao da će se utješiti s nekim drugim i uskoro ga posve zaboraviti.

Ranč je bio u zelenoj dolini Rio Grande blizu Yslete, istočno od El Pasa. Ladanjska je kuća bila velika i lijepa, uzdizala se na kraju pošljunčena drvoreda visokih topola, ukrašena tornjićima i stupićima kako je to bilo uobičajeno potkraj prošlog stoljeća. Sljunak je zaškripio pod kotačima jednoprežne lake kočije kad je Miller pljesnuo uzdama konja po sapima i ubrzao mu korak. Pokraj Millera je sjedio Fargo u bijeloj košulji s kravatom, kratkom kaputiću od samta, pod kojim je skrivao kolt kalibra 38 u koricama ispod pazuha uredno izglaćanim hlačama i jahaćim čizmama, ulaštenima i sjajnim.

I dok su se primicali kući, njegove su se misli vratile u Ramirezovu krčmu u Rosariti. Zrak u krčmi bijaše jednak od barutnog dima dok je buljio u uzdrhtala Millera.

— Što? Što ste rekli?

— Vjerujte mi, gospodine Fargo — tako mi je naredeno. Ubijete li Brazosa Kellera, ja vas moram dovesti gospodinu Selmanu u El Paso. Nudi vam posao vrijedan dvadeset i pet tisuća dolara.

— A tako! Selman je, znači, poslao Kellera ovamo samo da provjeri moje sposobnosti — zaključio je Fargo.

— Točno, gospodine. Pogodili ste. Gospodin Selman, doduše, ima malo čudan način da dode do onoga što želi, ali uvijek dobije najbolje. Unajmio je Kellera jer je bio najbrži revolveraš kojeg je mogao naći u Teksasu i poslao ga ovamo da vas izazove na dvoboj. Tko ostane živ, bolji je. Da je on vas ubio, dobio bi dvije tisuće dolara. Ovako, ja vas moram odvesti gospodinu Selmanu. Treba mu revolveraš brži od Kellera.

— Tko je uopće taj Selman? — upita ga Fargo povišenim glasom dok je spremao kolt u korice.

— Vi još niste čuli za Selmana, najbogatijeg čovjeka u Teksasu? — začuđio se Miller. — Veleposjednik je. Ima novca kao pljeve i kupuje uvijek sve najbolje. Unajmljuje samo najbolje ljude.

— Vi baš ne ostavljate dojam najboljeg što se može unajmiti — odvrati mu Fargo uz posprdan osmijeh.

— Ja nisam revolveraš, ali nema mi ravna kad treba nekoga pronaći, iščeprkati sve o njemu. Sve sam, na primjer, doznao i o vama. Znam da su vam roditelje zaklali Apaši u Novom Meksiku dok ste bili još dječarac. Kako vas je uzeo neki bračni par za koga ste morali raditi kao rob. Znam da ste od njih pobjegli kad vam je bilo dvanaest godina i ...

— Prestanite! Znam ja dobro gdje sam bio i što sam radio — prekine ga Fargo.

— Oprostite. Svakako da znate. Kad ćemo u El Paso k Selmanu? — snašao se Miller.

— A tko vam kaže da ću ja s vama u El Paso? Daleko je, a za mene je vrijeme novac. A što ako se Selman i ja ne budemo nagodili jer sam vrlo sitničav kad je riječ o poslu. Izgubit ću uzalud nekoliko tjedana, čovječe!

Miller podigne ruku kao da ga želi ušutkati i blago mu se nasmiješi.

— Gospodin Selman je mudar. On misli na sve. Dvije tisuće koje sam trebao isplatiti Brasozu Kelleru, sada su vaše. Za putne troškove. Bez obzira hoćete li vi prihvatiti posao koji vam nudi gospodin Selman, ili nećete.

— Što mi to niste odmah kazali, čovječe? prigovorio mu je Fargo uz veseo osmijeh.

— Idete onda sa mnom, zar ne? — upita ga Miller kome je pao težak kamen sa srca.

— Naravno da idem — odgovori mu Fargo i kimne glavom — jer taj Selman zna kako se sklapaju poslovi!

* * *

Odjahali su na željezničku stanicu iz Chihuahua Cityja u Ojinagu, prodali konje i ukrkali se na vlak. U gradu Presidio, pokraj rijeke na meksičkoj željezničkoj stanici, Fargo je kupio oveći kovčeg. U njega je spakirao svoje oružje i gradsku odjeću, te ga predao otpravniku vlakova.

Presidio nije bio bogzna kakav, ali u salunima se točio američki viski, kartao se poker i bijele su djevojke prodavale svoju ljubav, pa je Fargo odlučio da se tamo razonodi unatoč Millerovu prigovaranju. Miller nije bio toliko nestrpljiv zbog zadržavanja, koliko uplašen zbog kašnjenja.

Zatim su nastavili vlakom do El Pasa.

A sada ću, pomislio je Fargo sa znatiželjom, kad se kočija zaustavila ispred velike ladanjske kuće, napokon upoznati čovjeka koji je naručio moju smrt kao ispit da li mi može ponuditi posao.

Sluga, Meksikanac, prihvatio je konja.

— Požurimo — rekao je Miller i skočio s kočije — jer kasnimo i gospodin Selman već zacijelo nervozno šetka po sobi.

Fargo je pošao za njim uza stube u kuću. Miller ga je uveo u veliko pred-soblje iz kojeg su krenuli niz dug hodnik pokriven sagom. Zaustavili su se ispred vrata od mahagonija. Znoj je Milleru kapao s lica kad je pokucao na vrata. Iz sobe su začuli grub i hrpav glas.

— Uđi, što čekaš!

Miller je otvorio vrata. Ušli su u prostranu sobu pretrpanu spisima i papirima. Na zidovima su visile geografske karte pokrajina. Za pisacim stolom sjedio je Selman.

Bio je to čovjek šezdesetih godina, krupan, koščat, kovrčave sijede kose. Obrazi protkani tankim žilicama odavali su čovjeka odana piću. Oči su mu bile modre, hladne kao led, nos dugačak, usta tvrda i zlurada. Na sebi je imao crno odijelo, a desni rukav bio je prazan, preklopljen i prišiven na odijelo.

— Napokon si stigao. Kasniš jedan dan. Što te je zadržalo? — upitao je Millera dubokim glasom.

Prije nego što je Miller dospio i otvoriti usta, Fargo reče:

— Što vićete na njega. Ja sam htio ostati dan više u Presidiu da vidim slona.

Hladne oči zagledavše se u Fargoa.

— Ti nisi Keller.

— Ja sam Fargo.

— Znači Keller je mrtav?

— Točno — reče Fargo.

Selman pogleda ponovo u Millera.

— Sve je bilo onako kako sam ja želio?

— Da, gospodine. U dvoboju, licem u lice. Fargo je bio brži.

— U redu. Dobro. I to smo sredili, a ti nas ostavi sada same! — naredio je Selman Milleru, a ovaj se brže-bolje pokupio iz sobe.

— Sjednite, Fargo! Tamo vam je viski, led i voda. Natočite piće ako želite!

Fargo natoči punu čašu i sjedne sučelice Selmanu.

— Kad pozovem nekoga k sebi, taj mora požuriti — reče Selman Fargo kad su ostali sami.

Putujem kako meni odgovara — reče Fargo.

Selman ga je trenutak promatrao bez riječi, a zatim se nasmiješio. Nije to bio topao ni dobroćudan osmijeh.

— Da, da — izustio je tiho Selman — čini se da je tako. Dobro, gospodine Fargo, glavno je da se mi razumijemo. Jer, vidite, na ovom svijetu žive dvije vrste ljudi: jančići i vukovi. Vi niste janje, a nisam ni ja. Rekli su mi da ćete vi za novac učiniti sve što se od vas traži — reče Selman, pa izvadi cigaru i odgrize joj okrajak.

— Ne baš sve, gospodine — proturječio mu je Fargo — ali ipak, gotovo sve. Ne želim kršiti zakon, ako ne moram. Čist sam pred zakonom i želim takav ostati. Mogao sam se već i obogatiti, da sam htio kršiti zakon.

— Pa da, ali ja, recimo, želim da se oslobodim jednog čovjeka. I, recimo, platit ću vam za to dvadeset i pet tisuća dolara. Što kažete na to?

Fargo slegne ramenima.

— Sve ovisi o tome koga se vi želite osloboditi i kako. Mene, vidite, nitko ne može unajmiti da ubijem čovjeka iz zasjede, Selmane. Ali ako moram obaviti neki posao, a netko mi se ispriječi na putu, to je kobno... za nj. No, ako želite naručiti podlo umorstvo, onda potražite nekog drugog — odlučno će Fargo.

— Slušajte, Fargo — reče Selman — čovjek o kojem je riječ neće se dati ubiti iz zasjede. To vam ja jamčim. Taj je prokleti kućkin sin prelukav i prebrz da biste ga mogli samo tako ubiti. S njim ćete se morati obračunati oči u oči, a to je vaš zadatak. Ja, pak, želim samo njegovu smrt i drugo me se ništa ne tiče.

— Sve mi to pomalo nalikuje na podvalu — reče Fargo — ali dvadeset i pet tisuća dolara velika je svota novca, osobito za glavu samo jednog jedinog čovjeka. Tko je da je, mora da je tvrd orah. Kažite mi barem kako se zove?

Selman se kiselo nasmiješi

— Ponekad se naziva William H. Bonney, a u Meksiku ga poznaju po imena Billy Kid.

* * *

Tajac je potrajavao koji trenutak dok je Fargo buljio u jednorukog Selmana, pitajući se istodobno nije li prešao sav taj dugi put da bi naposljetku razgovarao s ludakom.

— Vi ste ludi, gospodine. Pat Garrett ubio je Billyja Kida u Fort Summeru još 1881. godine.

— Doista? — bljesnule su Selmanove oči.

— Iznenadio je Kida noću u kući Peta Maxwella. Pogodio ga je ravno u srce.

— To priča Garrett — odvrati mu Selman, pa ga upita: — Što vi znate o ratu u pokrajini Lincoln?

Fargo je i dalje začudeno buljio u jednorukog Selmana dok je vadio cigarete iz džepa.

— Bio je to najprljaviji, najdulji prerijski rat u povijesti Divljeg zapada. Trajavao je desetak godina.

— Točno — kimne Selman glavom — točno, nastavite. Kažite mi sve što znate.

Fargo nastavi tihim glasom: — Družina koju su predvodila dva čovjeka, Murphy i Dolan, priklještila je pokrajinu Lincoln. Bili su u dosluhu s političarima u Santa Feu, imali su veliku trgovinu u Lincolnu i držali u šakama pokrajinskog šerifa. Držali su monopol u prodaji mesa i zaliha vojsci u Fort Stantonu i Apašima u rezervatu Mescalera, a pri tom su još uvelike

varali na vagi i krivotvorili račune, i nisu postavljali pitanja odakle dolazi stoka koju su prodavali. A dolazila je uglavnom s imanja Johna Chisnna na rijeci Pecosu. Sve u svemu, radili su što su htjeli sve dok u pokrajinu nisu došli Tunstall i McSween.

Zapalio je cigaretu i šibicu bacio u pljuvačnicu u uglu sobe. Prebacio je nogu preko noge, a pogled mu je stalno bio uperen u Selmana.

— Tunstall — pričaio je Fargo — je bio Englez i rančer, a McSween pravnik. Tunstall i Chisum suprostavili su se kradljivcima stoke, a time i Murphyju i Dolanu. Zatim su Tunstall i McSween otvorili trgovinu koja je bila konkurencija Dolanovoj. Dolanovim se ljudima to nije baš svidjelo i kad ih nisu mogli uništiti konkurencijom, latili su se oružja.

— O, da — Selman zakima glavom — obje su strane imale svoje revolveraše — promrmljao je dok su mu se oči čudnovato zaiskrile.

— Ali Dolan i njegove pristaše bile su u prednosti jer su uza se imali kradljivce stoke i razbojnike. Tada su neki Dolanovi ljudi pucali u leđa Tunstalla i ubili ga. Poslije toga na poprištu se pojavljuje i Billy Kid. Bio je najprije mlad kauboj na Chisumovu imanju, premda se govorkalo da je već tada imao na duši nekoliko ljudi. Zatim je prešao k Tunstallu, a John Tunstall je bio prvi čovjek u Kidovu životu kome nije bilo svejedno hoće li Kid živjeti ili umrijeti. Kid je doslovce obožavao Tunstalla i kad je Tunstall bio podlo umoren, Billyju je pao mrak na oči. Postao je vodom McSweenovih revolveraša. Krenuo je u potjeru za Tunstallovim ubojicama i uglavnom ih je sve, jednoga po jednoga, poubijao.

— Tada je to već bio pravi rat — nastavio je Fargo pošto je otpio gutljaj viskija — a dostigao je svoj vrhunac

kad je Dolanova družina opkolila McSweena u njegovoj kući. Borba je trajala punih pet dana i noći sve dok Dolanovi ljudi nisu potpalili kuću i poubijali McSweenove ljude dok su istrčavali iz kuće bježeći od vatre zajedno s McSweenom. I Kid je bio u kući, ali se uspio probiti kroz obruč vatre i pobjeći.

— Ah, taj mali gad — zarežao je Selman. Lijevom je rukom nagoniski dodirnuo prazan rukav.

— Poslije toga je Lew Wallace, novi guverner, zaposjeo pokrajinu vojskom ali Billy Kid je tada već bio odmetnik. Uhvatio ga je Pat Garnett i bio je osuđen na smrt vješanjem, ali netko mu je potajno dao revolver, pa je Kid ubio dva stražara i utekao iz sudnice. Napokon, tako se barem priča, Garrett je saznao da se Billy Kid skriva u Maxwelllovoj kući u Fort Summeru. Otišao je tamo noću, pritajio se i čekao. Kad je Kid izašao iz svoje sobe da nešto pojede, Garrett ga je ustrijelio. Metak mu je prošao kroz srce — reče Fargo te slegne ramenima i doda: — I to je kraj priče o Billyju Kidu.

— Jest vraga! — gotovo je dreknuo Selman, pa naglo ustao i počeo šetkati po sobi. — Pat Garrett nije ubio Kida te noći, Fargo! Billy Kid je živ i krije se negdje u pokrajini Lincoln, a vaš je posao da ga pronadete i doista ubijete.

Tišinu je prekinuo Fargo, rekavši pošto je ugasio cigaretu: — U redu, kažite mi, kako znate da je živ?

Selman je zastao, a zatim prišao pisaćem stolu. Uzeo je s njega list papira i turnuo ga Fargu pod nos.

— Evo kako znam!

Rukopis je bio čitak, uredan, gotovo lijep i bez pravopisnih grešaka.

— *Selmane* — stajalo je u pismu — *da se nisi usudio ni nosom proviriti u pokrajinu Lincoln. Onog tre-*

nutka kad zakorakneš preko granice, bit ćeš mrtav. Poslušaj li opomenu, poživjet ćeš. W. H. Bonney.

— Kada ste ga primili? — upita ga Fargo i spusti pismo.

— Prije šest tjedana.

— Kako znate da ga je zaista napisao Billy Kid?

— Usporedio sam rukopise. Imam još njegovih pisama.

Dok je buljio u pismo, Fargo obuze čudan osjećaj uzbuđenja. Svi stari poznati revolveraši bili su već davno pokojni: Hickok i Hardin, Cley Allison i King Fischer, i Thompsonovi; Wyatt Earp i Bat Masterson još su bili živi, u mirovini... Nikada, nikada još u svom životu Fargo nije imao prilike da se ogleda s ijednim starim vrsnim revolverašem i često se pitao ima li on u sebi uopće ono što je nužno da stane sučelice protiv njih... A.. A sada odjednom, najbrži od svih njih, Selman se u to kleo, još živi i...

Selmanov glas prekinuo mu je misli.

— Slušajte, Fargo. Garrett i Kid su bili prijatelji. Garrettova tvrdnja da je ubio Kida prozirna je laž. Jer, zašto nigdje nismo vidjeli slike mrtvog Kida? Zašto nitko ne zna gdje je pokopan? Kako to da svi u pokrajini Lincoln šapuću da je živ?

Oko Selmanovih usana zatitrao je gorak osmijeh kad je nastavio: —

Kid je zmija, podao, bijesan pas, ali on ima mnogo prijatelja u pokrajini Lincoln koji ga skrivaju. Kid danas ima pedesetak godina, ali još je opasan. U to se možete okladiti. I — pogladio je ponovo lijevom rukom prazan rukav — ja hoću da ga vidim mrtvog!

Fargo vrati pismo na stol i upita jednorukog Selmana bez uvijanja: — Zašto ga, toliko mrzite? Što on ima protiv vas i vi protiv njega?

— To se vas ne tiče! Ostaje samo činjenica da uskoro moram poslom u pokrajinu Lincoln. Prije nego što pođem tamo želim vidjeti Kida mrtva, inače moj život neće vrijediti ni pišljiva boba čim zakoračim na područje pokrajine Lincoln — odbrusi mu Selman i otvori ladicu stola. Nešto zelenkasto sunulo je kroza zrak, a Fargo vješto uhvati svježanj suškavih novih novčanica.

— Deset tisuća unaprijed. Još petnaest kad vidim Kida mrtva. Slažete li se?

Fargo se trgnuo. Takvim se poslom još nikada nije bavio. Zazirao je od njega. Nije on bio lovac na ucijenjene glave zlikovaca i raspisane nagrade. Ali ako Selman govori istinu, onda ima priliku da na dvoboj izazove najbržeg revolveraša stare garde, koji je ikada harao Divljim zapadom i da usput zaradi dosta novca... A sa zakonom neće doći u sukob. Jer, Billy Bonney, zvani Kid, još nije bio pomilovan. Zakon ga još traži živa ili mrtva.

Bude li ubio Kida, njegova će se slava pronijeti divljeg Divljeg zapada, a to će mu donijeti još pet tisuća dolara raspisanih za Kidovu glavu. Fargo je pogledao u novčanice, pa u Selmana i polagano kimnuo glavom.

— Slažem se. Otići ću u pokrajinu Lincoln i ubiti Billyja Kida — rekao je odlučnim glasom.

III

Dva dana poslije razgovora s jednorukim Selmanom, Fargo je sišao s vlaka »Southern Pacific« u Carrizozu, gradiću u zapadnom dijelu pokrajine Lincoln. U to vrijeme u tim prostranstvima i nije bilo velikih gradova.

Dobro je upamtio sliku zemljopisne karte pokrajine Lincoln. Pru-

žala se preko velika područja od tridesetak tisuća četvornih kilometara; od crnog korita ugasle lave koja se pružala zapadno od Carrizosa, pa do rijeke Pecos na istoku. Gore, šume, pustinja i polja plodne zemlje i travnjaci ispreplitali su se u pokrajini Lincoln. Veliko područje pomislio je Fargo, da bih na njemu lako pronašao jednog jedinog čovjeka. Billy Kid, ako je doista još bio živ, mogao se bilo gdje skrivati: u samom Carrizozu, u obližnjem trgovištu White Oaksu, u Fort Summeru u sjeverozapadnom kraju, ili u Ruidozu na jugu, ili čak možda u gradu Lincolnu, u središtu pokrajine. Pa dobro, rekao je samom sebi Fargo, vadeći stvari iz svoga kovčega, zapravo mi je svejedno gdje ću početi tragati.

Hotel je bio blizu kolodvora i Fargo je uskoro odahnuo u svježoj, ugodnoj sobi s bijelo okrečenim zidovima. Svukao se i oprao, a zatim je otključao lokot na putnom kovčegu. Odjenuo je kaubojsku odjeću, a nije zaboravio ni korice s koltom ispod pazuha. Zatim je iz kovčega izvadio i ostalo oružje i pregledao ga.

Najprije sačmaricu sa skraćenim cijevima. Najsmrtonosnije oružje koje je ikada izumio čovjek za borbu izbliza. Fargo je bio vrlo brz u rukovanju njime.

Pošto je pregledao sačmaricu i položi je na krevet, izvadio je iz kovčega vinčesterku. Nauljio je najfinijim kito-
vim uljem i položio uz sačmaricu. Iz kovčega je izvadio i preklopni bodež na oprugu. Donio ga je s Filipina. Otvorio ga je, obrisao oštrice, ponovo zatvorio i spremio u stražnji džep.

Pregledao je zatim i redenike remenje koje je nosio nakriž preko prsa. Na jednom je bilo pedeset patrona za sačmaricu, a na drugom meci za vinčesterku. Položio je i njih na krevet, pa prebrojio metke za kolt u opasaču.

Pošto se uvjerio da je njegov arsenal u redu, sve je ponovo pažljivo složio u kovčeg koji je zaključao i gurnuo nogom pod krevet.

Potegnuo je gutljaj viskija iz boce koju je također izvadio iz kovčega i još jednom pogledao sliku koju je nosio u džepu.

Bila je to presnimljena stara fotografija, izgrebena i mutna. Na njoj je mladi revolveraš izgledao samouvjeren i drsko, spuštenih ramena, dugokos i koso isturenih prednjih zubi, u gotovo bezobličnu crnom šeširu, s rupcem oko vrata, u košulji od flanela, džemperu i vrećastim hlačama zataknutim u visoke čizme. U desnoj je ruci držao vinčesterku, a kolt mu je visio niz lijevi bok.

— To vam je taj maleni gad. Tako je izgledao prije trideset godina — rekao mu je Selman pružajući mu fotografiju.

— Vidim da je ljevak — napomenuo je Fargo.

— Neka vas to ne zavarava — osorno će Selman — jer tko god da je snimio tu fotografiju, umnožio je naopačke. Vidite dugmad na košulji? Na obratnoj su strani. On nikada nije nosio kolt Do lijevi bok i to je greška na ovoj slici. Ja to znam. Ja sam to iskusio na svojoj koži.

— Dobro — kimnuo je pomirljivo Fargo — ja to neću zaboraviti. No svejedno, jeste li vi u to baš sasvim sigurni? Revolveraši ljevaci vrlo su rijetki, a to bi mi uveliko olakšalo da ga prepoznam.

— Do vraga, čovječe! Ta rekao sam vam da sam siguran! Vidio sam ja njega s revolverom u ruci! Što mislite tko mi je ovo učinio? — upita ga gotovo ljutito Selman i podigne prazan desni rukav. Lice mu se iskrivilo od gorčine u ružnu grimasu.

— Onda ste, koliko sam čuo što pričaju za nj, još dobro prošli — odvrati

mu Fargo koji je tek tada shvatio njegovu mržnju i želju da ubije Kida.

Selman ga je na to ošinuo zažarenim očima.

— Dobro proučite tu sliku. Gad se zacijelo promijenio, ostario, ali nije mogao narasti i ne može sakriti isturene prednje zube i plave oči. I slobodno računajte s time da taj podlac nikamo ne ide bez revolvera.

Fargo je ponovo spremio sliku u džep na košulji, ustao s kreveta i stavio konjanički šešir na glavu. Indijanska poslovice kaže: *Rijeka se prelazi tako da je se prijede*. I, rekao je Fargo sam sebi: revolveraš, koji je tobože mrtav već trideset godina, može se pronaći tako da ga se traži.

* * *

Dugo je vremena proveo u šetnji ulicama Carrizosa tog poslijepodneva, zagledavajući pomno u svakog prolaznika s revolverom za pasom.

A sreo ih je mnogo više nego što je očekivao. U to vrijeme, 1910. godine, bilo je zaista neobično susretati ljude s oružjem za pasom, osim u nemirnim i opasnim krajevima uz Rio Grande. I u pokrajini Lincoln nošenje oružja nije više bilo u modi, premda su ga mnogi nosili u koricama ispod pazuha ili u džepovima kaputa. Očito, i tri desetljeća nisu mogla ublažiti napetosti i stare zavade iz najkrvavijeg prerijskog rata u povijesti pokrajine Lincoln. Fargo je to osjećao da je pokrajina Lincoln još uvijek pravo bure baruta, s odviše dugova u krvi koji nisu bili naplaćeni.

Zamislio se i namrštio, jer mu je Selman to prešutio.

No nastavio se ogledavati i svakog je naoružanog prolaznika pomno odmjerio. Ali su svi oni bili ili previsoki, ili prekrupni, ili prestari, ili premladi. Pogledom je tražio čovjeka srednjeg nižeg rasta, plavookog s istu-

renim prednjim zubima. Ni jedan nije odgovarao tom opisu. Zapravo se nije ni nadao da će ga sresti na ulici. Jer, ako je Billy Bonney i bio u pokrajini Lincoln, on se negdje krio. Možda je imao prijatelja u gradu, ali je zacijelo imao i neprijatelja.

Fargo je mogao satima i satima hodati. Jahaće čizme bile su lakše i udobnije za šetnju od kaubojskih s visokim potpeticama, a k tome u njegovu poslu bilo je i opasno odveć ovisiti o konju. Kauboj bez konja bio je kao riba na suhom, ili nepomična i nezaštićena meta. Fargo nikada nije dopustio da ikome bude nepomična i nezaštićena meta.

Pošto je prošetao ulicama Carrizosa, poželio je da negdje sjedne i osvježi se pićem. U blizini kolodvora za oko mu je zapeo salun gdje su se okupljali kaubojski i rudari, a na takvim se mjestima obično čuju najzanimljivije novosti, ogovaranja, a često i točne informacije.

U rano predvečerje ušao je u najveće svratište u kolodvorskoj četvrti, salun »Oxbow Inn«.

Unutra je bilo vrlo veselo. Svirka klavira jedva se čula od bučnih glasova. Nosnice mu je odmah zapljusnuo miris dima i piljevine, ustajala piva i jeftina parfema. Našao je stol u kutu i sjeo leđima okrenut zidu. Naručio je čašu viskija i pažljivo promatrao oko sebe.

Bio je prvi u mjesecu, dan isplate nadnica i gostionica se sve više punila kaubojima s obližnjih rančeva i rudarima iz rudnika zlata u White Oaku podno gorja Baxter. Lake djevojke motale su se među stolovima. Očito da viski nije bio jedina roba koja se prodavala u »Oxbow Innu«.

Uglavnom upalih očiju s tamnim podočnjacima većinom su to bile ocvale ljepotice koje više nisu mogle prodavati svoje čari u El Pasu, ili

Santa Feu, ali dvije-tri među njima, najvjerojatnije mještanke, bile su još mlade, svježije i ljepuškaste. Kad ga je jedna od njih pogledala, Fargo joj je namignuo i nasmiješio joj se. Djevojke vole pričati, a na ovakvu mjestu čovjek je mogao od njih štošta doznati.

Njegovu stolu prišla je plavokosa ljepotica zelenih očiju, mila lica koje još nije imalo otvrdle bore oko usta. Jedva da je navršila dvadesetu, premda će za godinu-dvije izgledati kao da joj je dvadeset i pet. Bijele dojke gotovo su joj iskakale iz duboka izreza uske haljine s visokim prorezom koji je otkrivao pri svakom koraku gotovo do bedara njezine oble i lijepe noge u crnim čarapama. Sočna, crveno naličena usta izazovno su mu se smiješila.

– Zdravo, momče! Platit ćeš mi pice, zar ne? – zagukala je.

– Sve za tebe, maco! – Fargo joj je pokazao rukom stolicu i pozvao konobara. Sa znatiželjom u očima ogledavala je njegovo preplanulo ružno lice.

– Ti si ovdje novi, je li? Mene zovu Cathy, a kako se ti zoveš?

– Fargo – reče upravo kad je konobar donio pice, pa doda: – Ovdje je večeras vrlo živo. Zarada će biti dobra, a?

– Bit će bolja kad u grad stignu kauboji s ranča Tres Rios – odgovorila mu je i nasmiješila mu se.

– Tres Rios?

– Družina stare gospode Barber s trorječja. To je najveselija družina u pokrajini Lincoln. A i gospodarica im je još zgodna.

– Barber? Nikada nisam čuo za nju.

– Zaista? A ja sam mislila da cijeli svijet pozna gospođu Sue McSween Barber – začudila se Cathy.

– McSween? – iznenadeno će Fargo.

– Pa da – odgovorila mu je Cathy, pa podigla čašu i nazdravila mu: – Živio!

Pila je hladan čaj koji je zacijelo bio u njezinoj čaši umjesto šampanjca koji će Fargo platiti, dok je Fargo pijuckao viski.

– A čuo si za McSweena, a? Glavešina u ovom kraju još prije nego što sam se ja rodila.

Fargo kimne glavom. Alex McSween ... Tunstallov ortak, čije je ravolveraše predvodio Billy Kid sve dok McSween nije poginuo.

– Njegova udovica?

– Ahaa. Čelična Sue. Kad su joj ubili muža, otišla je iz Lincolna na trorječje i tamo kupila ranč. Poslije se udala za nekog Barbera, i rastavila se. Slušaj, lafe, družina s ranča Tres Rios najveća je danas u našim krajevima. Sue je i bogata. Ima rudnik srebra. Sama ga je pronašla.

– Žena i pol, a?

– Da, – potvrdi Cathy, a oči joj se u tom trenu zamagliše – i jaše i vitla lasom kao pravi kauboj, a uza sve to je prava dama. Ona mi je uzor u životu. Kad zaradim koji dolar, bit ću poput nje. Oh, k vragu, što sam se ja raspričala Momče, plati mi još jedno pice. Ne škrtari, neće ti biti žao. Cathy će ti to sve vratiti. Svi me hvale da sam dobra u krevetu.

– Svakako – reče Fargo i mahne konobaru, pa se skameni piljeći u čovjeka koji se iznenada ustobočio nad njim.

– Savittse! – prošaptao je osupnuto čim ga je prepoznao.

– Pogodio si otprve – odvrati mu došljak, pa se otrese na Cathy: – Ajde, mala, nosi se odavde! Želim porazgovarati s ovom propalicom.

– Hej, slušaj, ti ... – pobunila se Cathy srdito i ošinula ga pogledom.

Fargo izvadi zlatnik od pet dolara iz džepa i daje joj ga, pa reče:

— Častim te još jednim pićem, srce. Do videnja, sad imam posla.

Lice joj se ozarilo kad je spremila zlatnik u njedra.

— Do videnja, momče. Svidaš mi se. Šteta — rekla je Cathy Fargu, ošinula Savittsa bijesnim pogledom, pa ustala i nestala u mnoštvu.

Cole Savitts bio je malo niži od Farga, ali nešto širih ramena, lica četvrtasta, bucmasta. Uvojci plave kose izvijali su se ispod njegova stetsona. Oči su mu bile smeđe, usta precrvena, usne debele. Uvijek je izbjegavao gledati sugovorniku u oči. Kad je sjeo na stolicu s koje je Cathy upravo ustala, poravnao je kolt o boku.

— Daleko si od kuće, Neale — rekao mu je prijekorno.

— I jesam i nisam, Savittse. Rodom sam iz Novog Meksika — pokušao je Fargo uhvatiti Savittsov pogled, ali uzalud — a ti si taj koji je daleko od svog zavičaja. Mislio sam da su Oklahoma i Wyoming tvoja najomiljenija lovišta.

— Bila su. Divljač se prorijedila. Svi s ucijenjenim glavama ili su poginuli ili su nestali. A novih nema, pa nema. Više nitko ne pljačka banke i vlakove kao u stara dobra vremena. Došli su teški dani za lovce na nagrade — potužio mu se Savitts, pozvao konobara da mu donese viski te se ponovo obratio Fargu: — Baš sam te htio pitati što ti radiš u pokrajini Lincoln?

— A i ja se čudim što ćeš ti ovdje. Ovdje nema odmetnika, koliko znam. Barem ne onih na čiju je glavu raspisana nagrada. Kasniš punih trideset godina. Trebalo je da dodeš prije nego što je Garrett ustrijelio Billyja Kida.

— Tada su mi bile tri godine. Nisam još znao ni pucati — sa smiješkom će Savitts.

— A koliko ti je bilo godina kad si prvi put ustrijelio čovjeka? — upita ga Fargo uz kiseo osmijeh.

Savitts slegne ramenima, pa će posprdno:

— Ha, najlakše ih je ustrijeliti s leđa iz zasjede. Ja od toga živim, Fargo. Ne radim ja to radi slave i zabave, nego radi novca, da bih imao što jesti. Hajde, Neale, kaži mi iskreno, zašto si ti došao ovamo. Želim to znati. Važni mi je — reče Savitts pa ga pogleda prvi put u oči, jer je htio po Fargovim očima vidjeti hoće li mu reći istinu.

Fargo slegne ramenima i umjesto da mu odgovori popije gutljaj viskija.

Savitts se nagne preko stola i unese Fargu u lice. Fargo osjeti kako iz njega bazdi ustajali viski.

— Do vraga, Neale, nemoj se pretvarati. Radije mi reci što radiš ovdje.

— Zar mi prijetiš? — upita ga mirno Fargo.

— Slušaj, Fargo. Platilo sam dosta za neke važne podatke — reče mu Savitts promuklim glasom i udari šakom po stolu da je sve zazvečalo — i nemoj me slučajno izigrati! Opominjem te! Imam pravo bogatstvo nadohvat ruci i nikome neću dopustiti da mi ga ukrade ispred nosa! Nitko prije mene neće doći do Bonneyja!

— Ne viči. Svi nas slušaju tiho ga je opomenuo Fargo.

— Vikat ću koliko želim! A tebe je strah da nas netko ne čuje, jer si pronašao isto što i ja. Naime, da Pat Garrett nije ubio Kida i da se Kid skriva ovdje negdje u pokrajini Lincoln, i da će uskoro ...

— Savittse, ti si lud! Kid je mrtav već trideset godina — prekine ga Fargo, a u sebi je proklinjao zlu sreću i čas kad je naletio na tog pijanog lajavca. Ljudi u salunu već su okretali glave i buljili u njih, pa je stoga Fargo glasno rekao da su ga mogli svi čuti:

– A da je i živ, ništa ne mijenja, jer stare nagrade vjerojatno više ne vrijede.

– Neke vrijede! Provjerio sam! A k tome nagrada nije sve u ovom slučaju – nasmijao se pakosno Savitts, te udario još jače šakom po stolu – jer najvažnije je, ako je još živ, da ću ja biti taj koji će ga ubiti. A to vrijedi cijelo bogatstvo!

– Pobogu, čovječe, zar ti to nije jasno? Zamisli – nastavio je Savitts glasno – koliko će mi platiti novine i časopisi za priču o čovjeku koji je ubio Kida! Što? Ne vjeruješ? – pitao je i sam odgovarao. – Platit ću nekom piskaralu da napiše i igrokaz o smrti Billyja Kida i da ga postavi u kazalištu na Broadwayju u New Yorku, a ja ću biti glavni junak! Ljudi će nahrupiti da me vide. Zaradit ću novca i novca! Nek idu k vragu nagrade! Čovjek koji dokaže da je Pat Garrett lagao, i da je on a ne Garrett ubio Kida, toliko će se obogatiti da više nikada neće morati raditi!

– Ja ipak mislim da je Kid mrtav – šaptom će Fargo – a da i nije, ti ga možeš ubiti samo s leda.

– A zar je to važno? Glavno je da ga ubijem! U kazalištu će priča biti drugačija. K vragu, pa pogledaj samo što su učinili s Buffalom Billom i Žutom Rukom, indijanskim poglavicom. Pročitao sam sve od slova do slova. Poglavica Žuta Ruka pucao je u Billyja Codyja iz stare puške i promašio ga, a Cody ga je skinuo sa sedla vinčesterkom ili henrijevkom. A zatim mu je skinuo skalp i povikao: »Prvi skalp za Custeru!« Gospodine moj, poznajem ja mnogo ljudi koji su ubijali Indijance u težim bitkama od te, ali Cody je uspio da se o tome napiše kazališna predstava i u njoj je sebe prikazao junakom! I ja ću to učiniti!

Fargo natoči još jednu čašu viskija, pa reče:

– Ali razlika je u tome što je Cody to mogao učiniti.

– Vrlo važno! Čovjek mora od nečega živjeti – povikao je Savitts, pa nastavio: – A ti me želiš lišiti bogatstva! Došao si ovamo da ga ubiješ, da me preduhitriš, ali ja to neću dopustiti.

U salunu nastade tajac i Fargo osjeti kako ih svi napeto promatraju.

– Zaveži pregrizao jezik dabogda! – zasiktao je tiho Fargo.

– Neću! Nikada ti mene nećeš namagarčiti! Došao si ovamo da ubiješ Billyja Kida i ja ću ...

Fargo u tom trenu skoči sa stolice i udari Savittsa posred usta. Savitts se izvali na leda zajedno sa stolicom u kojoj je sjedio. Zažmirkao je zaprepašteno u Fargo, a usta mu se izobličile u grču bijesa.

Fargo je bio bijesan kao ris. Savitts je uvijek u njega izazivao jeziv osjećaj kao da mu guja plazi po goljoj koži. A te mu je večeri, k tome, pohlepni lovac na nagrade pokvario sve njegove planove. Jer, od toga časa je Neal Fargo bio ožigosana osoba u pokrajini Lincoln. Savitts će mu to skupo platiti, prihvati li borbu.

Savitts je napokon ustao. Krv mu je curila iz usta. Fargo je znao da Savitts nije vrstan revolveraš i da će se s njime radije potući šakama, jer je bio vrlo snažan i njegove su tučnjave po salunima već bile poznate.

Čim je Savitts vidio da Fargo nije potegnuo revolver, njegovo se ljavavo lice iskrivilo u smiješak zadovoljstva.

– Može, ali bez revolvera – promrmljao je.

– Bez revolvera – potvrdio je Fargo, a Savitts se u tom trenu odmah baci na njega.

Savitts ga je odbio snažnim ručeti-
nama. Dok je padao Fargo je koljenom udario Savittsa u trbuh.

Čim je pao na pod, Fargo se pokušao otkotrljati, no Savitts ga je uspio obuhvatiti oko pasa, pa su se valjali po podu posutom piljevinom, stiješteni jedan uz drugog tako da ga Fargo nije mogao udariti. Napokon ga je nekako uspio šakom udariti u glavu tako snažno da mu je ruka protrnula, pa se uplašio da je slomio.

Savitts se neprestano prevrtao, stiskajući ga sve jače. Fargo je ovio noge oko Savittsa i stisnuo ga bedrima što je jače mogao, kao kliještima.

Koprcajući se po podu, udarili su u stol koji se nagnuo, a piće iz čaša i boca prolilo se po njima. Uskoro je stol pao na Savittsova leđa. Od udarca stola Savittsov stisak popusti, pa se Fargo uspio nogama snažno odgurnuti i otkotrljati od protivnika. Skočio je zadihan na noge.

Ali i Savitts se hitro osovio na noge. Potresao je glavom, zgrabio stol za noge objema rukama, digao ga uvis i bacio prema Fargu.

Fargo se izmakne pa ga stol udari samo u rame i on zatetura, a stol tresne u zid. I prije nego što se Fargo ponovo snašao, Savitts nasrne na nj stisnutim šakama.

Iskustvo koje je stekao još kao boksač, spasilo je Farga od munjevite Savittsove desnice. Fargo je odskočio u stranu i udario Savittsa šakom u želudac. Da se Fargo usudio udariti Savittsa i ozlijeđenom lijevom rukom, Savitts više ne bi imao prilike da se podigne. Ali lijeva je ruka Farga užasno boljela i on ponovo zamahne desnom, pa je Savittsu imao vremena da mu uzvрати udarac. Udarac je odbacio Farga od šanka. Savitts pojuri na nj, ali se Fargo sagne i baci u stranu, pa Savitts udari šakom u šank od mahagonija svom snagom i zajauče od boli.

Dok je Savitts još bio uz šank, nezaštićenih leđa, Fargo ga udari dva puta

uzastopce. Savitts zastenja od boli, izvije se i zgrabi rukom bocu viskija sa šanka. Držeći je za grlić razbije je udarcem o rub šanka. Okrene se i nasrne na Farga razbijenom bocom.

Fargo ga udari nogom u šaku u kojoj je držao grlić razbijene boce. Staklo je prsnulo u Savittsovoj šaci i ona se zacrveni od krvi. Savitts zaurla od bola i baci krhotine stakla Fargu u lice, ali Fargo se izmaknuo i udario Savittsa među oči.

Tučnjava je napokon završila. Savitts je zakolutao očima, a donja mu se usna mlohavo objesila. Lice i ruke bili su mu obliveni krvlju. Klonuo je najprije na koljena ispred Farga, a zatim se skljkao na pod ispred šanka.

Fargo je ustuknuo korak, dršćući, zgrčena lica. Lijeva ga je ruka užasno boljela. Stiskao je i otvarao šaku nekoliko puta. Desnu ruku, također bolnu od udaraca, položio je na kolt ispod pazuha, koji mu začudo nije ispao iz korica za tučnjave sa Savittsom.

Polagano je pogledao svjetinu koja se okupila oko njega u široku krugu.

Najmanje pedeset očiju buljilo je u njega. Svi su ga gledali s mržnjom. Selman je imao pravo: Billy Bonney imao je mnogo prijatelja u pokrajini Lincoln, a oni su svi čuli što je pijani Savitts glasno govorio.

— Želi se još netko od vas sa mnom ogledati? — upitao ih je Fargo.

Svi su stajali kao skamenjeni i šutjeli.

Fargo je pričekao još koji trenutak, gledajući ih stisnutim vjedama, osjećajući na sebi svu težinu njihova neprijateljstva i sumnje.

— Ako imate liječnika u gradu, pozovite ga, možda će htjeti pomoći ovom psu — rekao je kad je prekoračio preko raskrečenih Savittsovih nogu i mahnulo rukom prema ispruženom Savittsu, a zatim im je svima okrenuo leđa i izašao iz saluna.

IV

Čim se vratio u hotelsku sobu, Fargo je ozlijeđenu lijevu ruku namočio u vrući rasol, a jedina mu je utjeha pri tome bila da je Savitts prošao deset puta gore od njega. Međutim, lovac na nagrade je Fargo učinio više štete svojom lajavom jezičinom nego što mu je naudio šakama.

Jer lov na Kida u pokrajini Lincoln nalik je na lov na podmukla medvjeda. Ako krenete u lov na tako bistru i krvoločnu divljač, onda ne smijete vikati iz sveg glasa i lamatati puškom. Dapače, morate hodati oprezno i tiho, i držati oči širom otvorene, reagirati na svaki šum i biti spreman na sve. Paziti da vi ugledate divljač prije nego što ona spazi vas. Jer, ne opazite li vi nju prvi, ona se odjednom pojavi i napadne vas prije nego što i trepnete okom. Billy Bonney, doduše, nije bio velik kao medvjed, ali stoga mnogo opasniji jer je ove krajeve izvrsno poznavao.

Već su mu zacijelo i javili da mu je lovac na tragu, pa će se, ili zavući u svoj brlog gdje ga nitko ne može pronaći, ili će nasrnuti na Farga iznenađeno, prije nego Fargo naide na nj. A Fargo se baš toga plašio.

Obrisao je ruku, razmišljajući o svemu što ga još čeka, pa se obukao i opasao kolt, kako bi ga lakše mogao dohvatiti ako zatreba. Pokrajina Lincoln za nj više nije bila mjesto gdje je smio nositi revolver ispod pazuha pod kaputom.

Kad je izašao na ulicu, niske sunčane zrake obasjavale su usko obzorje s golim vrletima u daljini iza neravne i nazupčane pruge crne lave. Još sat vremena i smračit će se, pomislio je.

Oprezno se ogledavao, pa kako nije opazio ništa sumnjivo, uputio se prema obližnjoj gostionici na kraju ulice. Naglo je zastao na pola puta. S

juga je začuo topot kopita dvadesetak konja u galopu. Brže-bolje sklonio se u sjenu sporedne uličice, a ruku spustio na držak kotla. Grupa jahača zatutnjila je iza ugla. Odgalopirali su niz glavnu ulicu, a Fargo je dugo gledao za njima... i ženom koja ih je predvodila.

Nije bila visoka ni odveć vitka. Kosa joj se sjala srebrnkasto ispod šešira. U kožnom kratkom kaputu, bijeloj bluzi, kožnoj suknji jahala je dostojanstveno, uspravno, uzdignute glave na vitkonogoj i visokoj kobili. Opazio je i vinčesterku u koricama ispod sedla ispod njezine desne noge. Vjerojatno je to Sue McSween Barber u društvu kauboj s ranča Tres Rios.

Prije trideset godina, prisjetio se odmah, Billy Kid se borio rame uz rame s njezinim mužem, pa ako se Kid ikada vratio u Lincoln, onda je zacijelo ponovo uz njih. Prekaljena družina kauboj s kojima se Fargo nije želio sukobiti, što je bilo teško i izbjeći, pošto ga je Savitts javno odao, zaustavila se ispred saluna, a Fargo je nastavio prema gostionici. Odlučio je da će se vratiti u hotel čim večera, prije nego što se kauboji s ranča Tres Rios napiju i počnu divljati po gradu.

Gostionica je bila puna, ali Fargo je ipak uspio naći mjesto za stolom u Kutu, jer je upravo odlazio neki bračni par. Osjećao je da svi bulje u njega znatiželjnim pogledima. Neki su ga čak gledali izazovno, neprijateljski. Nema dvojbe, zaključio je, i vrapci na krovovima već pjevaju u Carrizozu tko sam i zašto sam došao u njihov grad.

Smijuljeći se kiselo i neveselo, uzvraćao im je poglede, a nekima se čak sa zadovoljstvom i pakosno zapiljio u oči. I dok je večerao, neprestano je pazio na one koji su ulazili i izlazili iz gostionice.

Kad je Sue McSween Barber, u pratnji dvojice svojih visokih kauboja naoružanih revolverima, ušla u gostionicu i zastala na pragu ogledavajući se, znao je odmah koga traži.

Pošla je ravno prema njegovu stolu. Unatoč kožnoj suknji i jahaćim čizmama, hodala je ženstveno. Šezdeset i pet, rekla je Cathy ali doimala se dvadeset godina mladom, pa ju je Fargo gledao zadivljenim očima.

Zastala je nad njim. Lice joj je bilo sitno i nježno, preplanulo, a velike smeđe oči bile su prodorne i pronicave.

— Oprostite što vas uznemiravam, ali vi ste zacijelo gospodin Fargo — rekl je odlučnim glasom.

— Da, gospodo, ja sam Fargo — odgovorio joj je pošto je odgrnuo nogama stolicu i ustao, a zatim se zagledao u kauboje koji su je pratili. Momci su bili mladi, kršni, vični oružju koje im je visilo u koricama o boku. Lica su im bila namrštena dok su odmjeravali Farga od glave do pete.

— Rado bih s vama porazgovarala. Ja sam Sue McSween Barber.

— Znam. Ali, zar su nam doista potrebni i svjedoci? — upitao ju je Fargo i pogledao podignutih obrva u pratioce.

Nasmiješila se, ali samo usnama.

— Moji ljudi neće nikoga dirnuti bez razloga. Oni samo paze da se meni ništa ne dogodi. Ovo su Tom Whitfield, upravitelj moga ranča i Sam Brewer njegov pomoćnik, gospodine Fargo.

Whitfield je imao žućkastoridu kosu, modre oči i stas poput Farga. Brewer je bio niži, tamnocos. Obojica su mlada od trideset godina. Nisu mu pružili ruku. Nisu mu se ni nasmiješili.

— Mogu oni biti i dva mala slatka anđelka — tihim će glasom Fargo —

ali ja se teško izražavam dok me pažljivo promatraju i svaku mi riječ odvađuju dva revolveraša. To me čini užasno nervoznim.

Pogledala ga je hladno ali s velikim zanimanjem.

— Doista, gospodine Fargo, ja vas nikako ne bih željela oneraspoložiti. Tome, Same... Otidite nešto popiti — naredila im je.

— Molim vas, gospodo, budite... — počeo je smrknuta lica Whitfield.

— Čuli ste što sam vam rekla! — odbrusila im je glasom tvrdim kao kremen.

Whitfield uzdahne, pogledavši iskosa Farga. Zatim je nešto progundao Breweru, pa su zajedno izašli iz gostionice.

Fargo primakne stolicu za Sue Barber i ponudi joj da sjedne za njegov stol.

— Hvala — tiho je izustila Sue, pa počela pošto je i Fargo sjeo ponovo za stol: — Čula sam da ste se potukli s nekim tipom. Zove se Savitts.

— Točno ste čuli — potvrdi Fargo i slegne ramenima.

— Ali čula sam još nešto — nastavila je Sue, pa ga pogledala značajno i upitala: — Kažite mi, gospodine Fargo, koliko vam je platio Selman da ponovo razbuktate rat u pokrajini Lincoln?

Kad je čuo pitanje, Fargo se trgnuo i ostao trenutak uspravno sjediti. Zatim joj je glatko odgovorio:

— Ne znam o čemu govorite, gospodo.

— Naravno da znate. Savitts vas je javno optužio da ste ovamo došli da pronadete Billyja Bonneyja i da ga ubijete. Kad ga niste mogli drugačije ušutkati, pretukli ste ga da mu začepite usta.

— Koliko ja znam, Billy Kid je poginuo prije trideset godina — pravdao se Fargo.

– Točno! – rekla je povišenim glasom Sue i zakimala glavom, a da joj se nije promijenio izraz lica.

– Onda, znači, ja ovdje uzalud tražim vrijeme, ako ga tražim, zar ne?

– Naravno! A to što radite i vrlo je opasno – upozorila ga je Sue.

Fargo je hinio da nije čuo što mu je Sue rekla. Izvadio je iz džepa cigaru.

– Slobodno? – upitao je za dopuštenje.

– Izvolite, svakako.

Bez žurbe Fargo je pripaljivao cigaru. Kad je otpuhnuo prvi dim, odgovorio joj je mirno: – Gospodo Barber, ne volim kad mi netko prijeti. Savitts mi je prijetio. Stoga sam ga i prebio.

– Gospodine Fargo – oporim će glasom Sue, a usne su joj se pri tom stanjile – ja se nisam jučer rodila. Zapamtite! Čula sam ja za vas već davno i ja poznajem ljude poput vas. Viš niste bez razloga došli ovamo. Uvijek nanjušite gdje se na tudoj krvi može zaraditi novac, mnogo novca. Nego, da vi i ja zaključimo jednom za uvijek: da je Billy Kid mrtav već trideset godina. No, svejedno – nastavila je, gledajući ga u oči – vi biste mogli prouzročiti veliku zbrku svojom tvrdnjom da je on još živ. Možda čak toliku da se u njoj ni vi sami više nećete moći snaći. Pa, ako imate imalo soli u glavi, otići ćete natrag vašem Selmanu i kazati mu da ste se predomislili i da ne želite za nj više raditi.

– Selmanu? Već ste dvaput spomenuli to ime – reče Fargo namrštivši se.

– Ime mu je neomiljeno u pokrajini Lincoln. Omraženo već više od trideset godina. Zar vi nikada niste čuli za Selmanove krvoloke? – u čudu ga zapita Sue.

– Ne nisam – priznao joj je, ovaj put iskreno.

– Banda odmetnika, kradljivaca, revolveraša – gorkim će glasom Sue – i nasilnika. Rendžeri su ih istjerali iz Teksasa. Došli su ovamo, na plodno tlo, kada je ovdje vladalo bezakonje. Zvijeri u ljudskom liku, gospodine Fargo. Životinje! Krvoločne životinje kojima ništa nije bilo sveto na ovom svijetu. Čak su i Dolanovi ljudi zazirali od njihove krvoločnosti! Potkraj rata su uzduž i poprijeko pokrajine Lincoln ubijali i mučili muškarce, palili kuće, pljačkali stoku, silovali žene i djevojke. Čak i kada je Pat Garret postao šerif, ni on nije mogao izaći na kraj s njima. Pokušao je, ali su oni bili preveliki zalogaj za njega.

– Tako?

– Njihov voda bio je čovjek koji se zvao John Selman. Barem se tako predstavljao. Uživao je mijenjati imena, i to ne bez razloga. Lažna su mu imena bila John Gunter ili John Gross. Mijenjao ih je češće nego košulje. Ali ma kako da se taj čovjek zvao, bio je obična prljava svinja.

– I što se dogodilo s tom običnom prljavom svinjom? – upitao je tiho Fargo, skrivajući znatiželju iza ravnodušna izraza na licu.

– U to je vrijeme i Billy Kid već bio odmetnik. Ali drugačije vrste, jer ovdje je njegov dom. Ljudi koje je Selman pljačkao i ugnjetavao bili su njegovi prijatelji...

– Pa je bio protiv Selmana? – upitao je Fargo koji je u mašti vidio prazan rukav Selmanova kaputa, a u ušima mu je odzvanjao Selmanov glas pun mržnje.

– Kid i njegovi prijatelji otjerali su Selmana natrag u Teksas odakle je bio i došao. Selman je bio ranjen u ruku. Doznala sam to pošto su ga uhvatili rendžeri. Proveo je neko vrijeme na robiji u Teksasu i više nikada nitko nije čuo za Johna Selmana. No poslije nekog vremena pojavio se neki

Thad Selman. Živi u El Pasu, ili tamo negdje. Bogat je i moćan. Zacijelo – naprcila je usne kada je to rekla – ga i vi poznajete. Vlada se kao nekada John Selman, kao da mu nitko nije ravan. Samo što danas ima i mnogo novca i političku moć.

Fargo se na to nije osvrnuo, nego je rekao:

– Vratimo se Kidu. Ako Pat Garret nije mogao stati nakraj tom Selmanu, a Kid ga je sredio, to je onda Kid učinio veliku uslugu Patu, zar ne?

Pogledala ga je u oči, a zatim skrenula pogled u stranu.

– Da, tako nešto – priznala je.

– Možda čak tako veliku uslugu da se Pat s njime nagodio da ga zauzvrat zaštiti. Recimo da se u to vrijeme u Fort Summersu pojavio neki majušni zlikovac nalik na Kida; možda se čak iz petnih žila trudio da ga oponaša. Možda se tu i tamo predstavljao njegovim imenom.

Mnogo se malih ljudi uživa poistovjetiti s velikim i poznatim ljudima.

– I vas su oponašali? – upitala ga je tihim glasom.

– Bilo je ljudi koji su se kitili mojim imenom, ali nakratko, i uglavnom su to požalili. Recimo da se netko i predstavljao kao Billy Kid. Recimo, nestane li, nitko za nj neće pitati. I recimo da je Garrett u Maxwelllovoj kući ustrijelio nekoga za koga se mislilo da je Kid, i pokopao ga na brzinu.

– Pričate bajke – prigovori Sue Barber.

– Možda. No hoću samo istaknuti da su Garrett i Kid, pravi Kid, bili prijatelji i da je Garrett dugovao Kidu uslugu, jer je Kid protjerao Selmana iz pokrajine. K tome, Garrett je postao slavan kao čovjek koji je ubio Billyja Kida. Čak je i knjigu napisao o Kidu; čuo sam.

– Pričate bajke. Ako ga Garrett nije ubio, zašto poslije toga nitko više nikada nije vidio Kida živog?

– Ne znam da li ga je vidio ili ne. Možda ga je netko i vidio. Njegovi prijatelji, na primjer, koji šute. Možda se Kid sprema ponovo za borbu. Možda se pritajio negdje u Meksiku i čeka svoj trenutak dok svi ne povjeruju u priču o njegovoj smrti. A tada će svatko tko ustvrdi da je vidio Kida biti proglašen ludim, jer je Kid već davno pokopan.

– Točno, Garrett ga je ubio.

– A zašto vas onda smeta ako želim potratiti koji dan u potrazi za mrtvim čovjekom?

Šutjela je trenutak i gledala ga u oči kao da ne može odlučiti vrijedi li mu kazati što joj je na duši.

– Jer je pokrajina Lincoln – izustila je napokon – bure baruta koje Selman želi potpaliti, a vas je platio da to za nj učinite.

– Taj je rat predugo trajao – nastavila je Sue Barber poslije kraće stanke – i nanio nam previše zla. Ljudi kažu da je završio, ali nije. Živimo u primirju, eto. Trideset godina, gospodine Fargo, nije dovoljno vremena da se zaborave svi užasi rata. I ja se još živo sjećam svoga muža i njegove jezive smrti. Vidjela sam ga svojim očima kako gori kao živa baklja zajedno s našom kućom. Ako mislite da se s tom vatrom u meni ugasila i mržnja na ljude koji su mi to učinili, ljuto se varate.

– A što ja osjećam – dalje će Sue Barber jer je Fargo uporno šutio – osjećaju i svi oni koji su preživjeli taj pakao. Osjećaju to i naša djeca. A djeca naših protivnika mrze nas. Dolan je poginuo, ali nisu i svi njegovi pristaše. I oni nisu zaboravili. Još ima mnogo neizravnanih računa na obje strane. Razumijete li me?

Fargo kimne potvrdno glavom.

— Stoga Dolanovi i McSweenovi ljudi reže jedni na druge kao dva gladna čopora vukova. Trideset se godina već sukobljavamo u politici, trgovini, ali još se nismo ponovo latili oružja.

— Vi ćete predvoditi McSweenove pristaše. Tko će predvoditi Dolanove?

— Nikoga nisu imali do prije mjesec dana. Tada se u gradu Lincolnu pojavio neki Trent, Harry Trent. Navodno je pravnik, a zapravo je običan smutljivac i obmanjivač. Draži i huška Dolanove protiv nas. A kad sazru prilike, zaratit će nas.

— Danas više nije 1870. Zakon će ga spriječiti.

Sue McSween Barber nasmijala mu se posprdno u brk kad je to čula.

— Zakon je bio ovdje i prije trideset godina, ali Dolanov zakon. Povijest se ponavlja. Ne, gospodine Fargo, zakon ga neće zaustaviti. Njih u tome može spriječiti samo jedan čovjek. Selman je poslao Trenta ovamo da ponovo raspiri rat. Mi smo u manjini. Dolanovi ljudi začas će nas poraziti. A kad nas jednom pregaze, Selman će prigrabiti sve što vrijedi i što sada ne može dobiti: zemlju, rudnik srebra na mom imanju, rudnik zlata pokraj White Oaksa. No ...

— ... sve dok Dolanovi ljudi misle da je Billy Kid još živ i da će se boriti uz vas, ne usude se da vas napadnu — završi Fargo umjesto Sue Barber.

Sue Barber kimnula je polagano.

— Točno. Trent je spreman da nas napadne, ali najprije želi biti siguran da je Billy Kid doista pod zemljom. A

— njezine su oči jarosno zasijale kad je pogledala u Fargo — Selman je vas za to unajmio.

Fargo joj na to ništa nije odgovorio. Šutio je. Bojao se da po boji njegova glasa ne spozna da je on u tom času, kad je čuo za Trenta, prozreo Selmanove namjere i shvatio zašto mu je

Selman ponudio dvadeset i pet tisuća dolara za Billyjevu glavu.

— Selman vas je poslao, zar ne? — htjela je zasigurno znati Sue Barber.

— Tko me šalje i zašto — tiho će Fargo — tiče se samo mene i nikoga drugoga. Ali više nema smisla lagati. Da, moj je zadatak da pronadem Billyja Kida, ako je još živ, i da ga ubijem. A što Trent, Dolanovi pristaše ili Selman smjeraju poslije toga, ja se u to neću miješati.

— Preuzeli ste vrlo težak i opasan zadatak, gospodine Fargo — opomenula ga je Sue Barber.

— Ja sam cijeli život obavljao samo teške i opasne zadatke, gospodo, i to vrlo uspješno — rekao joj je nasmiješena lica — a vi ste učinili veliku grešku kad ste mi zaprijetili, jer ste time potvrdili da je Billy Kid još živ i da se tu negdje skriva. I ja ću ga pronaći, a svi oni koji me pokušaju u tome spriječiti, pokajat će se.

— Nemojte samo da vi budete taj koji će se kajati, gospodine Fargo, jer ja vrlo dobro poznajem Billyja Bonnevja. Ako je još živ i vi ga pronadete, vjerojatno nećete imati ni vremena da se kajete. Ali nikada ga nećete pronaći. Žalosno ali istinito, u pokrajini Lincoln, čovjek još uvijek može izgubiti glavu za tren oka.

— Na svim mjestima gdje se ja pojavim, čovjek može izgubiti glavu za tren oka — odvrati joj hvalisavo Fargo.

— Pa vi onda pokušajte, ali nemojte reći da vas nisam opomenula na vrijeme — rekla mu je Sue Barber pošto je ustala.

— Hvala vam, gospodo, što ste me opomenuli — posprdno će Fargo — ali glavno je da smo se razumjeli. Pustite vaše pse na mene, ali nemojte se neugodno iznenaditi ako poneki ostanu bez kože dok sve ovo ne završi — odvratio joj je Fargo i također ustao.

Pogledala ga je trenutak s prezirom u očima, a zatim se okrenula na peti i otišla držeći se ponosno uspravno kao svijeća. Fargo je gledao za njom i ponovo u sebi proklinjao Savittsovu lajavu jezičinu. Pošto je vidio momke s ranča Tres Rios, znao je da će teško s njima izaći nakraj kad ih jednom Sue McSween Barber pošalje protiv njega. A oni su bili samo dio McSweenovih pristaša.

Otišao je u hotel i rano legao. Sutradan ga je čekao naporan i opasan put preko gora u grad Lincoln, gdje su se odigrale glavne bitke prije trideset godina. Tamo će zacijelo ponovo početi neprijateljstva, bukne li novi rat.

Stoga će u Lincolnu najlakše pronaći Billyja Kida.

V

Predio je bio podijeljen u dva dijela lancem Stjenjaka. Na visoku snažnu ridanu kojeg je kupio u Carrizozu, Fargo je prešao brda jašući prema gradu Lincoln.

Cijeli je dan proveo u sedlu. Uske vrleti, strmi obronci obrasli u crnogoricu, uzdizali su se nad njim s obje strane puta. Jahao je s vinčesterkom preko sedla, jer je prolazio kroz stotinjak mjesta kao stvorenih za zasjede. Projahao je mimo Capitanua, u podnožju gorskog lanca po kojem je i dobio ime, a zatim skrenuo prema Fort Stantonu koji je tek nedavno napustila vojska i koji je zatim pretvoren u dom za stare mornare. Odlazak vojne posade, najvjerojatnije, bijaše povodom da se ponovo raspojasaju stare strasti i ožive stare svade i neprijateljstva. Zavojita je cesta najprije prešla Rio Bonito, a zatim je išla usporredno s tom uskom plitkom rijekom koja je jedva natapala taj predio pa su se stočari i zbog nje svadali i borili.

Unatoč njegovu strahu i oprezu, nitko ga nije napao. Pucnjevi nisu prasnuli za njim iz zasjede i nitko ga nije presreo na cesti. U predvečerje je zaustavio konja na vrhu brijega iznad grada i zagledao se u Lincoln što se prostirao pod njim.

Vidio je dosad već stotine takvih prerijskih gradića, ali još nikada ni jednog u kojem je bilo proliveno toliko mnogo krvi. Pomno je proučio i zapamtio mu položaj prije nego što je ponovo uzjahao. Poznavanje položaja nekoga grada i njegove okolice mnogo mu je puta već spasilo glavu.

Cesta što je vijugala nizbrdo prema gradićima Hondo i Roswell bila je ujedno i glavna ulica u gradu Lincolnu. Na južnom se kraju glavne ulice uzdizala zgrada sudnice u kojoj je nekoć bila veletrgovina Murphy-Dolan. U toj je kući Kid ustrijelio Bella i Ollingera, dvojicu stražara koji su ga čuvali, i tako izmaknuo vješalima.

Nasuprot sudnici bio je salun »Lincoln«, hotel »Wortley«, a iza hotela koral. Do hotela Fargo je prepoznao temelje koji su ostali od nekadašnje velike kuće u obliku slova L. Fargo je znao da je tamo nekada bio dom McSweenovih, koji je izgorio do temelja pod opsadom Dolanovih ljudi. Uz njih je stajala četvrtasta zgrada u kojoj je nekada bila veletrgovina McSween-Tunstall. Odmah do trgovine uzdizao se kameni toranj, dio drevne španjolske tvrđave sagrađene prije jednog stoljeća kao obrambene kule protiv najezde Apaša. Dolanovi ljudi pucali su iz njenih puškarnica na McSweenovu kuću. A nedaleko od kule vojska je bila utaborena i mirno je promatrala krvoproliće i ni prstom nije pomaknula da ga spriječi. I tamo na kraju glavne ulice, odnosno prašne ceste, bilo je groblje.

Odmah pokraj grada, prema sjeveru, rijeka Bonito ljeskala je u

prvom sumraku, vijugajući između strmih usjeklih obala. Lincoln se šćurio u svojoj kotlini, a brda su stršila u nebo iza jednog jedinog niza kuća i potleušica s obje strane ulice. Između njih isticale su se svojom veličinom i bjelinom škola i crkva.

Zadovoljan što je upamtio razmještaj kuća uzduž glavne ulice, Fargo podbode ridana i odjaše nizbrdo.

* * *

U to doba večeri ulice su bile gotovo puste, a i ono malo prolaznika koji su se tamo zatekli, gledali su znatiželjno u visoka čovjeka sa starim konjaničkim šeširom na glavi, vinčesterkom preko sedla, sačmaricom u koricama ispod sedla ispod desnog koljena i s koltom za pasom. Premda su poneki prolaznici bili naoružani revolverima, Fargo je očito bio rijeđak prizor na ulici grada Lincolna.

Ostavio je konja u koralu, ušao u hotel »Wortley« i upisao se u knjigu gostiju. S lijeve strane hotelskog predvorja bio je ulaz u blagovaonicu iz koje su se širili zamamni mirisi koji su Farga nasmiljeno podsjetili da već deset sati nije ništa okusio.

Oružje i prtljagu odnio je u sobu koja je bila prostrana, s krevetom od žute mjedi i kaminom u kome je pucketala vatrića i rastjerivala svježinu noći u tim gorskim predjelima. Pomno je premjestio kolt natrag u korice ispod pazuha, popio gutljaj viskija iz boce koju je ponio sa sobom, pa pošto je pažljivo zaključao sobu, krenuo je u blagovaonicu.

Nekoliko kaubojâ, dva-tri čovjeka u gradskom odijelu pogledali su ga znatiželjno kad je sjeo za stol. Očima je preletio preko jelovnika ispisana rukom, i odlučio da za večeru naruči svoje omiljeno jelo: odrezak s jajem i pečenim krumpirićima. Tada je začuo lagano udaranje potpetica po drve-

nom podu. Vidio je djevojku kako mu prilazi. Ispravio se u stolici.

Bila je vitka, crne guste kose očetkane i sjajne; maslinaste puti što je svjedočilo da u sebi ima indijanske ili meksikanske krvi; velikih očiju, sjajnih i tamnih kao i njena kosa. Ispod uskog prslučića bujale su okrugle i jedre dojke, kao da će iz njega iskočiti. Struk joj je bio tanak, kukovi zaobljeni. Ljepota i razboritost krasile su joj lice, a kad je ugledala Farga, oči su joj bljesnule. Stala je iznad njega, s blokom i olovkom u ruci.

Sada bih najprije večerao — promrmljao je Fargo. Kad je zapisala narudžbu, zastala je kao da joj se ne da otići od njega. Ponovo su se pogledali. Njezini su se obrazi zažarili i naglo se okrenula. Gledao je za njom dok nije zamaknula u kuhinju. Zavali se u stolicu i zapalio cigaretu.

Pa, Lincoln, pomislio je, i nije tako tmuran grad.

Uto je u blagovaonicu ušao još jedan muškarac, pa je Fargo u tom času zaboravio na djevojku i svu svoju pažnju usmjerio na došljaka.

Čovjek je zastao na vratima. Ogledavao se po blagovaonici. Na sebi je imao crni šešir, uredno izglaćano gradsko odijelo od siva sukna i kravatu ukrašenu iglom s malenim briljantom. Moglo mu je biti oko četrdeset godina. Ugodne vanjštine, visok i naočit, lijepih muških crta lica blago nasmiješenih, mišićava tijela s oblim trbuščićem. Njegove blijedozelenkaste oči zaustavile su se na Fargu i zaiskrile. Pošao je prema stolu za kojim je sjedio Fargo.

Fargo se ukrutio. Čovjek mu se uljudno nasmiješio i pokazao mu niz pravilnih zubi požutjelih od duhana.

— Mogu li sjesti za vaš stol?

— Ima još praznih stolova.

— Vidim, ali vi ne sjedite za njima. Ja sam Trent, Harry Trent, a vi ste zacijelo Neal Fargo.

Tako, znači, to je Selmanov prvi čovjek u pokrajini Lincoln. Selman uvijek bira čvrste i bistre momke, zaključio je Fargo.

— Sjednite onda — procijedio je tiho.

Trent objesi šešir na klinčanicu i zavalj se u stolicu.

— Javili su mi da ćete doći. Čekao sam vas — počeo je Trent.

— Ovdje kao da svi ljudi jedva čekaju da me vide.

— Jah — nasmiješio se Trent — čuo sam da ste se grdno potukli u Carrizozu. A i Sue McSween Barber vas je gnjavila, zar ne?

— Vijesti brzo putuju u pokrajini Lincoln.

— Na krilima vjetra. No nemamo što tajiti jedan drugome. Radimo za istoga čovjeka. Čim vi završite vaš posao, ja ću započeti svoj.

— A koji je vaš posao, molim vas?

— Skupiti ljude i udariti na McSweenove pristaše. Započeti ponovo rat, jednom riječju. I ovog ga puta završiti jednom zauvijek tako da ću zatrti svaki trag McSweenovim pristašama, uništiti ih ili otjerati odavde. Tada će nam cijela pokrajina Lincoln pasti u krilo kao zrela kruška: zemlja, rudnici, trgovina ... sve, baš sve!

— Zašto morate čekati na mene? — upitao ga je Fargo dok je u duši proklinjao Selmana koji mu je zatajio svoje prave namjere, želeći ga tako namamiti da upadne u klopku koja će ga dovesti u sukob sa zakonom, bude li i dalje lakovjeran. Selman je znao da će Fargo odbiti njegovu ponudu, otkrije li mu pravu istinu, stoga mu je unaprijed dao deset tisuća dolara i izmamio njegovu riječ, dok je istodobno planirao da ga uvali u prerijski rat na svojoj strani. Stoga je Fargo morao odlučiti: ili otići natrag u El Paso i vratiti Selmanu njegovih deset tisuća dolara, ili obaviti zadatak na

svoj način i ostati izvan ostalih Selmanovih prljavih rabota. Ni na kraj pameti mu nije bilo da vrati novac.

— Moram vas čekati. Skupio sam dobre momke koji mogu zgaziti McSweenove pristaše kao mrave, ali boje se Kida. Tvrde da je on jedan jedini čovjek u pokrajini Lincoln koji nas može razbiti.

Fargo slegne ramenima.

— Onda se morate strpiti dok ga nadem i ubijem. Znaate li možda gdje je?

— Kad bih barem znao! Govorka se da je u Lincolnu, ali ja sam pročešljao cijeli grad i nisam ga našao. Dobro se negdje skriva.

— Znači da vam ne preostaje drugo nego čekati dok ga ja ne nadem — zaključio je razborito Fargo.

— Ali mi više ne možemo čekati. On će nam iza leđa organizirati ljude protiv nas. Morate ga odmah pronaći i ubiti. To će raspršiti sve nade McSweenovih pristaša, a tada ćemo ih slistiti — odgovorio mu je Trent, pa zapalio cigaretu i dodao: — Sada ćemo ga lako izmamiti iz njegova brloga kada ste vi došli.

— Kako to mislite? — začudio se Fargo i pogledao ga zaškiljivši u nj.

— Vi ste poznati revolveraš i iskusni borac. Ja bih mogao dignuti svoje momke na oružje ako im kažem da ćete i vi poći s nama u boj kako biste se suprotstavili Kidu. Pripremit ćemo iznenadni napad, udariti po McSweenovim pristašama da se sve praši. Najprije na ranč Tres Rios. To bi Kida natjeralo da izade iz skrovišta i da prihvati borbu. Tada biste ga mogli ubiti.

— Ja nisam to tako zamislio — odbio je Fargo.

— A zašto ne, do vraga? — začudio se Trent skupivši obrve.

— Jer sam plaćen da ubijem samo jednog čovjeka, a ne da predvodim ci-

jelu vojsku protiv McSweenovih pri-
staša. K tome, moram pregledati ci-
jelu pokrajinu pa moram biti slobodan.
Više ne mogu zaradivati revolver-
aški kruh ako se za mnom raspiše tje-
ralica, a još se nitko nije borio ni u
jednom prerijskom ratu da mu nisu
na leđa nalijepili cijeli svezak tje-
ralica. Stoga ću sam pronaći Kida i sam
ću ga ubiti. Zakon me zbog toga neće
tjerati jer je Kid odmetnik. Ali sve ost-
alo je vaša briga.

— K vragu, Fargo...!

Fargo zatrese odlučno glavom.

— Prozreo sam Selmanove nam-
jere, i znam koja je vaša uloga u
njima. Vi ste poput zločesta dječarca
kome je oko zapelo za jabuke u susje-
dovu vrtu, samo jabuke čuva oštar pas
koga se vi bojite. U redu, ja ću ubiti
psa tako da vi možete pokrasti jabuke.
Ali ja nisam unajmljen i da kradem
jabuke! Jasno?

— Jabuke! Pobogu čovječe, riječ je
o golemu bogatstvu! Slušajte — glas
mu je bio promukao od srdžbe — ja
mogu zatražiti od Selmana da vam
naredi da učinite što ja hoću!

— Selman meni to ne može nare-
diti, a niti itko drugi! Ako imate
trunka pameti u glavi, nećete to ni
pokušati. Razumijete li vi mene,
Trente? — upitao ga je Fargo, ističući
svaku riječ koju je izgovorio, nagnuvši
se preko stola prema Trentu.

Trent je stisnuo šake na stolu
ispred sebe. Lice mu se zacrvenjelo
kao paprika. Zatim je duboko uzdah-
nuo kao da se miri sa sudbinom.

— U redu, Fargo. Učinite to onda
kako vama najbolje odgovara.

— I hoću — odvrati mu Fargo i
pogleda u djevojku koja mu je doni-
jela večeru. Kad je ugledala Trenta za
njegovim stolom trenutak je zastala, a
zatim opet krenula. Bez riječi je sta-
vila pladanj ispred Farga.

— Zdravo, Nita! — dobacio joj je
radosno Trent.

Djevojka se pravila da ga ne čuje.
Nije ga ni pogledala dok je stavljala
na stol šalicu s kavom za Fargo.

— Slušaj, curo, kad te ja pozdravim
onda mi moraš odgovoriti — srdito je
povikao Trent i uhvatio Nitu za za-
pešće lijeve ruke.

— Pusti mi ruku, Harry — rekla je
mirno i pogledala ga hladno i s gade-
njem.

— Neću dok se ne smekšaš. Doz-
logrdilo mi je to tvoje odbojno drže-
nje prema meni.

— Pusti mi ruku ili ću te ošamariti
— zaprijetila mu je Nita i podigla
desnu ruku.

— Samo se usudi! Pripitomio sam
ja i divljije mačke od tebe — odvrati
joj Trent i još joj jače stisne zapešće,
pa se djevojka lecnula od boli.

Nita mu na to odalami vruću zauš-
nicu.

Kad je Trent skočio na noge njegov
se stolac prevrnuo i tresnuo na pod.

— Slušaj, ti, divljakušo ...

Svi u blagovaonici zapiljili su se u
njih. Fargo je također ustao.

— Pustite joj ruku, Trente — proci-
jedio je kroza zube Fargo.

Trent okrene hitro glavu. Njegov se
jarosni pogled susretne s Fargovim
hladnim očima.

— Rekao sam vam da je pustite,
Trente — ponovi Fargo.

Trenutak samo Trent je piljio u Far-
gove oči, a zatim je ispustio Nitinu
ruku.

— Pa dobro — rekao je, a lice mu
je postalo blijedo kao krpa. Nita po-
gleda zahvalno u Fargo, okrene se hi-
tro i ode.

Fargo nije skidao pogleda s Trenta,
pazeći naročito na njegove ruke. Ali
Trent je samo otpuhnuo, podigao
prevrnutu stolicu i ponovo sjeo za
stol.

— Zašto se miješate u ono što vas
se ne tiče? — prigovorio je prijekorno
Trent Fargu tihim glasom.

– Sve što privlači pažnju na mene, tiče me se i te kako. A vi ste bili nepri-
stojni za mojim stolom i svi sada pilje
u nas. A tko je uopće ta djevojka?

– Nita Antrim. Otac joj je Henry
Antrim, liječnik, jedini kojeg imamo
ovdje u gradu. Ona je zapravo njegova
bolničarka, a ovdje ispomaže samo za
ručkom ili večerom. Pravi se važna,
ali ja sam već – Lice mu se odjed-
nom izdužilo, oči suzile: – Slušajte,
Fargo, ja sam je izabrao za sebe i da
joj se niste udvarali, ako ste to namje-
ravali.

– Ne namjeravam ja ništa – odv-
rati mu ozbiljnim glasom Fargo – jer
meni ne treba više neprilika nego što
ih već imam, pa stoga i ne želim da
me ljudi vide u društvu s vama dok
sam ovdje u pokrajini Lincoln.

– Fargo, vi namjerno otežavate
našu suradnju – predbaci mu Trent,
a oči mu zaiskriše.

– Zapamtite, ja nisam došao
ovamo da s vama surađujem. A sada
put pod noge, Trente. Gladan sam i
želim jesti u miru.

Trent je trenutak piljio u Fargo kao
da ne vjeruje svojim ušima a Fargo je
po izrazu njegova lica zaključio da je
napet kao struna i da svakog časa
može prasnuti. Ne, nije njega Fargo
potcjenjivao. Dapače, u Trenta je bilo
puno odvažnosti, snage, častohlepno-
sti i oholosti. I dovoljno pameti da
spozna svoje nedostatke kao revol-
veraš. Jer samo jedan tren njegova je
srdžba prijetila da prevlada razum i
oprez. Tada se svladao.

– Ja ću vas se kloniti dok ne oba-
vite posao, a zatim se vi klonite mene
dok ja ne završim svoj. Jer, ako ne-
ćete, jednom kad završite taj vaš po-
slić, mogli biste se naći u nebranu
grožđu, gospodine Fargo – rekao mu
je Trent i ustao.

– Do videnja, Trente – dobacio
mu je hladno Fargo.

Trent je zastao kao da će još nešto
reći, zatim se okrenuo i otišao. Fargo
je ispod oka gledao za njim i kad je
Trent izašao iz hotela, latio se jela i
pojeo ga s tekom.

* * *

Čim se vratio u hotelsku sobu, zat-
vorio je prozor, zaključao vrata, sjeo
ispred vatre u ognjištu kamina, pijuc-
kao viski i čistio oružje. U tišini noći
odjednom je začuo tihe, lagane ko-
rake na drvenu nogostupu ispred
sobe. Ustao je i naćulio uši. Ubrzo je
začuo tiho kucanje na vratima.

– Tko je? – upitao je šapatom
Fargo, uperivši sačmaricu u vrata.

– Nita Antrim, konobarica – čuo
je tihi odgovor.

– Jeste li sami?

– Da. Htjela bih razgovarati s
vama.

Fargo je ugasio svijeću, prišuljao se
vratima s puškom u ruci, sklonio se u
stranu i okrenuo ključ u bravi. Kad je
zavirio kroz odškrinuta vrata, opazio
je obris djevojke na beskrajnoj poza-
dini zvjezdana neba. Došla je sama.
Otvorio je vrata širom.

– Udite – šapnuo je.

Ušla je, a on je za njom tiho zaklju-
ćao vrata. Zatim je kresnuo šibicu i
ponovo upalio svijeću na stolu. Uz
treptavu svjetlost svijeće zagledala se
u njega velikim očima.

– Vrlo ste oprezni – rekla mu je.

– Rekli su mi da samo oprezni
mogu preživjeti u pokrajini Lincoln
– odvratio joj je i spremio sačmaricu
u kut. Nita na sebi nije više imala pre-
gaču konobarice. Bila je u haljini od
modre svile koja se tijesno pripijala
uz izazovne obline.

– Kažite mi, gospodice Antrim, što
vas muči.

– Došla sam vam se zahvaliti što
ste me spasili svade s Harryjem Tren-
tom.

Fargo je samo slegnuo ramenima i nasmiješio se.

— Ne morate se zahvaljivati. Radije sjednite, molim vas. — odgovorio joj je Fargo o pokazao rukom stolicu.

Gledala ga je s nepovjerenjem, a on je samo vidio kako joj se nadimlju grudi od uzbuđenja pod tankom uskom svilenom haljinom.

— Samo trenutak — uzdahnula je i gotovo šapnula.

— Hoće li nešto popiti sa mnom?

U to vrijeme dobro odgojene djevojke nisu pile alkoholna pića. Fargo je bio siguran da se ona zacijelo ne obazire na to što rade pristojne djevojke. Poput njega, ona u životu čini ono što joj godi bez obzira na to što će drugi misliti, jer inače ne bi ni došla noću sama k njemu u hotelsku sobu.

— Hoću — odgovorila mu je.

Fargo je natio dvije čaše viskija. Nita, umjesto na stolicu, sjela je na pod pokraj kamina savivši noge ispod sebe.

— Hvala — rekla je kad joj je Fargo dodao čašu, pa sjeo na stolicu koja je ostala prazna. Pogled joj se zaustavio na njegovu oružju.

— Zar očekujete opsadu?

— U pokrajini Lincoln čovjek mora biti spreman na sve.

— Ovdje je bilo sve mirno dok se nije pojavio Harry Trent i dok nije počeo huškati ljude. Vi pušete s njim u iste diploe, zar ne? — upitala ga, a usne su joj se pri tome istanjile.

— Koliko i vi. Današ sam ga prvi put vidio — priznao joj Fargo samo pola istine.

— Mislila sam da ste jedan od njegovih revolveraša.

— A, ne — potrese glavom Fargo — došao sam drugim poslom u pokrajinu Lincoln.

— Kojim?

— Vi ste ovamo došli da se zahvalite, a ne da me ispitujete, zar ne?

— Zanima me sve o vama. Što ja mogu protiv toga? To je jače od mene. Još nikada nisam upoznala čovjeka koji bi bio poput vas, Fargo.

— Stoga ste zapamtili i moje ime?

— Naravno. Zavirila sam čak i u hotelsku knjigu gostiju.

— Eto, tako sada sve znate — nasmiješio joj se nježno. — Znate da sam Neal Fargo, da sam naoružan do zuba, da nisam Trentov revolveraš. Ima li još nešto što biste htjeli znati?

Trgnula se i ponosno uspravila leđa.

— Zaboravljate da sam došla svojevoljno. Nitko me nije poslao k vama.

— Doista? — posprdno će Fargo.

— Doista — rekla je i dražesnim se kretnjama podigla s poda, pa dodala šapatom: — Ovdje ... u Lincolnu dosadno je do zla boga. Oh, ima tu muškaraca ... mnogo, ali u usporedbi s ... — naglo je zamukla.

— U usporedbi s kim? — izazovno će Fargo.

— Muškarcem kojeg znam — rekla je i nasmiješila mu se čarobno, pa dodala: — Mojim ocem, ako baš želite da znate. Možda me razmazio, pa mi više nitko nije dovoljno dobar. Ovdje još nikada nisam sreća čovjeka koji bi mu bio sličan. Dok vi niste ...

Ustao je i Fargo. Oči su joj svjetlucale izazovnim sjajem koji mu je bio odveć dobro poznat. Bez obzira na razloge radi kojih je došla k njemu, taj sjaj bio je iskren.

— Vaš otac je zacijelo izvanredan čovjek.

— I jeste. Ali ... ali koja korist, on mi je otac. Ali vi niste — rekla mu je i nasmiješila mu se meko.

— Ne, hvala bogu, nisam — odvratio joj Fargo, pa je privuče k sebi i zagrli.

Priljubila se podatno uz njega, pritiskajući jedre nabrekle dojke na njegovu prsa, svoj zaobljeni trbušić uz njegov, razmaknuvši meka bedra da

napravi mjesta za njegove mišićave noge. Kad ju je počeo ljubiti, dočekala je njegove tvrde usne vrhom jezika. Stiskao ju je sve strastvenije k sebi, a u tom je času i ona njega zagrlila i počela mu nježno prstima milovati kratku kosu na potiljku i vrat, dok se cijelim tijelom migoljila i utrljavala u njegovo tijelo.

Odmakli su se jedno od drugoga nakon dugog strasnog poljupca.

— Oh! — uzdahnula je tiho, a oči su joj ljeskale u odsjaju vatre iz kamina.

Fargo ispruži ruke da je ponovo zagrlji, a ona ustukne korak unatrag, ali nije mogla dalje od kamina. Gledala ga je netremice u oči. Fargo ju je čvrsto zgrabio i privio uza se. I dok se njezino tijelo privijalo uz njegovo, počeo joj je otkapćati puceta na leđima haljine. Nije se otimala.

Kada joj je otkopčao haljinu, Nita mu je sama pomogla da je svuče. Na odsjaju vatre iz kamina, njezino se tijelo doimalo savršenim. Koža joj je bila meka i glatka, ponešto tamnoputa. Drhtala je. Bradavice na punim dojčkama su otvrdnule, uzdignule.

— Ne bih smjela...

— Ali želiš, zar ne? — upitao ju je šaptom i počeo joj ljubiti vrat.

— Da! Oh, da! — uzdahnula je kad ju je počeo milovati i gladiti po dojčkama.

— Nikada ne smiješ propustiti ono što želiš. Možda ti se više nikada neće pružiti prilika da ispuniš želju — šapnuo joj je u uho.

— To kaže i moj otac — rekla je i tiho dodala: — Utrni svijeću, molim te!

* * *

Nije joj bio prvi, istina, ali nije ni mislio da ih je bilo mnogo prije njega. Svejedno, u ljubavi je bila bolja i savšenija od mnogo iskusnijih i starijih

žena. Ostala je ležati nepomično uz njega kao da želi taj trenutak blaženstva produžiti u beskraj, duboko dišući u mraku.

— Oh, Fargo, do vraga. Do vraga! — zavapila je šaptom.

— Do vraga, što?

— Zašto si došao ovamo! — bio je to više prijekor negoli pitanje, a njegovo se tijelo ukrutilo kad je to čuo.

— Ti to dobro znaš, zar ne?

— Znam. Svi znaju. I...

— I što?

— Zašto ne odeš? Otidi! Ja... ja ću poći s tobom ako želiš. Voljela bih otići s tobom!

Dok je govorila, nježno mu je prstima milovala mišićava prsa, otvrdnuo trbuh.

— Previše je krvi već ovdje proliveno. Cijeli sam život provela u napestosti i strahu. Tako bih rado otišla nekamo gdje se mirno živi, bez straha što će biti sutra, s nekim dovoljno jakim da me štiti. S nekim tko će me voljeti i poštovati. S nekim kao što si ti, Fargo. Zašto ne bismo zajedno otišli iz Lincolna, ti i ja, u Roswell ili Santa Fe, bilo kamo?

— Ti doista želiš da me po svaku cijenu odvučeš odavde, Nita — rekao je Fargo i nasmijuljio se u tami.

— I želim! Ovdje bi te mogli ubiti!

— Ili — doda Fargo — bih ja mogao ubiti nekoga koga ti jako voliš. Nekoga tko ti je toliko važan da bi sve za nj žrtvovala, samo da me odavde odvučeš.

— Idi k vragu, Fargo! — tihim i srditim glasom prekorila ga je Nita pošto je naglo sjela.

— Djevojko, nije prošao ni sat vremena otkako smo se upoznali, a ti bi već bježala odavde sa mnom. Ja sam dobar ljubavnik, ali ne opet toliko dobar da bi to bio razlog da ostaviš oca kojeg obožavaš. Ti si osamljena, ali ne opet toliko osamljena da bi pob-

jegla s čovjekom kojeg dobro i ne poznaš. Koga ti to želiš zaštititi?

Dojke su joj poskočile kao tvrde velike lopte kad je skočila s kreveta.

— Gori si od Trenta! — prigovorila mu je ljutito.

— Nisam gori, nego pametniji, dušo. Ja ... — ali ona je već zgrabila haljinu i odjenula se. Uz blag odsjaj žara u kaminu lice joj se doimalo kao krabulja srdžbe i srama. Fargo osjeti žalac kajanja dok se i on odijevao.

— Dabogda te ubio! — zasiktala je šaptom Nita.

— A tko? — upitao ju Fargo dok je zakopčavao opasač.

— Znaš ti dobro tko! Billy Kid!

— Možda me i ubije. Čuo sam da je brz kao strijela — rekao joj je polagano Fargo.

Ništa mu nije odgovorila. Pravila se da ga nije čula. Bila je već potpuno odjevena i pošla je k vratima odlučnim koracima.

— Kad samo pomislim da sam ...

— Uzalud pokušala — dometne Fargo zajedljivo, ali i kao da se ispričava. Tada, dok je Nita otključavala vrata, Fargo sasvim nagonski dohvati sačmaricu. Otvorila je šriom vrata, a kroz vrata Fargo je opazio pun mjesec na nebu, mjesecinom obasjan krajolik, mračne ograde korala gdje su drijemali konji. Opazio je također sjenu koja se pomakla i srebrnkast odsjaj metala na mjesecini.

— Lezi! — zaurao je i gurnuo je tako snažno da je pala na zemlju. Ispružila se na drvenu nogostupu. Pala je ravno na lice, a u tom je trenutku prasnula puška kroz tihi noc. I Fargo više nije imao vremena da se skloni. Osjetio je jak udarac u prsa koji ga je odbacio unatrag, a on je znao da je pogoden; teško ranjen.

Pa ipak, u nagonskoj samoobrani podigao je sačmaricu i povukao okidač. Tren prije nego što je pao na ko-

ljena, držak sačmarice udario ga je u rame i čuo je pucanj, pa je znao da mlaz sačme iz dvocijevke nije nikako mogao promašiti nepoznata napadača.

Topla, ljepljiva krv cijedila mu se niz prsa i trbuh, a vani uz koral napadač je bolno jauknuo. Vidio je zatim njegov lik na mjesecini. Najprije se podigao, izronivši potpuno iz sjene, a zatim se skljkao na bok. Puška mu je ispala iz ruku. Premda mu se vid mu-tio, Fargo je bio siguran da je prepoznao zgrčeno lice podmuklog ubojice iz zasjede, Savittsa.

Fargo je tiho psovao. Kakva glupa smrt od ruke pohlepnog lovca na nagrade! Zatim se gubio, tonuo sve više i više. Čuo je još Nitin vrisak i kako ga zove imenom, ali više joj nije mogao odgovoriti. Cijeli mu se svijet zavrteo u glavi. Znao je da pada na nos, ali nije se sjećao da je udario u zemlju, niti je pri tom išta osjetio.

VI

Mnogo je vremena proboravio u polusnu i buncanju. U bunilu je ponovo vidio oca i majku, kojih se sjećao iz mladosti, prije nego što su ih zaklali Indijanci. Prividalo mu se i Nitino lice. Vidio ga je i gubio u izmaglici polusvijesti. Uz nju je bio neki nepoznati čovjek preplanula i dobrodušna lica s borama oko sivoplavih očiju i nasmiješenih usta s pravilnim bijelim zubima. Njegove su ga ruke opipavale kadgod bi se to lice nadvilo nada nj. Te su ruke katkada bile nježne, a katkada su mu nemilosrdno nanosile boli.

— Polako, sve će biti dobro. Vi se samo odmarajte — rekao mu je čovjek čije lice nije poznavao.

Fargo se sjećao da je jednom čak jauknuo od boli kad su mu te ruke izvadile zrno iz rane na prsima. Poslije

toga mu je laknulo i osjećao se bolje, mnogo bolje.

Napokon jednog jutra glava mu se pomalo razbistrila. Soba u kojoj je ležao bila je prostrana, bijelih zidova. Uz njegovu bila su tamo još dva kreveta, ali prazna. Zacijelo neka bolnička soba, jer grad Lincon nije imao prave bolnice. Prekrivači su bili čisti, što je značilo da se netko o njemu brine.

Mogao je opet bezbolno disati. Opi-pao je prstima zavoje oko prsa. Teško je bio ranjen, ali ne i prvi put. Nekoliko dana u krevetu, i još koji dan da se oporavi i ponovo stekne i usavrši brzinu, te još jedan novi ožiljak, i sve će uskoro biti zaboravljeno.

Dobro je poznavao izdržljivost svoga tijela i koliko mu treba da mu takva rana zacijeli i da se oporavi. U takvim situacijama ljude obično zahvati samosažaljenje i potištenost, a i strah od smrti. Fargo je pak bio kao životinja. Rane je prihvaćao kao nešto prirodno, neizbježno, što čovjeka mora zapasti, liječio ih dok zarastu, i nikada ga nije tištio strah od smrti, niti se ranama služio kao izlikama da ne mora...

Negdje su se otvorila vrata. Okrenuo je glavu. Prišla mu je Nita Antrim u bijelom ogrtaču bolničarke. Muškarac s njom zacijelo je bio njezin otac, liječnik, zaključio je Fargo. Njegovo je lice Fargo već vidio u bunilu. Odmah ga je prepoznao.

Čim se doktor Antrim zaustavio pokraj Fargova kreveta, nasmiješio se bolesniku.

— Dobro jutro, gospodine Fargo. Čini mi se da se brzo oporavljate — rekao je a zatim se okrenuo svojoj kćeri: — Izmjeri mu temperaturu, Nita.

Fargo ju je pogledao u oči i namignuo joj, a njezini su se obrazi zažarili.

Fargo je ležao i pažljivo odmjeravao doktora. Antrim je bio niska stasa, ali širokih ramena, ravna trbuha i uskih bokova. Njegova je smeđa prosi-jeda kosa bila vrlo kratko podšišana. Oči su mu bile blistave, modre. Imao je lijepe zube za čovjeka svojih godina, bijele i pravilne. Kad je izvadio toplomjer iz Fargovih usta, upitao ga je: — Jeste li gladni. Više nemate visoku temperaturu.

— Kao vuk. Koliko sam dugo bio bez svijesti?

Antrim se uozbiljio. Nestalo je smiješka s njegova lica.

— Izvadio sam vam zrno iz rane blizu srca. Žile su vam ostale neozlijeđene ali ostalo je tkivo vrlo oštećeno. Izgubili ste mnogo krvi. No nadam se da ćete za dva tjedna ozdraviti, ako me budete slušali i čuvali se.

— Dva tjedna! Sto mu jada, pa ne smijem se toliko izležavati — zavapi Fargo i pokuša ustati.

Doktor ga gurne natrag u krevet, a lice mu se odjednom uozbilji.

— Ne budalite, čovječe! Zar želite da vam se rana ponovo otvori? Da iskrvarite? Poznam ja dobro vas revolveraše. I ja sam... vas zakrpao. Vi mislite da ste nesalomljivi, ali niste. Od krvi ste i mesa kao svi smrtnici. I — dodao je strogo — poslušat ćete me; ili ću vam dati morfij i više vam neće padati na um da ustanete iz kreveta.

Fargo se zapiljio u Antrima. Bio je osupnut doktorovom odlučnošću koja se mogla mjeriti s njegovom, premda je bila druge vrste.

— E, pa onda dobro, ali izliječite me da mogu ustati što prije. Čeka me neodložan posao — pomirljivo će Fargo.

— Čuo sam ja već podosta o tom vašem neodložnom poslu — odgovori mu Antrim, pa slagne ramenima: — No to se mene baš ništa ne tiče — reče Antrim i dovikne Niti: — Nita,

donesi vrele vode da gospodinu Fargu promijenim zavoje!

Nita je hitro izašla iz sobe. Antrim se nadvio nad Farga i svojim malenim, nevjerojatno vještim i spretnim prstima, pošto je Fargu raskopčao košulju, počeo odvijati zavoje i skidati gazu s rane. Fargo, promatrajući kretanje doktorovih ruku, opazi nešto neobično u načinu na koji je doktor previjao njegovu ranu.

— Hej, doktore, pa vi se podjednako služite desnom i lijevom rukom!

— Točno — reče on, pa podigne obrve i zagleda se u Farga. — Takav sam se rodio. To je prednost o kojoj sanjare svi kirurzi. Kako ste to zapazili?

— Jer se i ja mogu služiti podjednako lijevom i desnom rukom.

— A to je prednost i za revolveraša, zar ne?

— Točno. Sada ste me podsjetili. Gdje su moje puške i kolt?

— Spremio sam ih u ormar u svom uredu. Vratit ću vam ih čim ojačate toliko da opet možete pucati — reče Antrim i uspravi se, gledajući sa zadovoljstvom u Fargova prsa.

— Nije loše. Rana će vam uskoro zacijeliti. Otporni ste koliko se i pravite. A i ja vam dugujem — nastavio je tihim glasom doktor — posebnu pažnju i njegu. Da niste odgurnuli Nitu, zrno bi pogodilo nju, umjesto vas. No tješite se, u mnogo ste boljem stanju od one gnjide koja je pucala na vas iz zasjede.

— Savittsa? A što je s njim?

— Pokopan je — odvrati mu kratko Antrim.

— Počivao u miru, — dometne Fargo.

— Amen! — reče Antrim upravo kad se Nita vratila u sobu s posudom punom vruće vode. I tek što je doktor Antrim Fargu isprao i previo ranu, čuli su teške korake nogu u čizmama ispred vrata bolesničke sobe.

— Pogledaj tko je to došao — reče doktor Niti.

Čim je Nita izašla iz sobe, čuli su Trentov glas:

— Ako je Fargo budan, želim s njim razgovarati.

— Budan je, ali ne prima još posjetioce — odgovorila mu Nita odrješito.

— Nas će primiti. Miči se s vrata, djevojko! — grubim je glasom rekao Trent.

— Čekaj malo, Trente...

Antrim se uspravio kad je čuo glase. Po izrazu njegova lica Fargo je zaključio da je doktor usplahiren.

— Oprostite, samo trenutak — rekao je Antrim tiho i otišao. Fargo nije mogao vidjeti vrata iz svoga kreveta, ali čuo je Antrimov glas kad je došao do vrata.

— Trente — počeo je liječnik — zar niste čuli što vam je rekla Nita? Fargo je još slab i ne smije se naprezati. Dodite za dva dana.

— Ne možemo čekati dva dana. Miči mi se s puta, Antrime! Pusti nas da prodemo!

— Ne može! — odlučno im je odvratio Antrim.

— Doktore, nemoj me tjerati da budem grub s tobom.

Antrim je trenutak šutio. Tada je popustio kao da se uplašio prijetnje.

— Dobro, onda. Ali samo minutu.

Trent se zahihotao:

— Što sam ti rekao, Cannone? Samo ga malo pritisni, odmah će popustiti.

— Bolnica nije mjesto za grubosti — rekao je tihim glasom Antrim kao da im objašnjava gdje se nalaze.

Fargo je čuo škripu njihovih čizama dok su mu se približavali. Zaustavili su se uz njegov krevet. Ispod oboda njegova šešira Trentovo se lice zarilo. Usne su mu se razvukle u posprdno smijuljenje.

— Onda, junačino, nisi baš daleko stigao radeći na svoju ruku, zar ne?

Fargo je šutio. Gledao je Cannona koji je stajao uz Trenta. Njegovo mu je ime odnekle bilo poznato. U Nomeu ili Scogawiju bio je neki revolveraš koji se dičio tim imenom. Pripadao je družini Soapyja Smitha. Pričalo se da je brz, vraški brz revolveraš. A taj je dojam Cannon ostavio i na Fargo.

Cannon je bio visok momak, plećat i vitka struka, crne kose ispod stetsona, staklastih očiju, orlovska nosa i širokih krutih usta. Nije gledao Fargo ni s trunkom neprijateljstva u očima. Dapače, lice mu je bilo ravnodušno kao u čovjeka koji obavlja svakodnevni posao. U kaubojskoj odjeći, Cannon je pasao kolt vrlo nisko uz desni bok.

— A, ti si taj Fargo. Čuo sam ja za tebe već davno. Nikad nisam ni pomislio da ću te upoznati ovako bespomoćna, ležećki. Ja sam Jess Cannon.

— I daleko od Nomea — reče kratko Fargo.

— Tamo je sve mirno. Nema zarade za nas. Nalazimo se tamo gdje se puca i gdje ima novca.

— Tko bi to, bogati, rekao? — reče Fargo.

— Radi novca smo i došli k tebi, Fargo. Došli smo ti reći da si otpušten. Cannon preuzima tvoj posao — objasni mu Trent koji se neprestano podrugljivo smješкао.

— Nije potrebno. Oporavit ću se za koji dan — odgovori mu Fargo.

— Selman ne može čekati ni jedan dan. K tome, otkucao sam te. Rekao sam mu da si ohol i umišljen, nepristupačan, klipan koji ne sluša moja naređenja. Cannon hoće. Stoga te je Selman najurio, a ti mu moraš vratiti deset tisuća dolara koje ti je unaprijed isplatio. Došao sam po njih. Daj mi ih i mi idemo.

Fargo se ukoči u krevetu.

— Kaži Selmanu da ide k vragu — izustio je tiho — jer ja sam se do sada držao svake riječi našeg dogovora i dobio zbog toga metak. Ja ću obaviti svoj posao čim ustanem iz kreveta. Selman od mene neće dobiti natrag ni centa.

— Fargo, daj mi novac — ozbiljnim mu je glasom odvratio Trent koji se više nije smješкао.

— U banci je, u El Pasu. Nitko ga ne može uzeti iz banke osim mene ili moje punomoći. Dobro, Selman me je najurio s posla, ali predujam ću zadržati za troškove i vrijeme koje sam protratio zbog njega.

— To ti samo tako misliš — ljutito će Trent — jer ti još ne poznaš Selmana. Nitko njemu još nije uzeo deset tisuća dolara da ih nije krvavo zaradio. Odabrao je tebe i unajmio te, jer je mislio da si ti najbolji revolveraš koji se može novcem kupiti, a kad tamo raniš te neki šašavi i lajavi ušljivac. Selman se stoga u tebi razočarao. Prevario se, ali on ne voli greške, ni tude, a najmanje svoje. Hoće da mu vratiš novac i vratit ćeš mu ga. Dat ćeš mi punomoć da ih uzmem iz banke, i ti si slobodan. Kad prizdraviš, možeš odjahati iz pokrajine Lincoln i zaboraviti da ona i postoji. Ako pokušaš zadržati novac, Selman će te prisiliti da mu ga vratiš. Uostalom, Cannon je stoga i došao sa mnom ovamo.

Fargo pogleda u Cannona čije je lice bilo bez ikakva izraza. Revolveraš Cannon samo je kimnuo glavom.

— A to neće biti baš teško, Fargo, dok ležiš ovdje bespomoćno. Strpi se trenutak — rekao je Trent i pošao preko sobe do vrata. — Antrime! — pozvao je glasno liječnika. — Ostavi nas načas nasamo. Ti i tvoja kći pričekajte vani pet minuta. Čuješ li? Imamo posla s Fargom, koji nije za vaše uši i oči.

– Ni govora. Ja to ne dopuštam! – usprotivio se liječnik s druge strane vrata.

– Slušat ćeš samo moje naredbe.

– Trente! – počeo je otresito Antrim, ali odmah i zamuknuo.

Trent se slavodobitno zahihotao, ušao u bolničku sobu i zalupio vratima. Stao je uz krevet da ga Fargo vidi.

– Antrim se ukočio od straha. Svatko u Lincolnu može ga popljivati, a on će skrušeno poviti rep. Svi mu se rugaju. Taj uopće ne zna iz kojeg dijela revolvera izlaze meci. Hej, Cannone, što sad čekaš? – doviknuo je Trent kad se prestao zlobno smješkati.

– Trente, ja to ne mogu. Neugodno mi je. Ja bih radije pričekao dok čovjek ne ustane, da se časno može braniti.

– Nemamo vremena za predstave. Čeka nas još mnogo posla. Ako ti nećeš, ja ću ti pokazati kako se to radi. Ti samo pazi na vrata da netko ne ude. Antrim se neće usuditi, ali mogla bi upasti ona njegova suluda kći i sve nam pokvariti.

Trent se zatim nadvio nad Farga. Izvadio je iz džepa pero i papir.

– No, hoćeš li potpisati punomoć? Ovo ti je posljednja prilika.

Farga je ipak obuzeo strah. Jer, jedno je suočiti se s revolverom u ruci s takvim čovjekom kao što je Trent i s njim časno obračunati, a drugo je ležati pred njim teško ranjen i nemoćan, na njegovu milost i nemilost. No svejedno Fargu prkos nije dopuštao da popusti.

– Odlazi! – zasiktao je Fargo. Pokušao se pridignuti na laktove, ali bol ga je presjekla u prsima. Ponovo je pao na jastuke.

– Kako hoćeš, Fargo. Mi smo te opomenuli što te čeka ako ne vratiš Šelmanu deset tisuća dolara – reče

Trent, pa dohvati sa stola prljavu gazu koju je maloprije Antrim skinuo s Fargove rane, stisne mu čeljusti i otvori usta, te mu u njih gurne gazu. Fargo podigne ruke da se obrani, ali Trent mu ih uhvati i sapne bez muke lijevom rukom i pritisne ga uz krevet. Fargo je čuo škljocaj noža na oprugu s oštricom od petnaest centimetara, koja je bljesnula ispred Fargovih očiju u Trentovoj desnoj ruci.

– Slijep revolveraš ne vrijedi ni pišljiva boba. A tvoje oči valjda vrijede deset tisuća dolara, zar ne? – tim glasom Trent upita Farga.

Fargo se zapiljio u Trentove oči. Obuzeo ga je paničan strah.

– Pet tisuća dolara za svako oko i, vjeruj mi, zahvat neće dugo trajati. Nećeš se dugo mučiti. Tek koji trenutak ili dva. Dva brza uboda u zjenicu i gotovo. A onda si gotov zauvijek. Gotov. Zbogom, Fargo! – nastavio je podlo Trent dok je pritiskao vrh noža u Fargovu sljepoočicu, kadli u tom trenu u bolesničku sobu upadne Nita Antrim uz tresak vrata.

– Baci nož, Trente! – zapovjedila mu je strogim glasom.

Trent se ukipio. Pogledao ju je mrko, držeći još nož iznad Fargova desnog oka. Fargo opazi promjenu na Trentovu licu na kojem se vidio strah. Trent se zatim kiselo nasmijuljio.

– Spusti tu pucaljku, Nita. Nije to za tebe. Ne znaš je ni držati kako treba.

– Svatko zna pucati iz sačmarice. Nije to nikakva mudrost – odbrusi mu djevojka.

– Cannone, oduzmi joj pušku! – naredi Trent.

– Ako se pomaknete, obojicu ću vas prorešetati sačmom – zaprijeti im Nita.

– Trente, zar misliš da sam lud? Neću dospjeti ni dotaknuti revolver, a već ćemo se obojica valjati po podu u lokvi krvi.

– Posljednji put ti kažem, Trente, makni taj nož od Fargoa lica. Odmah! Čuješ li me? – siktala je Nita.

– Opališ li, ode i tvoj Fargo s nama! – podsjeti je Trent.

– Bolje mu je biti s tobom mrtav, negoli slijep na životu. Nož, Trente!

Trent je još trenutak oklijevao i držao nož nad Fargoom, a zatim je povukao ruku, savio je i spustio uz bok.

– Dobro, dobro, Nita. Sad imaš sve adute u svojim rukama, ali ovo je tek prvo dijeljenje. Ja, Cannon i Selman, osobito Thad Selman, jamčimo ti da ćete ti i tvoj otac ovo skupo platiti.

– Pritisnem li okidač, ti ćeš to platiti svojom glavom – odvrati mu pakosno Nita.

Trent se odmaknuo od kreveta. Hladan znoj oblio mu je lice. Nita se primaknula krevetu i lijevom je rukom izvukla prijavu gazu Fargo iz usta.

– Nemoj ih zbog mene štedjeti. Ako išta pokušaju, raznesi ih sačmom kao zečeve – rekao joj je Fargo dok je oblizavao suhe usne.

– Ništa mi nećemo pokušati. Idemo, Trente – pozvao ga Cannon.

– Pa da, naravno da nećemo sada ništa pokušati. Strpi se malo Nita. Natrpala si sebi na vrat Selmana i mene, a i cijelu Dolanovu družinu. I ja te upozoravam, odsad će u ovom gradu biti prevruće za tebe i tvoga taticu – opomenuo ju je Trent.

– Nije moj otac kukavica. On spašava ljudima živote, a ne oduzima im ih kao neki krvoločni divljaci koji se motaju povijenih repova kao šugavi psi po našem gradu.

– E, pa onda neka odmah počne smišljati kako će sebi spasiti život... Čuješ li me, Antrime? – upita Trent liječnika koji se u tom času pojavio na pragu bolesničke sobe.

– Čujem ja vas, Trente. Dobro čujem – odvrati mu Antrim glasom koji je podrhtavao.

– I to mi kaže muškarac koji se skriva iza suknje svoje kćeri... – predbacio mu je Trent i naglo zašutio, pa se obratio Cannonu: – U redu, Cannone, idemo!

U napetoj tišini Nita se okrenula. Neprestano je držala na nišanu Trenta i Cannona. Pošla je za njima preko sobe. Fargo je čuo kad su se vrata zatvorila i kad se Nita vratila. Prišla je njegovu krevetu zajedno s ocem, tako da ih je Fargo mogao vidjeti. Nita je drhtala kao prut na vodi, a zatim su joj koljena popustila.

Antrim ju je uhvatio u naručje da ne padne na pod, stisnuo je k sebi i uzeo sačmaricu iz njezine ruke.

– Sve je dobro, Nita. Smiri se, dijete. Bila si izvanredna. Žao mi je...

– Ne, nemoj to spominjati oče, molim te. Drago mi je što nisi prekršio obećanje – odgovorila mu je djevojka i izvila se iz njegova zagrljaja, pa dodala: – Sada mi je opet bolje. Pusti me. Pogledajmo radije kako je Fargo.

Fargo ih je gledao očima punim zahvalnosti jer su ga zadužili za cijeli život. Nita je bila sjajna. Divio se njezinoj hrabrosti. Bila je žena kao stvorena za nj...

Antrimovo je lice bilo blijedo.

– Oprostite, gospodine Fargo – počeo je tihim glasom – što se ja kao muškarac nisam isprijedio između vas i njih. Ali preduboki su razlozi zašto to nisam učinio. Dopustite da vam pregledam ranu.

– Ja sam dobro – odgovori mu Fargo, no liječnikove malene i spretnne ruke već su ga prstima opipavale oko rane.

– Da, vidim. Dobro ste prošli. Sreća.

– Dajte mi onda, molim vas, pero i papira.

– A što će vam sada pero i papir? – začudeno će liječnik.

– Napisat ću bankovnu punomoć.
– Zašto, molim vas?
– Za deset tisuća dolara koje sam dobio od Selmana. Želim da punomoć date Trentu.

– Zar su vas toliko uplašili da ćete im popustiti? Doduše, ja vas zbog toga ne krivim.

– Nisu oni mene toliko uplašili koliko vi mislite. A možda i jesu. Ne znam ni sam, zapravo. Ali to nije razlog zbog kojeg želim napisati punomoć za Trenta. Ne dobije li Selman natrag svojih deset tisuća dolara, Trent i Cannon će se kad-tad vratiti. Idući put ih Nita neće moći zaštititi. Meni oči vrijede deset tisuća dolara, a ja ih dugujem Niti. Stoga želim da vam skinem s vrata Selmanove revolveraše.

– To zaista nije potrebno – uvjerljivo će Antrim – jer mi ćemo se nekako već snaći da se od njih zaštitimo...

– Meni je zaštita samo sačmarica na krevetu uz mene. Dovoljno sam prizdravio da mogu opet iz nje pucati. A što se novca tiče, neka ga vrag nosi!
– rekao je Fargo i zašutio trenutak, a kad je ponovo prozborio, glas mu je bio dubok i čvrst kao čelik: – Jer, kad ozdravim i ustanem iz kreveta, ja ću Trentu zbog njega oderati kožu.

VII

Fargova se ruka trgla munjevito, spustila i podigla gotovo u istom trenu s koltom i kažiprstom na okidaču.

– Brzi ste, bogami. Možda je od vas brži još samo... – rekao je Antrim i naglo zašutio. Fargo se okrenuo i zagledao u njega. Henry Antrim je sjedio za pisacim stolom i stisnutim očima promatrao Farga kako razgibava ruku.

– Tko? – upita ga Fargo i upitno podigne obrve.

– Billy Kid – tiho je izustio liječnik Antrim.

Fargo je sjeo i zapalio cigaru.

– Poznavali ste Kida osobno? – upita Fargo doktora pošto je otpuhnuo prvi dim.

– O, da, dapače, vrlo dobro – odvratiti mu Antrim i otvori ladicu pisaceg stola, pa doda: – Vrijeme je da vam prepisem novi lijek. Zove se viski. Hoćete li gutljaj?

– Hvala. Vrlo rado – spremno će Fargo.

– I ja ću popiti čašicu. Viski snižava tlak i usporava otkucaje srca. Čovjek koji umjereno pije, živi duže od trezvenjaka – reče Antrim i natoči viskija u dvije čaše. Jednu je dodao Fargo.

– Kažite mi, molim vas, što znate o Kidu – pitao je Fargo pošto je popio gutljaj viskija.

– Zar još hoćete njegovu glavu?

– Ni govora. Vratio sam Selmanu njegov novac. Nemam ja osobno ništa protiv Kida. Evo, sada bih s njim popio i čašicu viskija da je slučajno ovdje s nama.

– Dobro, onda – zakima Antrim glavom, pa reče: – Kid i ja nekada smo jahali zajedno.

– Vi ste tada, također, bili vrlo mladi – napomenuo je Fargo.

– Bilo mi je dvadeset, najviše dvadeset i jedna godina. Bio sam mlad, ali u pokrajini Lincoln u to se vrijeme vrlo brzo sazrijevalo i stasalo za pušku.

– Kakav je bio Kid? Kažu da je bio krvoločan.

– Lažu – promrmlja Antrim, dok je pijuckao viski. – Bio je prirodno nadaren. Kako se neki ljudi rode s darom za slikanje ili kroćenje konja, tako se on rodio za revolver. Vrstan je bio strijelac, bez premca. To mu je

bilo u krvi. No svašta se o njemu govori.

— Kažu da je prvi put ubio čovjeka kad mu je bilo dvanaest godina. Navodno nekoga kovača u Silver City, stoga što mu je opsovao majku.

— I to je laž. Kid je pobjegao iz Silver Cityja kad mu je bilo dvanaest godina, to je točno, ali zato što je negdje napravio nekakvu djetinjastu nepodopštinu. Šerif ga je strpao u zatvor da ga malo uplaši i nauči reda, ali Kid je to ozbiljno shvatio, uplašio se i pobjegao. Uzverao se kroz dimnjak na krov zatvora, skočio i odmaglio u Arizonu.

— I meni je bilo dvanaest godina kad sam pobjegao od ljudi koji su me uzeli k sebi kad su mi roditelji poginuli. Oni, naime nisu željeli sina, nego roba.

— Onda zacijelo razumijete što je propatio Kid kad je odlučio da pobjegne u svijet tako mlad — reče Antrim, pa se prema Fargu: — Želite li da vam natočim još jednu?

Farto je kimnuo potvrdno glavom. Pošto mu je Antrim natočio još viskija u čašu, nastavio je poslije kraće stanke: — Tako je Kid dopsio i u pokrajinu Graham u Arizoni. Tamo je i dobio nadimak Kid i tamo je zaista i ubio nekoga kovača kad mu je bilo petnaest godina. Pošto se Kid zaposlio kao konjušar, natrapao je na toga kovača koji se zvao Windy Cahill. Bio je vojni konjušar i potkivač. Cahill je Kida neprestano kudio i zlostavljao. Taj je Cahill bio okoli gad. I jednog dana kad je Kidu to dozlogrdilo, dohvatio je Cahillov revolver i ustrijelio ga. Zatim je ponovo dao petama vjetrova, ali ovaj put s razlogom, i vratio se u Novi Meksiko.

— Vi, bogami, znate mnogo toga o Kidu — reče Fargo.

Antrim se zagleda u čašu kao da odvaguje što da odgovori Fargu.

— Dugo smo prijateljevali i često pričali o djetinjstvu.

— I što je dalje bilo? — ponukao ga je Fargo.

— Kad se vratio u Novi Meksiko, on i njegov prijatelj Tom O'Keefe pošli su u dolinu Pecos. Gore kod Guadalupe naišli su na Apaše. Ostali su bez konja i razdvojili se. O'Keefe je krenuo natrag u Novi Meksiko, a Kid je nastavio pješice, krećući se samo noću. Dva je dana hodao bez vode i hrane. Bio je umoran i iscrpljen kad je stigao na ranč Jonesovih u dolini Seven Rivers u pokrajini Lincoln. Jonesovi su ga prihvatili, nahranili ga, obukli i dali mu konja.

Antrim je časak zašutio, ali čim je zapalio cigaretu, nastavio je:

— Zatim je dojahao na Chisumov ranč na rijeci Pecos, gdje je radio neko vrijeme kao običan sluga. Kad je otišao od Chisuma, sreo je Jessa Evansa na rijeci Hondo. U to je vrijeme Evans imao najveću bandku kradljivaca stoke u pokrajini Lincoln. Pokušao je pridobiti Kida, ali nije uspio. Kid se radije skrasio na ranču Coe, i prvi put u životu imao svoj dom. Stekao je mnogo dobrih i vjernih prijatelja u dolini Ruidoso. Poslije se zaposlio kod Johna Tunstalla.

— Engleza?

— Da — odvrati mu kratko Antrim, gledajući zamagljenim očima Mimo Farga dok je govorio. — Najplemenitijeg i najčestitijeg čovjeka na svijetu. Vidite, gospodine Fargo, Kid je bio vanbračno dijete. Nikad nije doznao tko mu je otac, pa je Tunstalla zavolio kao oca. Tunstall ga je naučio čitati i pisati. Kid se divio Tunstallu i obožavao ga.

— Dolanovi ljudi ubili su Tunstalla iz zasjede — dometnuo je Fargo.

— Točno. Priklještili su Tunstalla jer se uortačio s McSweenom. Tunstall i McSween otvorili su zajedno trgovinu koja je konkurirala Dolanovoj. Tužili su Tunstalla sudu, a on je

pokušao da im se odupre i izbori pravdu po zakonu, ali Dolan je držao zakon u svojim rukama ovdje i u Santa Feu. I jednog dana, Tunstall i nekoliko njegovih kauboja, uključujući i Kida, gonili su konje u Lincoln. Tada je grupa jahača, tobože oružana potjera u potrazi za konjokradicama, napala Tunsdalla. Nekoliko je Tunsdallovih kauboja otišlo u lov na divlje purane. Kid i još jedan kauboju, neki Middleton, jahali su na začelju stada, i Dolanovi su momci sustigli Tunstalla dok je bio sam i mučki ga umorili -- tužnim je glasom rekao Antrim i duboko uzdahnuo prije nego što je dodao: -- I to mi je bila neka potjera! Jesse Evans, najozloglašeniji razbojnik u Lincolnu, jahao je s njima!

Antrim je zašutio, pa nemoćno slegnuo ramenima i nastavio pripovijedati tek pošto je nalio još viskija u čaše.

-- I tako je završio Tunstall. Ali Tunstall je bio McSweenov ortak i McSween je pošao u krvnu osvetu. Kida je ubojstvo njegova poočima i dobrotvora toliko rastužilo i razjarilo da je slijepo zamrzio one koji su ga ubili. I on je najprije tražio pravdu putem suda i zakona, kako ga je poučio Tunstall, ali sve je bilo uzalud, premda je pod zakletvom potpisao prijave protiv Tunstallovih ubojica. Stoga je uzeo zakon u svoje ruke i počeo kažnjavati krivce!

Antrim je uspravio leđa u stolici kao da je s njih htio zbaciti svu težinu prošlih godina.

-- Zatim je rat u pokrajini Lincoln postao i rat Billyja Kida. On i Dick Brewer osnovali su oružani odred koji su nazvali pravašima i krenuli u potjeru za ljudima koji su podmuklo ubili Tunstalla. Brewer je poginuo pokraj Blazerova mlina i Kid je ostao sam na čelu pravaša. Do tada je pogi-

nuo i njegov ljuti protivnik Brady, Dolanov potkupljeni šerif, a i mnogi drugi.

Antrim je stavio čašu na stol i ustao.

-- Kid je tako protiv svoje volje i silom prilika postao odmetnikom.

-- A tada je Dolan -- dodao je tužnim glasom Antrim -- porazio McSweenove u petodnevnom okršaju. McSween je izgorio zajedno sa svojom kućom, a ostali su poginuli dok su se pokušavali iz nje probiti. No -- Antrim se pakosno nasmijuljio kad je to rekao -- nije im pošlo za rukom da tada ubiju i Kida.

Kid se probio kroz obruč i iz zapaljene kuće. A kad se vratio puške su ponovo zapucale.

Antrim se počeo šetkati gore-dolje po sobi dok je govorio:

-- I nikad se nije prestao opirati. Čak i onda kad su McSweenovi momci bili poraženi, nastavio je rat protiv Dolanovih. Katkad je morao i stoku krasti da bi preživio, ali nikada se nije predao. A onda ga je dohvatio Pat Garrett u okršaju pokraj Smrdljivih izvora. Kid je bio izveden pred sud, osuđen na vješala i dopremljen u Lincoln gdje je trebalo da omasti konop.

-- Tada je ukrao Bellu revolver dok je Bell kartao u sudbenom zatvoru i ubio ga -- nadopunio ga je Fargo.

-- Koješta! -- gotovo je povikao Antrim. -- Zapravo, neki Kidov prijatelj sakrio je revolver u zahod u dvorištu suda. Kid je pričekao dok Ollinger nije otišao na ručak. Tada je zamolio Bella da ga otprati do zahoda. Kad je izašao iz zahoda, imao je revolver pod košuljom. Dok su se uspinjali stubama na kat, Kid je uperio revolver u Bella, te mu naredio da se ne miče i da digne ruke uvis. Bell ga nije poslušao i Kid je morao pucati.

— A tako, znači — promrmlja tiho Fargo.

— Tako i nikako drugačije — odbrusi Antrim i ponovo sjedne za pisaći stol, te nastavi: — No Bob Ollinger je ostao živ, a on i Kid mrzili su se iz dna duše. Ollinger je bio Dolanov čovjek i mučio je Kida za vrijeme suđenja. Okovao mu je noge i stavio lisičine na ruke. Čim je Kid ustrijelio Bella, potrčao je do stakla za puške, te uzeo dvocijevku i napunio je. Stao je na prozor sudnice sučelice hotelu. Ollinger je istrčao iz hotela pošto je čuo pucanj da vidi što se događa. Kid ga je ustrijelio iz sačmarice kroz prozor kad je Ollinger posegnuo za revolverom, pošto ga je Kid zazvao imenom.

Antrim se samozadovoljno nasmijuljio kad je to rekao.

— Čim se oslobodio veriga, pri čemu su mu pomogli prijatelji koji su mu doveli i konja, odjahao je iz grada.

— A Pat Garrett ga je poslije uhvatio u Maxwelllovoj kući u Fort Summeru i ubio ga. Tako se barem pripovijeda — reče Fargo.

— Da, da, svakako. Tako se pripovijeda — složio se Antrim.

— Ali ja to ne vjerujem. Nitko u pokrajini Lincoln, čini mi se, u to ne vjeruje — reče Fargo.

— Stoga što ovdje svi vole Kida. Njima je nepojmljivo da bi ga itko mogao ubiti.

— Selman mi je pokazao pismo koje je potpisao Kid, prema Selmanovim riječima, svojom rukom.

Henry Antrim se blago nasmiješi.

— Selman zna što govori. Kid ga je istjerao iz pokrajine Lincoln.

— Znači da je Kid još živ.

— Ne bih rekao — odgovori mu Antrim.

Fargo posegne rukom u džep i izvadi sliku, pa je stavi na pisaći stol pod nos Antrimu.

— To je Kid kad mu je bilo najviše dvadeset godina. Otprilike vaše je visine. Nešto mršaviji od vas. Ali u to vrijeme još nije bio razvijen. Plavih očiju ... Kunem vam se, Antrime da Kid nije imao isturene zube kao glodavac, a vi imate pravilnije i ljepše zube od mene, ja bih zacijelo pomislio ...

Antrim se od srca nasmijao kad je to čuo.

— Čovjeku nitko ne može zabraniti da misli što hoće, ali osim zubiju čovjek ima još i drugih osobina. Billy Kid bio je profesionalni revolveraš. Ubijao je ljude ... — reče Antrim, ali se odjednom uozbilji.

— Poslije, znate, kad je završio rat u pokrajini Lincoln ... a i ja sam tada pucao u ljude, gospodine Fargo ... odlučio sam da više nikada ne posegnem za oružjem ... za ljudskim životom. Stoga sam i postao liječnikom. Prisjelo mi je ubijanje. Otputovao sam u New York i diplomirao sam na Visokoj medicinskoj školi za liječnika ranarnika. Vratio sam se i upoznao Nitinu majku i oženio se u Nogalesu. Žena mi je ... — lice mu se smrknulo dok je to govorio — umrla a ja joj jadnik nisam mogao pomoći. Kad sam ostao sam, vratio sam se u Lincoln. Bilo je to prije pet godina — rekao je Henry Antrim i zašutio. Vani na ulici tutnjalo je od topota konjskih kopita.

Antrim je prišao prozoru. Fargo je pošao za njim i stao iza njega. Petorica naoružanih kauboja projahala su glavnom ulicom Lincolnu u oblaku prašine. Kad se Antrim okrenuo od prozora, lice mu je bilo smrknuto.

— Selmanovi revolveraši. Dosad ih je stiglo dvadeset u Lincoln.

— Selman se ne šali — reče Fargo.

— Pojačava Dolmanovu družinu unajmljenim revolverašima jer se sprema da udari na Sue McSween — potištenim će glasom Antrim.

— To mi je rekao i Trent — doda Fargo.

– Ali ja se, kunem vam se, više nikada neću latiti oružja – gotovo svečanim glasom izjavio je Antrim.

– Nemojte se samo zareći. Danas ovdje nitko ništa ne može postići bez revolvera, na žalost – podsjeti ga Fargo.

Štiti nas zakon – odvrati mu Antrim.

– Zakon je bio ovdje i prije trideset godina, ali uvijek je to bio Dolanov zakon, kao i danas. Antrime, ako znate pucati, bolje vam je da opasete revolver. Bit će vam još potreban.

– Ne želim više ni da dotaknem oružje – tvrdoglavo će Antrim.

– Onda ćete morati nenaoružan odjahati do ranča Tres Rios – pomirljivo prihvati Fargo.

– Što? – zgranuto će Antrim.

– Vi i Nita idete sa mnom.

– Zar ste poludjeli. Ne idem ja nikamo. Moj je dom ovdje u Lincolnu. Ja sam jedini liječnik u gradu i nepristran sam u tom sukobu.

– Niste više nepristrani od onog trenutka kad je Nita uperila moju sačmaricu u Trenta i Cannona. Trent vam to nikada neće oprostiti. Čim ja odem, uhvatit će vas i nju.

Antrim se zapiljio u Farga. Oči su mu bile staklasto hladne kao led.

– Slušajte, Antrime – nastavio je uvjerljivo Fargo – odlazim da se pridružim borcima gospode Sue McSween, jer je to najbolji način kako da oderem kožu s Trenta zbog onih deset tisuća dolara koje sam vratio Selmanu. I vi ćete poći sa mnom.

– Ne, mi ne idemo nikamo – gotovo mu šaptom odgovori Antrim.

– O da, idete – proturiječio mu je Fargo – jer gospoda Sue McSween zna gdje se krije Billy Kid. Ona će ga pozvati, i on će podići na noge cijelu vojsku protiv Dolanovih. Tamo ćete biti sigurniji pod Kidovom zaštitom nego što ste ovdje u Lincolnu.

– Neće mene Kid štititi. Kid je mrtav – odvrati mu Antrim.

– Ne, nije – zainatio se Fargo.

– Mrtav je, kad vam ja kažem. Ja znam – povišenim će glasom Antrim.

– A tko je onda Selmanu pisao prijeteća pisma?

– Ja sam ih pisao – priznao je Antrim, a obrazi su mu se zacrvenjeli – krivotvoreći Kidov rukopis. Nadao sam se da će to uplašiti Selmana i da se neće vratiti ovamo. Billy Kid ne može pomoći Sue McSween jer je mrtav!

– A zna li to i ona?

– Trebalo bi da zna – odbrusi mu Antrim.

– Onda je to razlog više zašto morate sa mnom u Tres Rios. Čim bukne rat, Trent će doći po Nitu. Ako mu se suprotstavite, ustrijelit će vas kao zeca. Antrim odlučno potrese glavom.

– Nećemo uspjeti. Zar ne vidite koliko ih je?

– Moramo pokušati zbog Nite. Ja je neću ostaviti Trentu. Poći ćete stoga sa mnom milom ili silom. Udarit ću vas revolverom po glavi i onesviještena odvesti odavde prebačena preko sedla.

– Samo se usudite! – promrmljao je Antrim, a oči su mu bljesnule nekim čudnim sjajem.

– Nadam se da neću morati. A gdje je Nita? – zanimalo je Fargo.

– Još spava. Probdjela je cijelu noć uz jednog bolesnika.

Probudite je odmah. Moramo se spremati za polazak. Odjahat ćemo čim se smrači.

Antrim se zamislio i počeo šetati gore-dolje po sobi.

– Možda imate pravo – rekao je napokon liječnik – jer Nita mi je sve što imam. Radije bih je vidio mrtvu negoli u Trentovim rukama. Otići ćemo s vama. No mi nemamo jahaće konje. Ja imam samo laganu kočiju i jednog starog konja za zapregu.

— Onda je idem kod Wortleya po svog ridana i kupit ću od njega još dva jahaća konja, jer moramo brzo odgalopirati iz Lincolna čim padne noć.

— Izadete li, uhvatit će vas Trentovi ljudi — upozorio ga je liječnik.

— Prepustite vi to meni, a vi dotle probudite Nitu i spremite bisage za put. I nikoga ne puštajte u kuću — rekao mu je Fargo, dohvatio sačmaricu i otišao po konje.

VIII

Liječnik se začudeno zagledao u Farga koji je u tom trenu banuo na vrata i ušao u kuću vodeći konje za sobom.

— Odakle vam ti konji?

— Ridan je moj. Trent mi ga je htio zaplijeniti jer je navodno platio moj hotelski račun. Šarca i dorata sam kupio od Wartleyja. Rekao sam mu da će ih platiti Sue Barber.

— Zašto ste ih, do vraga, uveli u kuću? Konjima je mjesto na dvorištu.

— Ostavim li konje na dvorištu, mogao bi ih netko ustrijeliti, a onda od njih nikakve koristi.

— A zašto? Ta vratili ste im njihovih deset tisuća.

— Nemojte se zavaravati, Antrime. Trent zna da ću se boriti protiv njega čim se domognem ranča Sue Barber McSween. Stoga me neće pustiti odavde. A neće ni Nitu. Ili vi možda želite da mu je predate?

— Nikada! — odsjekao je vatreno Antrim, a oči mu planuše.

Fargo je prišao prozoru, pa pozvao k sebi Antrima:

— Dodite, pogledajte ih!

Antrim pride oprezno prozoru i proviri iza zavjese. Vidio je Trentove revolveraše kako se primiču kući sa svih strana. Neki su zauzeli položaje u

zaklonima sučelice kući, ostali su prilazili kući i prikradali se dvorištu.

— Trent i Cannon nisu bili u gradu dok sam bio kod Wortleyja u konjušarnici. Čini se po svemu da su Trentovi ljudi odlučili da nas zadrže dok im se ne vrati gazda.

— Onda ćemo se morati oružjem probijati kroz obruč — uzdahnuvši je zaključio Antrim.

Uto je Nita ušla u sobu. Bila je već u jahaćoj odjeći i čizmama, a na glavi je imala sombrero. Zastala je i zabuljila se u konje.

— Dobro, tako je možda najbolje — odgovorila je kad joj je Fargo objasnio što ih još sve čeka, pa dodala: — Sve sam spremila u bisage. I sve tvoje instrumente, oče

— Nisam baš oduševljen — namrštio će Antrim — što te moram izložiti ...

— Radije ću se boriti — prekinula je Nita oca — negoli ovdje čekati skrštenih ruku dok me Trent ne ščepa. Sada imamo i Farga uz nas.

— Nita, gdje su moje stvari? — upitao ju je Fargo.

— U bolesničkoj sobi.

Fargo je izašao, a kad se vratio donio je svoje redenike umotane u pokrivač, i bisage, te ih sve vezao remenjem za ridana.

— Bogami, vi znate svoj zanat — promrmljao je Antrim s divljenjem u glasu.

— I vi ste nekada znali svoj ... Dok ste jahali s Kidom. Možda vam ne bi škodilo da i danas ponesete revolver — ponukao ga je Fargo.

— Ne! Ne! Ni za živu glavu. Zavjetovao sam se da ga više nikada neću dotaknuti!

— Ali ja se nisam zavjetovala i ja ću ga opasati. Oče, gdje je ona tvoje stara vinčesterka?

Antrim se trenutak zabuljio u nju, otvorivši začudeno usta.

U bolesničkoj sobi.

Fargo je izašao, a kad se vratio donio je svoje redenike umotane u pokri-vač, i bisage, te ih sve vezao reme-njem za ridana.

— Bogami, vi znate svoj zanat — promrmljao je Antrim s divljenjem u glasu.

— I vi ste nekada znali svoj ... Dok ste jahali s Kidom. Možda vam ne bi škodilo da i danas ponesete revolver — ponukao ga je Fargo.

— Ne! Ne! Ni za živu glavu. Zavjeto-vaio sam se da ga više nikada neću do-taknuti!

— Ali ja se nisam zavjetovala i ja ću ga opasati. Oče, gdje je ona tvoje stara vinčesterka?

Antrim se trenutak zabuljio u nju, otvorivši začudeno usta.

— Antrime, trebat će nam — pods-jetio ga je Fargo.

Samo trenutak — izustio je tiho Antrim, prišao ormaru i otvorio ga. Kad se okrenuo, pružao je Niti vinče-sterku i remen s mecima. — Drži, dušo.

Fargo je dotle stražario uz prozor, šibajući prodornim pogledima ulicu na koju se spuštao prvi sumrak. U da-ljini, onkraj grada, brda su bila obli-vena grimizom. Još koji trenutak i ...

Tada se odjednom ukipio. Još je bilo dovoljno svjetlosti, pa je Fargo mogao prepoznati Trenta i Cannona. Primicali su se kući iz pokrajne uli-čice. Čim su se sklonili u siguran za-klon, preko ulice je odjeknuo Trentov glas: — Fargo!

— Da, Trente. — javio se Fargo, odškrinuvši prozor.

— Slušaj onaj ridan je moj. Vрати mi ga. Ja sam platio tvoj hotelski ra-

čun i konjušnicu za nj. Hoćeš li da te prijaviim zbog krađe?

Fargo je glasno nasmijao:

— Poslat ću ti ček, Trente! Nego, slušaj, mi odlazimo iz Lincolna: An-trim, Nita i ja.

— To ti samo misliš!

— Ovo je slobodna zemlja!

Tada je Trent prasnuo u gromogla-san smijeh:

— Bila je. Više nije. Zar misliš da sam budala? Pridružit ćeš se McSwee-novima, protiv mene.

— Dobro, pusti onda barem An-trima i Nitu.

— On smije otići kamo hoće, ali Nita ostaje. Ja sam nešto zgodno s njom nakanio učiniti.

— Radije bih umrla — šapnula je Nita.

Antrim se na to progurao ispred Farga i povikao kroz prozor:

— Trente, ja sam. Antrim!

— Što hoćeš?

— Pusti nas da odjašemo. Ja ti obe-ćavam da ću ostati nepristran, izvan vašeg sukoba.

— Ti? — hohoteći će Trent. — A tko tebe što pita? I zar je uopće važno što ćeš ti učiniti? Nema cjenkanja, Antrime. Fargo i Nita ostaju. Provire li samo nos, pucat ćemo. A tada bismo mogli slučajno i tebe pogoditi. A ti se bojiš smrti više nego vruga, zar ne? Čak se više bojiš za sebe nego za Nitu.

— Necete se valjda usuditi pucati u djevojku?

— Vidjet ćeš, čim izade iz kuće.

Antrim protrlja rukom bradu, pa pošto je malo razmišljao, povika po-novo kroz prozor:

– Trente, još jedan prijedlog. Ja ostajem. Liječit ću i njegovati tvoje ranjenike, neću se pridružiti McSweenovima, ako pustiš Nitu i Fargo da odjašu iz grada.

– Ne pristajem! – povikao je Trent.

– To je tvoja posljednja, Trente?

– Nego što misliš, kukavice?

Antrim je trenutak šutio, a kad je ponovo oglasio, povikao je odlučnim glasom:

– U redu, Trente. Kako hoćeš. Nemoj poslije nikoga drugoga za to kriviti.

Čuli su ponovo Trentov grohotan smijeh.

– Dobro, što ja ti mogu. Pričekajte me. Odmah ću se vratiti – rekao im je Antrim kad se okrenuo od prozora, te žurnim i žustrim koracima izašao iz sobe.

Fargo se zagledao u Nitu, podigavši upitno obrve.

– Što mu je? – upitao.

– Ne znam – odgovorila mu je Nita dok je netremice gledala u vrata kroz koja je izašao njezin otac.

Fargo je zatim optrčao sve prozore u kući. Sve više Trentovih ljudi skupljalo se oko Antrimove kuće i po polju iza dvorišta sve do obale Rio Bonito. Kad se Fargo vratio u liječničku ordinaciju, zastao je osupnut.

Pred njim je stajao Antrim odjeven u kaubojsku odjeću. Na sebi je imao sombrero, košulju od flanela, trape-rice, prsluk, rubac oko vrata i čizme s visokom potpeticom. Doimao se posve drugim čovjekom. I tada se sjeti slike koju mu je dao Selman.

Nagonski je izvadio otrcanu staru fotografiju Billyja Kida iz džepa na košulji.

Antrim ga je iskosa pogledao mudrim očima.

– Kosi istureni zubi siguran su znak raspoznavanja, ali zubari u New Yorku mogu napraviti čuda u čovjekovim ustima – rekao je tiho liječnik Antrim, pa se okrenuo ormaru iz kojega je maloprije izvadio vinčesterku koju je dao Niti. Kad je ponovo stao licem u lice s Fargo, držao je u ruci dva opasača a na svakom je u koricama visio po jedan kolt s drškom od orahovine.

– Obećao sam samome sebi da ih više nikad neću opasati, i pokušao sam sve da obećanje održim. Nadao sam se da ih više nikada neću nositi – rekao je pomalo svečano, pa zakopčao opasače i spretno s malenim tankim prstima zavezao oko bokova uzice što su visile s krajeva korica.

– Možda sam već zaboravio kako se to radi – promrmljao je dok su ga Nita i Fargo šutke promatrali. Fargo je zinuo od čuda. Nije ni opazio kad su se Antrimove ruke trgnule, a revolver je već zasjao u njegovoj ruci. Fargo još nikada nije vidio da netko brže poteže revolver i prodoše ga srsi.

– Ne, Bonney, niste zaboravili – zadivljeno će Fargo s nekim sablasnim prizvukom u glasu.

– Ja se zapravo ne zovem Bonney. Ja sam Antrim – odvrati mu liječnik dok je stavljao revolver natrag u korice. – Roden sam kao Henry McCarty. Bio sam nezakonito dijete. Moja se majka poslije udala za čovjeka koji se zvao Antrim. On me posvojio. Uzeo sam stoga očuhovo ime. Nisam mu ga htio uprljati. Stoga sam se poslije, kao revolveraš služio imenom Bonney. To je djevojačko prezime moje bake.

– Oče, onda je točno ono što se priča o tebi – lanula je Nita.

– Da, točno je, kćeri moja. Prozvali su me Kid zbog niska rasta – objasnio joj je Antrim i zagledao se u koltove za pasom. – Proklete stvarčice. Gore su od viskija. Kad se jednom na njih naviknete, ako ih se želite odviknuti, nikada ih više ne smijete dotaknuti. Ali ako se čovjek ne bori za svoju kćer, za koga će onda?

– I vi – počeo je hrapavim glasom Fargo, pa se iskašljao da pročisti grlo dok mu je jeza strujila kralješnicom – znali ste da sam došao da vas ubijem, a ipak ste me njegovali i spasili mi život kad me je Savitts ranio. Mogli ste me jednostavno pustiti da iskrvarim...

– Ja sam liječnik – objasni mu Bonney – i dužnost mi je da pomazem bolesnima i ranjenima bez obzira tko su i što su. No, sada da vidimo...

Prišao je prozoru kad je to rekao. Čak su i njegovi koraci bili drugačiji, mladahni, gotovo panterski. Oprezno je provirio na ulicu, pa nastavio:

– Onda se pojavio neki žutokljunac koga su svrbjeli prsti za revolverom. Počeo se kititi mojim imenom. Pat ga je uhvatio u Maxwellovoj kući. Mladić je zapucao na Pata i Pat ga je ustrijelio. Predao ga je dvojici pomoćnika šerifa kao da sam to ja. Pokopali su ga na brzinu već idući dan. Zatim mi je Pat javio da sam slobodan i da on neće nikome zucnuti ni riječi ako se odmah pokupim iz pokrajine Lincoln.

– Gospode! – Antrimu je glas gotovo prepukao kad je to izustio – osjećao sam se kao ponovo rođen. Tun-

stall mi je uvijek govorio da imam ruke kao stvorene za liječnika i da bih njima mogao ljude liječiti a ne ubijati. Te njegove riječi neprestano su mi odzvanjale u ušima. Stoga sam oputovao u New York – kad je to rekao, okrenuo se i pogledao Nitu – i dao sam popraviti, odnosno izravnati zube čim sam diplomirao. Znao sam da će me prepoznati samo najbolji prijatelji i da me oni nikada neće odati.

– Kad ti je umrla majka – nastavio je Antrim i položio ruku Niti na rame – morao sam se vratiti ovamo. To je bilo opasno, znao sam. Ja sam ovdje ljudima nanio mnogo štete, pa sam pomislio da je došlo vrijeme da im učinim i koje dobro djelo. Nadao sam se da je prošlost zaboravljena, ali na žalost nije.

– Sue Barber zna da ste ovdje? – upita ga Fargo.

– Naravno da zna. Selman ju je sve jače pritiskao, pa sam pomislio, dozna li da sam još živ, možda se neće usuditi doći ovamo i uznemiravati je. A ja sam veliki dužnik gospode Sue Barber McSween, pa sam se stoga odvažio da mu napišem pismo. No to nam se izjalovilo. Selman je vas poslao ovamo, još jednog revolveraša više.

– Pošto sam vas vidio kako brzo potežete revolver, sad mi je drago da se nismo sukobili u dvoboju – priznao mu je Fargo.

– Vjerojatno bih vas ustrijelio – izjavio je jednostavno Antrim – ako bih morao. No mislimo sada kako ćemo se probiti do ranča Tres Rios, i ja ... ja ću morati svima obznaniti da sam se vratio i ponovo okupiti oko

sebe McSweenove pristaše. Zatim ćemo se vratiti ovamo i očistiti ovo zmijsko gnijezdo – rekao je Antrim, pa zašutio trenutak dok je gledao kroz prozor.

– Smrkava se. Vrijeme je da krenemo – rekao je kad se okrenuo od prozora.

– Da – složio se Fargo, pa mu predložio: – Slušajte me, ja ću zapucati s pročelja i štititi vas kad Nita i vi izjašete. Vrata na dvorištu dovoljno su visoka. Pazite da sagnete glavu. Prijedite Rio Bonito i bježite u brda. Tamo ćemo se sastati.

-- Dobro ste to smislili – priznao mu je Antrim – samo što ću ja Nitu i vas štititi vatrom iz kuće.

– Ni govora. Vi ste bolja pratnja Niti od mene. Što je jedan Fargo prema Billyju Kidu? – odvrati mu Fargo uz kiseo osmijeh.

Čovjek koji je nekada bio poznati Billy Kid krzmao se trenutak, a zatim potvrdno kimnuo glavom Fargo:

– Do vraga, osjećam se kao da se vrijeme vratilo unatrag. Prije trideset godina nešto podalje niz ulicu bili smo uhvaćeni kao u mišolovku u McSweenovoj kući. Opkolili su nas Dolanovi i potpalili kuću. Dobro, Fargo! Sretno!

-- Sretno! – poželio je i njemu Fargo, pa prišao prozoru. Čim mu se učinilo da je zapazio metu, razbio je prozorsko staklo i opalio iz sačmarice. Sačmarica je zagrmila kao grom i gotovo zatomila jauk čovjeka na suprotnoj strani ulice. Puške su odmah odgovorile, a to je bilo baš ono što je i htio Fargo. Prema bljesku iz cijevi pušaka Fargo je birao ciljeve dok su olovna zrna prštala po prozoru iza

kojeg se on sklonio. Antrim i Nita odveli su konje u bolesničku sobu dok je Fargo punio sačmaricu. Antrim ga upita:

– Sada?

– Sada! – povikao je Fargo i zapucao iz sačmarice kroz prozor ne birajući cilj.

– Naprijed! – viknuo je Antrim, a Fargo je čuo topot kopita po drvenu podu stražnje sobe. Uz grmljavinu Fargove sačmarice praskali su pucnjevi iz koltova. Iza kuće se čuo jauk ranjenih ljudi.

Fargo se odmaknuo od prozora. Njegov se ridan uplašio pucnjave. Ritao se i propinjao u kutu sobe gdje je bio zavezan. Udarao je divljački kopitima namještaj oko sebe. Fargo je ponovo napunio sačmaricu, skočio u sedlo i udario glavom u tavanicu. Sagnuo se nisko i okrenuo ridana prema dvorišnim vratima. Kroz njih je vidio bljeskove pušaka preko polja uz obalu rijeke Bonito. Stavio je uzde među zube i potegnuo kolt. S njim u lijevoj ruci, sačmaricom u desnoj, podbo je snažno ridana ostrugama i zatutnjao iz kuće preko dvorišta prema rijeci Bonito.

Upao je u unakrsnu vatru. Dvorište je vrvjelo ljudima. Kad su čuli topot ridanovih kopita, okrenuli su se i zapucali u njega. Meci su zviždali oko Farga. Uperio je sačmaricu u živicu i kad je odande opalila vinčesterka, potegnuo je okidač sačmarice. Sačma je izrešetala lišće i granje živice. Jedan je čovjek kriknuo, skočio uvis te pao na zemlju. Drugi se odmah izvalio na bok, a puška mu je ispala iz ruku. Fargo se na njih više nije osvrtao. Ridan je galopirao. Fargo je ispalio još

hitac-dva iz kolta. Vidio je da je još jedan napadač pao pogođen.

Pred njim je bio najopasniji dio puta. Antrim i Nita već su morali prijeći rijeku Bonito, ali napadači su ih gonili bjedomučno sve do obale rijeke. Čim su opazili Farga, okrenuli su se i dočekali ga olovom. Sagnut nisko uz vrat ridana Fargo je grabio ravno u grotlo te vatre. Sačmarica je ponovo zagrmila i raščistila jednu stranu, u drugu je ispraznio kolt. Kako nije imao vremena da ih ponovo napuni, podbo je divljački konja. Neki čovjek iskočio je preda nj iz mraka. Fargo ga je vidio kako podiže pušku pa je ridanom krenuo na nj. Čovjek je pao jaučiči dok je konj prešao preko njegova tijela gazeći ga kopitima. Čim je opazio tamnu crtu strme obale visoke šest metara, Fargo je podbo ridana. Ridan je u skoku zgrabio preko ruba strmine i Fargu se stislo srce od straha da će konj polomiti noge. Skočili su u plicak. Konj se nije ozlijedio jer je dno plicaka bilo pjeskovito. Samo je pokleknuo i odmah se uspravio.

Trentovi su ljudi jurišali niz brijeg prema rijeci i pucali. Olovo je zviždalo oko Farga. Nije imao vremena da im uzvрати vatrom. Morao se nekako uzverati na suprotnu obalu prije nego što ga stignu. Prednje noge ridana greble su mahnito pijesak dok se pokušavao izvući iz riječnog korita. Fargo ga stoga potjera nizvodno, tražeći blaži uspon.

Tada, iznad sebe, na vrhu obale, Fargo ugleda obris malenā čovjeka na konju.

— Penji se! Ja ću te štititi vatrom!

— doviknuo mu je Antrim, a iz ruku

su mu iznenada koltovi počeli sijevati ubojiti plamen na Trentove ljude. Začas se kiša olova oko Farga prorijedila.

Fargo je skočio s ridana, pograbio ga za uzde i potezao za sobom uz strmu obalu. Čim se popeo na vrh, ponovo se vinuo u sedlo, objesio sačmaricu o rame i potegnuo vinčesterku iz korica na sedlu. Podbo je nemilosrdno ridana ostrugama. Životinja je poskočila dok se Fargo okrenuo unatrag u sedlu, te počeo pucati prema suprotnoj strani. Čim su zamaknuli ispraznjeni koltovi u Antrimovim šakama.

Sklonili su se u zaklon da odahnu.

— Gdje je Nita? — bilo je prvo što je Fargo upitao Antrima.

— — Na sigurnom. Idemo! Izmaknuli smo im — odvрати mu liječnik Antrim, a zatim se počeo gromoglasno smijati. — Bogami — reče — prije nego ovo sve završi, oni će grdno požaliti što su prisilili Billyja Kida da uskrsne iz groba!

IX

— Billy, sretna sam što te opet vidim ovdje — pozdravila ga je Sue McSween.

— Možda je trebalo da se već prije otkrijem, ali ti znaš dobro što me je u tome priječilo.

— O da, i te kako dobro — odvрати mu Sue McSween.

— Da sam se prije pokazao, Seiman se nikada ne bi usudio da te izaziva i da ti prijeti. Sad ćemo valjda okončati taj sukob za sva vremena — odgovori joj Antrim kome se, unatoč godinama, nije vidio ni najmanji trag

unora, premda su on i Fargo jahali gotovo cijelu noć.

– Slutim da će nas odmah napasti.

– A ne! Mi im nećemo to dopustiti, draga moja. Mi ćemo njih prvi napasti – prekine je Antrim.

– A kako, molim te? Ta ja imam samo kauboje, a u Trenta je cijela vojska plaćenih revolveraša – zapanjeno će Sue McSween, gledajući ga začudeno.

– Nije više cijela ta vojska, jer smo je mi već malo prorijedili. I ne smijemo im dati vremena da srede svoje redove. Iznenada ćemo na njih nasrnuti – odvratila joj Antrim, pa se obratila Whitfieldu i Breweru: – Skupite kauboje, momci, povest ćete ih na Lincoln.

– Mi to jedva čekamo – nasmiješeno će Whitfield, a Breweru se lice ozarilo od zadovoljstva.

– O ne. Ne smijem poslati desetak kauboja protiv tridesetak profesionalnih revolveraša i Dolanovih pristaša. Postrijeljat će ih kao zečeve. Radije ćemo Trenta dočekati ovdje – usprotivi se Sue McSween.

– Dati im ponovo priliku da nas zapale u kući kao prije trideset godina, zar ne?

Lice joj se smrknulo od gorkih uspomena, pa je Antrim nastavio:

– Naoružajte ljude, momci, i kad stignu u Lincoln neka izazovu Trentove i pokušaju ih namamiti iz grada. A ti Sue, dat ćeš Fargu i meni svakom po dva konja.

– A zašto?

Antrim joj se nasmiješio i u tom se trenutku njegovo lice pomladilo kao lice Billyja Bonneyja od dvadeset godina.

– Jer imam još mnogo prijatelja u pokrajini Lincoln.

Dovoljno da podignem na noge cijelu vojsku. Fargo i ja ćemo ih obići. Čim sakupimo ljude, napast ćemo Trenta i njegove revolveraše, a tvoji će ih kauboji zadržati dok mi obidemo pokrajinu.

Nastala je tišina. Nita se, umorna i iscrpljena, zapiljila u oca kao da ga prvi put vidi.

– I ja sam mogla – prva se javila Sue McSween – već davno podići vojsku, ali nisam te htjela otkriti. Sad moraš sve sam učiniti, a ti i Fargo jahali ste cijelu noć. Umorni ste.

– Izdržat ćemo mi još jednu noć, zar ne, Fargo? – upitao ga je Antrim.

– Svakako – odgovorio mu je kratko Fargo.

– Kako hoćete – na to će Sue McSween, pa se obratila Whitfieldu i Breweru: – Tome, Same, dovedite četiri konja i kažite kaubojima da se sprema za polazak. Nemojte se upuštati u borbu dok ne stignu Billy i Fargo.

– Razumijem, gospodo! – reče Whitfield i izade s Brewerom.

– A mi imamo vremena da nešto pojedemo dok vam oni ne dovedu konje – predložila je Sue i pogledala u Nitu – a Nita i ja – dodala je – čekat ćemo vas ovdje. Žao mi je što ne mogu poći s vama, ali što biste počeli sa starom babom. Samo bih vam smetala.

– Oče! – zavapila je Nita i skočila na noge.

– Što je, dušo? – upita je Antrim dok ga je grlila.

– Molim te, molim te... Čuvaj se!
– rekla je tiho i poljubila ga u obraz,

a zatim se obratila Fargu: — I ti! — pa ga poljubila u usta, naglo se okrenula i gotovo istrčala iz sobe.

Antrim je stajao trenutak osupnut onim što je vidio, a zatim je pogledao u Fargo.

— A, ne! — rekao je otrješito.

— A što ne? — upita ga Fargo.

— Ona se neće vezati za revolveraša. Zapamtite to, Fargo!

— Ne brinite. Otići ću čim se sve završi — obećao mu je Fargo uz kiseo osmijeh.

— Sam? — sumnjičavo će Antrim.

— Da, sam samcat — odvrati mu uvjerljivo Fargo, pa pode u susjednu sobu gdje ga je čekala večera.

* * *

Fargo je bio naviknut na duga i naporna jahanja, no rijetko je kada tako nemilice tjerao konja kako su on i Billy tjerali konje koje im je dala Sue McSween, dok su jahali pokrajinom Lincoln.

Najprije su navratili u White Oaks, visoko u brdima. U predgradu tog rudarskog grada u duboku kanjonu iz daljine su čuli potmulo udaranje stupe u mlinu za mrvljenje rude, a iza njega nanizalo se gotovo tri stotine kuća rudara. Bonney je skočio sa sedla i počeo šakom lupati po uz kol3,3 vratima prve kuće.

Vrata su se naglo otvorila. Stariji muškarac pojavio se na pragu i zapiljio u oniska, vitka došljaka. Zažmirkao je očima nekoliko puta kao da se budi iz sna.

— Pobogu — tiho će napokon — to nije moguće, ali ipak oči me ne varaju...

— Ne varaju te, Jacke. Ja sam Billy Bonney.

— Ali... meni su rekli da su te ubili. Ja, doduše, u to nikada nisam povjerovao, ali...

— Ako sam mrtav, duh mi je ipak još vrlo živ. Jacke, sada nemamo vremena za duge razgovore. Ti si izgubio mnogo rodbine u petodnevnom ratu. Sjećaš li se? — podsjetio ga je Billy Kid.

— Kako se ne bih sjećao, čovječe — odvrati mu zgrbljen starkelja smežurana lica, ali se uspravio i nastavio:

— Dolanovi su mi ubili brata kao bijesna psa kad se pokušao spasiti iz vatre u McSweenovoj kući.

— Točno. E pa, slušaj. Obitelj Morris imat će priliku da naplati stari dug. Dolanovi pristaše ponovo se dižu. Hoće novi rat. Mi moramo zaustaviti njihovu najezdu, pa nam za to treba svaki borac kojeg možemo pridobiti.

— Billy, ja sam prestar za sedlo.

— Ali imaš sina.

Jack Morris je trenutak šutio. Zatim je ispustio u dahu dugo:

— Daaa.

— Hoće li on s nama?

Polagano, kao da je ugledao neki slastan zalogaj, starčeve su se usne razvukle kao da će zarežati i otkrile njegove krezube desni:

— Svakako! Uvijek će Morrisovi jahati s Billyjem Bonneyjem u boj protiv Dolanovih.

— Podi po njega. Kaži mu da uzme oružje i izdržljiva konja. Sastanak je na ranču Bowdre pokraj rijeke Ruidoso. I javi svim McSweenovim pristašama da dodu. Razglasi da sam živ, da sam se vratio i da ponovo krećemo na Dolanove. I pazi da protivnici o tome ništa ne doznaju.

— Pazit ću, Billy — odvrati mu spremno starkelja koji kao da je iznenada živnuo kad ga je upitao: — Billy, da li bih i ja smio doći. Mogu ja još s puškom...

— Svi su dobro došli. Važno je da svima javiš gdje je zborni mjesto. Svi neka dođu tamo do zalaska sunca. Razumiješ?

— Kako ne bih razumio, Billy? Dovest ću barem dvadesetoricu.

— S oružjem.

— Bit će i toga — odvrati mu Jack Morris, pa primi Billyja za ruku: — Billy, drago mi je da si živ i da si nam se vratio.

— Dolanovima to neće biti baš drago, Jacke. I zapamti, sastanak je na ranču Bowdre večeras.

— Doći ćemo — reče odlučno starac i kreštavo se nasmiješi. Odmah je zaključao kućna vrata i gotovo poskakujući pohitao sitnim koracima niz ulicu u grad.

Bonney je pak potrčao do svoga konja i vinuo se u sedlo:

— Idemo! Carrizozo nas čeka! — doviknuo je Fargu i potjerao konja cestom prema gradu Carizozo.

* * *

Billy je poslije priznao Fargu da je ona debela Meksikanka u predgradu Carrizosa nekada bila lijepa, vitka i živahna djevojka... živa vatra... i njegova dragana. I doista, čim ga je ugledala, žena se nekako sva preobrazila i njezine se ugasle oči ponovo zasjale i otkrile tragove njezine nekadašnje ljepote.

— Javi svima, Conchita, molim te — rekao joj je i poljubio je prije nego što se ponovo popeo u sedlo. Žena je otišla žustrim koracima, njišući širo-

kim bokovima u ritmu koraka, sva zažarena od uzbuđenja.

— Na ranču Bowdre uz Ruidoso — povikao je za njom i okrenuo konja, a zatim su on i Fargo krenuli preko polja.

Fargov je konj grabio usporedno s Kidovim. Jutarnji im je vjetrović osvježavao lica i unatoč tome što prošle noći nisu ni oka stisnuli, i što su cijelu noć uglavnom projahali u sedlu, zanos je bujao u Fargu sve jače. Jer, borba mu je bila sve on je za nju živio. Isti zanos čitao se i na Billyjevu licu. Nema nade, pomislio je Fargo, da će ih Trent i Cannon uspjeti pregaziti.

Skrenuvši prema sjeveru s ceste prema Lincolnu, Billy i Fargo krenuše u brda. Bonney je poznavao svaki kutak toga kraja, svaki lug i potocić, svaki ranč i farmu, svako selo i naseobinu, i u svakoj ljude koji su ga dočekivali i pozdravljali s oduševljenjem, te se laćali oružja na njegov poziv.

Kad su zastali uz potocić da napoje konje, koje su mijenjali svako malo da ih odviše ne izmore, Fargo je najprije ostrim okom pregledao obližnje bregove, i to s puškom u ruci. Pošto nije opazio ništa neobično, reče Kidu:

— Do vraga, pa ti poznaš sve ljude u ovim krajevima. Zašto onda, kad je za to bilo vrijeme, nisi tražio da te izaberu za šerifa?

Čovjek koga su nekada svi zvali Billy Kid blago se nasmiješio, a taj mu je smiješak ozario lice.

— U ratu su stradali uglavnom mali ljudi, sirotinja, jer su se našli između dvije vatre, a Selman i Jesse Evans su ih još k tome i pljačkali. Nisu imali nikoga da ih brani. Nikoga,

osim mene. Ja sam ih štitio koliko sam mogao. Za zahvalnost oni su me skrivali kad sam morao bježati, hranili su me kad sam bio gladan. Mi... mi smo se dobro razumjeli.

Fargo kimne glavom. No osjećao je da to nije sve što mu je Kid htio reći. Jer, nije Kid zadobio povjerenje i odanost samo tih ljudi koje je nazivao sirotinjom, njega su slušali i slijedili prekaljeniji i stariji revolveraši od njega u one davne krvave dane. Billy Bonney bio je i ostao je rođeni voda, jer je u sebi imao nešto neobično što je ljude privlačilo k njemu, a i on je znao s njima tako postupati da su ga svi zavoljeli. Fargo nije poznavao nikoga, a kamoli nekog revolveraša koji bi mu u tome bio nalik.

Tada je Kid potegnuo konja s vode:
— Dosta — rekao je — idemo dalje. Pred nama je još dug put.

Jahali su cijelom pokrajinom Lincoln, po brdima sjeverno od grada Lincolna, preko ceste za Roswell i preko bujica Rio Hondo do Casseyeva mlina, do ranča Coe i uspavanog seoceta San Patricio. Kid je brzao kao vatra kroz suhu travu, a gdje god se pojavio, svi bi pošli za njim.

Kasno toga poslijepodneva žurno su krenuli prema zapadu uz uski potok Ruidoso prema ranču Bowdre, cijedeći posljednju snagu iz svojih konja, jer su se kauboji s ranča Tres Rios, poslije duga puta preko brda, približavali gradu Lincoln gdje su trebali da započnu čarkanje s Trentovim plaćenicima. Sunce tek što nije bilo zapalo kad su Kid i Fargo stigli na ranč Bowdre u plodnoj dolini Ruidoso. I dok su usporavali korak konjima, Fargo ostade osupnut onim što je vidio.

Čekalo ih je tamo mnogo ljudi. Bilo ih je puno dvorište ranča. Stajali su uz konje, naoružani do zuba: sjedokosi prokušani ratnici pognutih ramena uz mlade potomke onih koji su ostavili svoje kosti u ratu prije trideset godina. Meksikanci su stajali uz bok Jenkijima, rančeri uz rame farmera, ovčari s rudarima, sa starim puškama springfildicama, mornaričkim koltovima i modernim automa-tima. No unatoč svemu Fargu se stisnulo srce od strepnje i straha.

Da, bila je to cijela vojska naoružanih ljudi, ali nevješta borbi. Stariji su znali ratovati, davno su oni prošli svoje vatreno krštenje, ali godine su im usporile kretnje, nagrizle zdravlje, isušile im mišiće i oslabile snagu. Mladi pak, neokušani u borbi, bili su nasrtljivi ali neiskusni. A uz glavninu Dolanovih snaga sličnih osobina, Trent je imao tridesetak revolveraša, pravih profesionalaca od kojih je svaki vrijedio kao pet ljudi iz tog mnoštva što se okupilo u dvorištu ranča Bowdre. Fargo pogleda zabrinutim pogledom Kida i opazi na njegovu licu tragove iste malodušnosti. Ali Bonneyjevo se lice ozarilo čim ga je okupljeno mnoštvo ratnika počelo pozdravljati glasnim povicima.

Svi su se gurali oko Kida, pružali mu ruke, tapšali ga po ramenima, pozdravljali ga:

— Billy! Gospode, pa to je Kid! Kid bradom i glavom! Znao sam ja da je Pat Garrett lagao.. Dodi ovamo, Billy, dodi da se pozdravimo i rukujemo... Viva Bonney!... Kid, sjećaš li me se? Borili smo se zajedno kod Aqua Negro...

Bonney im se dobrodušno smiješio iz sedla i otpozdravljao im:

— Zdravo, Jeffe, Walde, Ramone. Kako si, Tómas? Drago mi je što vas sve opet vidim žive i zdrave. — Tada se Bill okrenuo u sedlu, a lice mu se uozbiljilo, smrklo. Postrance od ostalih stajala je malena četa od dvadeset i pet ratnika u sjeni topole. Kid je okrenuo konja i pojahao prema njima, a Fargo je pošao za njim.

Ti su ga ljudi promatrali hladnim očima dok je jahao prema njima. Istupio je krupan čovjek širokih ramena i srebrnosive brade. Kolt mu je visio u koricama za pasom, a lovačku pušku za bufale, šarpsicu, držao je preko krila u sedlu.

— Zdravo, Bonney!

— Mortone — počeo je Billy Kid u grobnoj tišini — što ćeš ti ovdje? Tebi je mjesto s Dolanovim pristašama.

— Čuli smo da si se vratio. Mi više nismo Dolanovi pristaše.

— Ti i tvoji ljudi pripadali ste nekada Dolanovu taboru.

— Davno je to bilo, Kide. Vremena su se promijenila, a s njima i mi i prilike u ovom kraju. Mi želimo mir i red. Pokrajina Lincoln naša je domovina i dosta nam je svada i krvi. Želimo ti pomoći da središ prilike u nas. Stoga bismo sada s tobom u boj.

— Ali mnogo vaših ljudi ratuje s Trentom.

— Nisu to naši ljudi — odvrati mu Morton i prezrivo pljune — nego običan ološ, izrod koji se prodao Trentu. Oni bi pošli za svakim u koga je kesa puna zlatnika, uzimajući stare svade za izliku. Billy, mi svi živimo zajedno u pokrajini Lincoln i živjet ćemo ako nas posluži sreća da istjeramo uljeze. Ne želimo da nam Trent i Selman sjednu na grbaču, isto kao što i ti to

ne želiš. Stoga bismo mi s tobom, ako možeš zaboraviti stare razmirice.

Prošlo je nekoliko trenutaka prije nego što je Kid ponovo prozborio:

— Ništa ljepše i ne bih mogao poželjeti, Mortone. Bit će to pomalo neobično da se Dolanovi i McSweenovi pristaše bore rame uz rame, ali pravo ti govoriš. Selman je naš zajednički neprijatelj — odgovorio mu je Kid, pa se sagnuo na sedlu i pružio Mortonu ruku.

— Drago mi je da si s nama. Pridruži se ostalima — rekao mu je Kid.

* * *

Billy Kid je trenutak kasnije stajao na kolima. Glas mu je bio promukao dok je govorio. Sažeto je iznio zašto su se okupili.

— Ne znam točno — nastavio je Kid — koliko ljudi ima Trent, ali Morton računa da ih ima barem trideset više nego nas, zajedno s kaubojima s ranča Tres Rios. A što je najgore, to su revolveraši od zanata. I boj će biti težak i krvav i mnogi se od nas sutra neće vratiti svojim domovima. Stoga ako netko želi, još može odustati i vratiti se kući. Nitko mu to neće zamjeriti.

Nastala je tišina. Zatim se javio jedan glas iz mnoštva: — Do vraga, radije ću umrijeti nego da mi Selman gospodari u mojoj kući!

Žamor je potvrdio te riječi. Kid se blago nasmiješio kad je vidio da nitko ne odustaje.

— U redu — rekao je — mi ćemo se već nekako snaći, premda nas je manje. Borit ćemo se u mraku, pa ćemo teško razlikovati svoje od neprijatelja. Stoga želim da svi zavezete bijelu traku oko desne ruke. Inače bismo mogli jedan drugoga ustrijeliti.

Svi su zakimali glavama, a Kid je nastavio:

— Stanovnici Lincolna, njihove žene i djeca nisu nam ništa skrivili. Pazite kad pucate da ne strada netko ni kriv ni dužan.

— I noćas ćemo — nastavio je Kid gorljivo — napokon završiti taj sramotni rat za sva vremena. Čim izvojimo pobjedu, zaboravit ćemo stare razmirice i ovdje će prvi put poslije trideset godina ponovo zavladati red i zakon. Zapamtite, odavde do Lincolna ima osamnaest kilometara. Udarit ćemo po neprijatelju oko devet sati. U to vrijeme kauboji s ranča Tres Rios bit će već u okršaju s Trentovim ljudima. Podijelit ćemo se u dvije skupine. Jedna će poći sa mnom i upasti u grad sa sjevera. Druga će poći s Fargom i navalit će s juga. Iznenadimo li Trenta, prednost će biti naša — zaključio je Kid i skočio s kola u sedlo odmorena konja, pa je zatim projahao kroz sredinu okupljenih radnika.

— Svi meni slijeva za mnom. Ostali za Fargom — naredio im je Kid i okrenuo konja, pa potegnuo uzde tako snažno da se konj propeo.

— Naprijed! — povikao je i podbo konja u galop.

* * *

Na čelu skupine od pedeset ljudi Fargo je jahao prema sjeveru, a vodič mu je bio rančer Chavez. Topot kopita sablasno je odjekivao kroz tišinu noći. Fargo je jedva čekao da počne borba. Sjetio se Trenta i noža kojim je Trent zamahivao ispred njegovih očiju. Fargo je osjećao mržnju prema tom čovjeku koji nije zazirao od krvo- ločnih zločina i odvratnih podlosti. Stoga se on htio obračunati s Tren-

tom lice u lice, oči u oči. Trent se hvalio da se zna boriti noževima, ali možda je bilo još mnogo toga što Trent nije naučio, zaključio je Fargo.

Chavez je sigurno vodio skupinu preko brda. U međuvremenu je izašao i pun mjesec te obasjao kraj srebrnom svjetlošću.

Kad se pred njima izdigla tamna sjena visokih brda, Chavez na njih pokaza rukom:

— Preko njih, s druge strane, grad je u dolini — rekao je Chavez šaptom kao da se boji da ga nitko ne čuje.

Fargo zakima glavom pa izvadi iz džepa sat. Još dvadeset minuta do devet sati. Kad ga je ponovo spremio u džep, Fargo se uspravio na sedlu. S druge strane brda čuli su pucnjavu.

— Dios! Kid već napada! — zava- pio je Chavez.

— Nije to Kid — javi se Morton koji je jahao uz bok Fargu — to pucaju kauboji s ranča Tres Rios.

Fargo naheri glavu i načuli uši da bolje čuje, procjenjujući daljinu iz koje se čula punjava. Pucalo se sve češće i sve bliže. Očito su Whitfield i Brewer poslušali doslovce Kidove zapovijedi. Upali su u Lincoln sa zapada, te uznemirili Trentove ljude, a zatim se povukli, izbjegavajući gubitke te istodobno izvlačeći što više Trentovih ljudi iz grada prema gustoj šumi uz rijeku Bonito.

Što je pucnjava bila glasnija, Fargovi ljudi su bili sve nestrpljiviji, ali on im je rukom dao znak da se smire. Prema dogovoru s Kidom, Fargo je u napad morao krenuti točno u devet sati. Napadne li prije devet, Trentovi divljaci sraunit će ih sa zemljom prije nego što se Kid uopće pojavi na poprištu.

Teško im je bilo čekati, ali drugog izlaza nije bilo. Fargo je ponovo pogledao na sat. Pucnjava je bila sve žešća. Kauboji s ranča Tres Rios, činilo se, pritisnuli su Trentove revolveraše.

Još pet minuta. Fargo potjera konja u lagani kas te povede ljude do vrha brda.

Na samom sljemenu Fargo zastade trenutak. Sjahao je i pošao pješice u izvidenje. Dolje se na srebrnoj mjesecini jasno razabirao grad Lincoln. Sa zapadne strane uz rijeku Bonito hici su bljeskali kao krijesnice. Glavna ulica vrvjela je ljudima. Moglo ih je biti barem stotinjak. I to što je Fargo vidio gotovo ga je obeshrabrilo. Trent nije bio budala. Ili, bolje rečeno Jess Cannon nije bio budala. Odvojio je točno onoliko ljudi koliko je trebalo za okršaj s kaubojima s ranča Tres Rios. Ni jednog čovjeka više. Ostale je zadržao u gradu.

Tada Fargo zaključi kako doista nije imalo smisla zavaravati protivnike koji su profesionalci. Cannon je odmah prozreo podvalu s kaubojima s ranča Tres Rios, pa je čekao s glavnom ljudi napad na grad.

Fargo promotri pažljivo obronke brda, ali ondje nije opazio ni traga Billyju Kidu i njegovim ljudima. Ponovo je pogledao na sat. Bilo je točno devet sati. Vrijeme da napadnu. Dotrčao je natrag do konja i uzjahao.

— Kaži im da se rasporede — tiho je naredio Morton — jer silazimo u jurišu, a dolje nas čeka smrtonosna kiša olova. I neka se nisko sagnu u sedlu uz grivu konja i pucaju uzduž cijele glavne ulice.

Morton je kimnuo glavom i svojim ljudima prenio Fargovu zapovijed.

Čim je Fargo bio siguran da su je svi čuli, podigao je ruku uvis, a zatim je podbo konja i krenuo žurno nizbrdo.

* * *

Njih pedesetorica tutnjali su u galopu nizbrdo prema Lincolnu u mahnitom galopu i s oružjem u rukama. Fargov je konj ispruženim nogama grabio zemlju pod sobom, a on je držao sačmaricu uperenu preda se, premda je do Lincolna još bilo punih pet stotina metara.

Pa četiri, pa tri stotine... i već je vidio ljude u gradu koji su se uznemirili kad su čuli grmljavinu topota konja. Cijela mu se ulica nekako zavrtjela ispred očiju kad se suočio s protivnikom. Pričekao je još jedan trenutak, a onda je potegnuo okidač. Sačmarica je zagrmjela i proparala tišinu noći kao top.

Bio je to znak za obje strane. Iza Farga su njegovi ljudi također počeli pucati. Ulica je začas zablještala osvijetljena ognjem iz mnogih cijevi. Fargo je odjednom jezdio kroz pljusak olova dok je punio sačmaricu. Prve puške su trebale biti znak Bonneyju da upadne u grad, a na sjevernim prilazima gradu nije bilo nikoga i Farga odjednom obuze strah. Billy Kid je kasnio, njegova grupa još nije bila prešla brda iza grada, a to je značilo da dva neprijateljska revolveraša dolaze na jednog Fargova čovjeka. Ispalo je da nisu oni protivnika namamili u klopku, nego su, dapače, sami upali u nju.

Fargo opsova. Čim su odjeknuli prvi pucnji, za njih više nije bilo povratka. Morali su izdržati dok ne stigne Kid. A ne dode li Kid?... Onda im više nije bilo spasa. Svi će izginuti.

Jahali su kroz kišu olova prema nizu kuća uzduž ulice. Trentovi su ljudi pucali na njih iz zaklona, iza ugla kuća, iza drveća. Fargo i njegovi ljudi naletjeli su ravno ispred njihovih pušćanih i revolverskih cijevi. Zrna su zviždala oko Farga dok je držao uzde u zubima, sačmaricu u jednoj, a kolt u drugoj ruci i pucao u odbleske vatre iz cijevi neprijatelja što su mu bile odlične mete. Fargo je čuo njištanje konja i vidio ih kako padaju pogodeni. Vidio je ljude kako padaju sa sedla. Uz njega je Chavez pucao iz kolta, a Morton je neprestano prazio i punio šarpsicu. Tada Morton zaječa i klizne natraške preko sapi konja na zemlju. Gotovo u istom trenutku konj ispod Chaveza se propne i pade.

Došli su već i do kuća, a Kidu još ni traga. Fargo je počeo sumanuto vikati:

— Sjašite, sjašite! U zaklon!

Trzne noge iz stremena i skoči na zemlju a konj je nastavio galopirati. Okrenuo je glavu i vidio da su svi njegovi ljudi već poskakali iz sedla. Zatim je podigao sačmaricu i jurnuo u borbu. Utrčao je u prolaz između dviju kuća. U tom su se trenu pred njim stvorila dva Trentova revolveraša. Fargo potegne oba okidača na sačmarici. Napadači su se nijemi skljkali na zemlju. Fargo je preskočio njihova mrtva tijela dok je punio sačmaricu, a zatim provirio na glavnu ulicu.

— Pokosite ih sve do jednoga! — čuo je glas Jessa Cannona kako urnebesno viče svojim ljudima. Fargo nije mogao razaznati odakle dolazi Jessov glas, a i nije imao vremena za to, jer je pred njega iskočio, iza pojila, neki

zdepasti čovjek niska rasta. Kolt je prasnio i zrno je rasparalo rukav Fargove košulje. Fargo potegne okidač sačmarice kad se zdeponja našao točno ispred cijevi. Mlaz sačme ga je najprije podignuo, a zatim odbacio. U tom trenutku na Farga skoči s boka čovjek s uperenom vinčesterkom. Nije imao bijelu traku oko desne ruke i Fargo okrene sačmaricu i opali iz druge cijevi te ga sačmom doslovce zabije u zid susjedne kuće. Nije više imao vremena da ponovo napuni sačmaricu, pa je objesio preko ramena i potegne kolt iz korica.

Ali njih je bilo mnogo, a Bonneyju još ni traga ni glasa. Opkoljavali su, a on je pucao i pucao. Dalje, niz ulicu, njegovi ljudi koji su još ostali živi borili su se s neprijateljem prsa u prsa. Jedan Trentov revolveraš jurnuo je na njega. Fargo munjevito opali, ali se začuo samo udarac igle po praznoj čahuri, pa potegne nož i zarije mu ga u trbuh.

Bio je opkoljen. Netko ga je uhvatio za vrat i pokušao stegnuti. Fargo je naglo trgnuo glavom i u posljednji se čas oslobodio stiska. Drška kolta promašila mu je glavu i udarila ga po ledima. Fargo se tukao, otimao, zbacivao sa sebe napadače. Vidio je revolversku cijev uperenu. Sagnuo se i udario revolveraša drškom sačmarice po glavi.

Bonney nije došao i izgubit će bitku. Fargovi ljudi padali su kao snoplje. Moram im narediti da se povuku, inače će svi izginuti, pomislio je Fargo. Istrgao se iz ruku napadača i pobjegao im iza neke kuće, i upravo kad je htio pozvati svoje ljude da se povuku, začuo je pušćanu i revolversku vatru u glavnoj ulici.

Ljudi su vikali, klicali. Fargo brže-bolje napuni sačmaricu i izide iz zaklona. Srce mu živo zakuca. Uz obalu Bonita prštale su puške, a topot konjskih kopita čuo se sve jače. Billy Kid ušao je u grad!

I dok je Fargo pucao iz sačmarice u dvojicu napadača, vidio je na mjesecini uzbibane sjene jahača koji su ujahali u grad pucajući. Čovjek koji ih je predvodio jahao je nisko sagnut uz grivu konja s koltovima u rukama, iz kojih je naizmjenice sijevao plamen.

Čuli su se sve glasniji poklici likovanja Fargovih ljudi i povici užasa i strave protivnika. Ispred kuće u kojoj je nekada bila McSweenova trgovina Kid je naglo zaustavio konja i skočio sa sedla kao pantera, dok se konj još propinjao. Pojurio je za neprijateljem, a njegovi ljudi za njim. I dok je trčao, sagnut, oba kolta u njegovim rukama rigala su smrt oko sebe.

Trentovih ljudi je pod novim naletom bilo sve manje. Bježali su kao muhe bez glave i tražili zaklon. Fargo se pakosno smješкао dok je pucao za njima. Čim je ponovo napunio sačmaricu, potrčao je u susret Kidu.

Praznih revolvera, Bonney se sklonio iza ugla stare trgovine. Izbacivao je prazne čahure iz koltova, kad je do njega dotrčao Fargo.

— Oprosti, zakasnio sam. Trent je postavio stražu gore na prijevoju. Morali smo najprije maknuti njih da bismo mogli proći — objasnio mu je Kid dok je punio koltove. Zatim mu se nasmiješio i namignuo mu, a njegove su oči zasjale gotovo divljačkom, mahnitom radošću. I za čas je opet bio na ulici, neustraživo tražeći mete, a koltovi bi u njegovim rukama zagrmjeli čim bi ih ugledao.

Fargo ga je trenutak zadivljeno promatrao. Tek kad je zrno udarilo u zid trgovine, točno iznad njegove glave, Fargo se hitro okrenuo da vidi odakle je zrno moglo doći. Opazio je bljesak iz puškarnice u kuli, starom kamenitom tornju španjolske drevne tvrđave. Bacio se brže-bolje na zemlju. Ako su strijelci u kuli, zaključio je, onda drže na oku cijelu glavnu ulicu, birajući ciljeve, što bi na kraju krajeva moglo odlučiti i o ishodu bitke.

Kula se uzdizala na poljani. Fargo je načas zaboravio na pucnjavu u glavnoj ulici. Potrbuske je dopuzao do kule kroz visoku travu. Plamen je sijevao iz tri puškarnice i sijao smrt po glavnoj ulici. Po tome je zaključio da u kuli ima najmanje troje Trentovih ljudi.

Prišuljao se sa stražnje strane kuli. Pakosno se smješкао dok je punio sačmaricu. Zatim ustao i potrčao. U tren oka bio je uz stražnji zid kule. Uz drvena vrata bila je oveća puškarnica iz koje nitko nije pucao. Fargo je stavio cijevi sačmarice u tu puškarnicu i uperio je malo uvis. Potegnulo je oba okidača i osuo unutrašnjost kule kišom sačme.

Čuo ih je kako jauču i stenju dok su se zrna odbijala od zidova. U tom trenu prestala je i pucnjava iz puškarnica. Fargo je napunio sačmaricu i otrčao ponovo na glavnu ulicu, a kad je stigao na sredinu ulice, vidio je ljude s bijelom trakom oko desne ruke kako dolaze sa svih strana. Čovjek koji ih je predvodio pucao je i nepogrešivo gadao iz dva kolta, dok se ostatak Trentovih ljudi povlačio ispred njih, odgovarajući tek isprekidanom vatrom.

Uto je sa zapadnog ruba grada odjeknuo povik: – Naprijed, junaci s ranča Tres Rios! – uz grmljavinu kopita koja se primicala sve bliže središtu grada.

Posljednji Trentovi ljudi, koji su još pružali otpor ukliješteni između Kidovih ljudi i kauboja s ranča Tres Rios, zahvatila je panika. Uzmicali su u neredu. Njihova je vatra jenjavala, a zatim je netko očajnički povikao:

– Predajemo se! Prestanite pucati! Predajemo se! – i ruke su im poletjele uvis, a ulica je sablasno utihnula. Tek tu i tamo neki Kidov čovjek opalio bi metak.

– Prestanite pucati! Čujete li! Dosta je bilo ubijanja! – dreknuo je gromoglasno Kid, pa potrčao prema mjestu gdje su stajali poraženi Trentovi ljudi dok su ih opkoljavali kauboji s ranča Tres Rios. Fargo je dotrčao za Kidom i zaustavio se ispred skupine zarobljenika.

Pogledom je šibao po zarobljenicima, ali ni Trenta ni Cannona nije vidio među njima. Uperio je sačmaricu u trbuh najnižeg zarobljenog revolveraša koji je razrogačio oči od straha.

– Fargo! – zaprepašteno će Billy Kid, te posegne da odgurne cijevi sačmarice u stranu.

– Ne miješaj se! – zasiktao je Fargo i odgurnuo mu ruku, pa se unio u lice zarobljenom bradonji i zaškripao zubima: – Gdje su Trent i Cannon? Govori!

– Pohogu, čovječe – zamucao je bradonja izbečenih očiju i blijeda lica od straha – nemojte se igrati s tom sačmaricom. Raznijet ćete mi utrobu. Ja sam se predao.

– Ne kažeš li mi gdje su, napunit ću ti crijeva sačmom – zaprijetio mu je Fargo.

– Zaboga, Fargo... – ponovo će Kid.

– Ti se u to ne miješaj – odbrusi mu ponovo Fargo, pa se okrene bradonji: – No, što čekaš? Govori!

Čovjek je zadrhtao a lice mu se stade grčiti. Čelo mu je oblio znoj. Oblizao je suhe usne i tiho procijedio:

– U sudu. Tamo su pobjegli.

Fargo spusti sačmaricu i zagleda se u najveću zgradu u Lincolnu. Nekada je u njoj bila trgovina Murphy-Dolan.

– Pa da, to sam mogao i misliti. Tamo ima stotinjak tamnih kutaka gdje se čovjek može dobro skriti – prošaptao je kao za sebe, pa se zatim okrenuo Bonneyju: – Odoh ja za njima!

– Čekaj, čovječe! Ne idi tamo sam. Idem i ja s tobom – odvrati mu Kid, pa naredi Whitfieldu:

– Čuvaj zarobljenike dok se ne vratimo.

Kid i Fargo pretrčali su zajedno ulicu i zaustavili se nasuprot zgradi suda.

– Vidiš li onaj prozor gore na katu. S njega sam ustrijelio Olligera. S njega možeš držati pod vatrom cijelu ulicu. Odande će nam ga sigurno zaprašiti – upozorio je Kid Fargo.

– A, ne, neće, bogami! – odbrusi mu Fargo i pretrča ulicu, pa se sakrije iza starog hrasta. S prozora na prvom katu doista se mogla nadzirati glavna ulica ispred zgrade suda. Fargo se nasmiješio i naciljao u prozor iz sačmarice: – Čim opalim, ti pretrči ulicu – rekao je Fargo Kidu i potegnuo prvi okidač na sačmarici.

Sačmarica je riknula i razmrskala staklo na prozoru na prvom katu. Bonney je sagnut dotrčao do ulaza u zgradu suda, a tada Fargo potegne drugi okidač. Zatim je napunio ponovo sačmaricu i opalio još jednom u prozor na katu dok je trčao za Kidom preko ulice.

— Ti dobro znaš razmještaj soba u sudu. Vodi nas unutra — zadihano će Fargo kad se zaustavio ispod balkona na prvom katu.

— Dobro — rekao je tiho Kid. Ulazna vrata bila su ostakljena. Bonney je razbio staklo na oknu iznad brave. Pružio je ruku kroz okno i s unutrašnje strane potegnuo zasun, pa otvorio širom ulazna vrata u sud.

— Tiho — šapnuo je Kid — čut će nas! U ovoj kući ima mnogo soba i oni nas mogu čekati u bilo kojoj.

Ušli su na prstima u mračno i prostrano predvorje. Iz predvorja su dugačkim hodnikom vodile uske stube na prvi kat. S obje strane hodnika bile su sobe. Fargo je zastao napetih živaca kao struna kad je zaškripao pod na prvom katu.

— Gore su — izustio je šapatom.

— To nije dobro. Stube su uske. Jedva jedan čovjek može proći. Postrjeljat će nas kao zečeve kad se počnemo uspinjati.

— Ja ću raskrčiti te stube, a ti onda dotrči — odvratio mu je Fargo uz blag osmijeh.

— Pričekaj dok napunim revolvere — reče Kid.

Fargo se okrenuo prema stubama sa sačmaricom uperenom uvis, Kid je punio drugi kolt, kad su se vrata iza Kidovih leđa tiho otvorila.

Fargo je opazio sjenu čovjeka pognutih ramena u okviru vrata iza Kidovih leđa; sjenu krupnog revolveraša Cannona.

— Kide! Iza tebe! — dreknuo je uspaničeno Fargo, jer nije smio pucaati da ne pogodi Kida.

A tada je svojim očima vidio čudo! Jesse Cannon je već bio naciljao Kida, a Cannon je bio pravi profesionalac, kadli se Kid tako naglo okrenuo da se Fargu učinilo da je za tren nestao u mutnoj sjeni i čim je ispustio prazan kolt i naboje na pod, potegnuo je iz korica pun kolt, koji je maloprije napunio, te opalio. Pogodio je Cannona u prsa. Ovaj zatetura odbačen unutra i njegovo zrno pogodi tavanicu.

— Pobogu! — zavapio je Fargo zapanjeno. A tada s vrha stuba zagrmi pucanj. Zrno se zabilo u zid iza Farga.

Trent! Fargo je uperio sačmaricu uza stube i potegnuo istodobno oba okidača, te ne čekajući da vidi da li je koga pogodio, potrča uza stube na kat s koltom u ruci.

Nitko nije zapucao u Farga dok se uspinjao stubama. Gore je bilo mračno kao u rogu. Samo se tanka zraka mjesečine probijala kroz prozor. Osvrnuvši se oko sebe, razabrao je klupe i stolice. Utrčao je u sudnicu.

A tada je iz tame s druge strane sudnice sunula vatra iz revolvera kratke cijevi. Zrno je okrnulo Farga po boku. Podigao je kolt, te pucao i pucao, parajući mrak odbljescima vatre iz cijevi. Poslije svakoga hica bacio bi se u stranu kako ne bi odao svoj položaj.

Onda mu je kolt škljocnuo u prazno i glasno odjeknulo praznom sudnicom.

— I tvoj je kolt prazan — zasiktao je Trent.

— Napunit ću ga — odgovorio mu je Fargo.

— Nemaš vremena. Ja sam u sjeni, Fargo. Ne vidiš me, a ja tebe dobro vidim. I imam nož u rukama. Uvijek ga nosim u čizmi. Nisam bogzna kakav revolveraš, Fargo, ali sam vičan nožu. Tko odraste na obalama San Francisca, taj se zna braniti nožem. Ovaj put ću ti iskopati oči. O ne, neću te zaklati. Oslijepit ću te kako sam ti obećao — prijetio mu je Trent iz mraka.

Rečenicu je završio hihotanjem gotovo u uho Fargu. Fargo je poskočio od straha i prazan kolt ispao mu je iz ruke. Oštrica Trentova noža sunula mu je mimo lica i Trent se sudario s Fargom i srušio ga na pod kad je Fargo posegnuo za nožem. Pao je priklješten u prolazu između dva reda klupa, a Trent je bio nad njim i pritiskao ga težinom. Vidio je obris Trentove glave i nož u njegovoj ruci točno iznad svojih očiju.

Fargo se napeo iz sve snage i odgurao Trenta sa sebe, pa mu je vrh Trentova noža zarezao samo obraz. Fargo se brže-bolje prevrnuo na bok, a Trentov lovački nož promašio mu je za dlaku trbuh. Tada je Fargo već izvuкао svoj nož i pritisnuo mu polugu. U tom su trenutku Trent i Fargo klečali jedan nasuprot drugom u uskom prolazu između dva reda klupa. Trent se bacio na Farga, ali je Fargo podigao pred sebe nož u pravi čas. Trent je zamahnuo lovačkim nožem, ali preda-leko i promašio je Fargove oči.

— Kurvin sine! — vrijedao ga je sikajući Trent, pa se trgnuo unatrag i

ustao istodobno kad i Fargo. Trenutak su stajali sučelice i zurili jedan u drugoga u mračnoj sudnici. Nisu imali mjesta za kretanje. U to je, kao iz neke velike daljine, Fargo čuo Kidove korake na stubama, no svu je svoju pažnju usmjerio na crnu sjenu ispred sebe.

— Sad si gotov, Fargo! — reče mu Trent i skoči na nj.

Nemajući kamo, Fargo nasrne na Trenta. Sudarili su se zamahnuvši noževima.

Trent jaukne, a Fargo osjeti kako njegov nož para Trentove slabine i struže mu po rebrima. Istodobno Trentov nož udari u redenic koji je Fargo nosio preko prsiju; u tvrdu kovinu metaka za vinčesterku, te klizne po njima kao po štitu.

— Oh — zastenjao je Trent u samrt-nom hropcu i njegovo tijelo omlitavi na Fargovim rukama, a topla Trentova krv poteče po Fargovim prstima. Fargo raširi ruke s gađenjem, a Trent mrtav padne na drveni pod sudnice.

— Ovdje je negdje svjetiljka — čuo je Fargo Kidov glas iza sebe, a zatim je Kid kresnuo šibicom i zapalio petrolejku.

Fargo je stajao kao okamenjen između redova klupa i piljio ukočenim pogledom u ispruženo mrtvo tijelo.

— Zaklao si ga? — upitao ga je Kid šapatom.

— Da — kratko mu odgovori Fargo i okrene se da uzme svoj kolt s poda i potraži gdje mu je pao šešir, dok je Kid ostao stajati uz mrtva Trenta.

— Ha — počeo je Kid čudnim, praznim glasom — i tako eto završi rat u pokrajini Lincoln.

Fargo podigne kolt s poda i stavi šešir na glavu.

– A ne. Varaš se. Nije još završio – proturječio mu je Fargo.

– Kako nije? – upita ga začudeno Kid i podigne obrve, gledajući u Fargo.

– Nije i neće sve dok ja ne sredim račune sa Selmanom – odvrati mu Fargo dok je punio kolt.

X

Kočija se kotrljala dugim drvoredom prema velikoj ladanjskoj kući u dolini Rio Grande. Fargo je upravljao zapregom, a Nita i Antrim sjedili su na stražnjem sjedalu. Kad su stigli pod verandu, Fargo je zategnuo uzde i zaustavio zapregu, te pogledao smrknuto u smotan opasač i korice s koltom kalibra .45 na podu pokraj svojih nogu.

– Henry, zar doista nećeš opasati revolver? – Fargo je upitao Antrima.

– Ne, neću – odlučno mu je odgovorio Antrim. U izglačanom građanskom odijelu i ljetnim panama šeširom široka oboda na glavi, Antrim nije više ni najmanje nalikovao na Billy Kida, čovjeka koji je sebi, nedavno, koltovima u rukama probijao put kroz unakrsnu vatru neprijatelja na glavnoj ulici Lincolna. Skočio je spretno iz kočije i pružio ruku Niti da joj pomogne sići.

– Uostalom, ti ga носиš – rekao je Antrim kad je i Fargo sišao s kočije.

– Možda će mi i zatrebati – smrknuto će Fargo i poravna revolver uz bok.

Popeli su se stubama na verandu. Fargo je rukom odgurnuo u stranu meksikanca, slugu koji ih je tamo dočekao, te udoše u kuću. Čim su došli u

hodnik, u predvorju se pojavio Miller. Kad je prepoznao Fargo pod konjaničkim šeširom, razrogačio je oči što od čuda a što od straha i razjapio usta, a lice mu je problijedjelo kao vosak.

– Vi! – zastrašeno je izustio u dah.

– Da, ja; pa što onda? – odvrati mu Fargo i zlobno mu se nasmiješi prije nego što ga je upitao:

– Gdje ti je gospodar?

– U svojoj sobi, ali ... Ne želi nikoga vidjeti. Loše se osjeća – zamuckujući odvrati Miller.

– A tako! Ako je čuo vijesti iz Lincolna, onda se uopće ne čudim što se razbolio – odvrati mu Fargo, odgurne grubo Millera i povede Antrima i Nitu kroz velika vrata od mahagonija. Otvorio ih je naglo i bez kucanja ušao s Antrimom i Nitom u Selmanovu radnu sobu.

– Selmane! – pozvao ga je glasno.

Mršav, oronuo starac upalih obraza i očiju okrenuo se na stolici žmirkajući, te počeo ljutitim glasom:

– Kakav je to način... – No brzo je zašutio, da bi odmah zatim prošaptao: – Fargo!

– Glavom i bradom! – dobaci mu Fargo.

Selmanovo je lice posivjelo. Plave su mu debele žile iskočile na vratu i na čelu kad je zakuckao:

– Fargo, za boga miloga ja sam kljast čovjek, bolestan starac. Evo, vidi, nikada nisam unovčio onaj tvoj ček – rekao je i onom jednom rukom počeo čeprkati po papirima na pisaćem stolu. – Evo ti ga! Drži ga! – trabunjao je i pružio mu ček koji Fargo iščupa iz Selmanovih drhtavih prstiju.

Ugodno se zabavite uz obilje štiva!

— A tko je ovaj čovjek s tobom? — upitao je na to Selman Farga koji ga više nije slušao.

Antrim stoga istupi i zaobide Farga koji se zagledao u ček i tek pošto je prepoznao svoj rukopis i potpis, spremio ga u džep uz slavodobitan smijeh.

— Tvoj stari znanac, John — odgovori Antrim Selmanu.

Selman se nagne naprijed ga bolje vidi. Bio je sjena od čovjeka kakav je bio kad ga je Fargo upoznao.

— A ne, to nije moguće! — prošap-
tao je dok je žmirkao u Antrima.

Antrim skine šešir s glave.

— Moguće je, moguće, John. Popravili su mi i izravnali zube.

— Billy — osupnuto će Selman.

— Pogodio si, John. Nemoj se plašiti. Nisam došao da ti se osvetim. A i kako bih, pa ti si teško bolestan — reče mu doktor tiho.

— Srce mi je gotovo prepuklo kad sam čuo za...

— Upozorio sam te u svom pismu da ne daješ nikakvih izjava za novine. Jesi li kome što zucnuo? — prekinuo ga je Antrim.

— Nisam. Zar misliš da samoga sebe želim upropastiti?

— Dobro je što nikada ni jedna riječ neće biti objavljena o boju u Lincolnu. Nema toga čovjeka u gradu koji na neki način nije bio upetljan u nj, ali svi su se zakleli da će šutjeti. Tako, rat je završen, John, kao da ga nikada nije ni bilo i nitko nikada neće ni posumnjati da nije završio prije tri-deset godina, osim ljudi koji su u njem sudjelovali — rekao je Antrim, pa nastavio poslije kraće šutnje: — A ti, ako imaš imalo pameti u glavi, ni-

kada ga više nećeš ni pokušati otpočeti.

— Pobio si moje ljude i sad još hoćeš... — počeo je protestirati Selman koji kao da se iznenada pribrao i oporavio od prvog zaprepaštenja.

— Znam da si još bogat i moćan i da bi mogao unajmiti novu vojsku plaćenika i revolveraša ako se zaintačiš, ali — reče mu Antrim, pa se nagne naprijed prema Selmanu i brзом ga kretnjom potegne za prazan rukav. — ti to više nikada nećeš učiniti, zar ne? — dovrši Antrim.

— Pobogu — zavapio je jednoruki Selman šapatom — zar ti nikada nećeš skapati? Zar te se nikada neću osloboditi?

— Ja sam živ, ali Kid je mrtav. I ostat će mrtav ako ga ti, John, ponovo ne prisiliš da uskrsne. A učiniš li to još jednom, nema tog mjesta na kugli zemaljskoj gdje te ja neću dohvatiti. Zapamti, čovjeka ne mogu zaštititi ni stotine plaćenih tjelesnih stražara protiv fantoma revolveraša.

— Billy — počeo je Selman i htjede ustati, ali nemoćno klone natrag u stolicu — molim te, ostavi me na miru već jednom. Progoniš me i danju i noću. Ja to više ne mogu... — pokrio je rukom oči i povikao: — Odlazi da te više ne vidim!

Antrim mu je maknuo ruku s očiju i unio mu se u lice dok mu je govorio:

— John, potraži liječnika specijalistu. Ti si teško bolestan.

— Odlazi već jednom. — procijedio je Selman i ne podigavši pogleda.

— Idemo — Antrim je na to pozvao Nitu i Farga.

Nikoga nisu sreli u predvorju dok su izlazili iz kuće.

Dok se kočija kotrljala drvoredom, Antrim će tužnim glasom:

– Više se ne moramo bojati Selmana. Srce mu neće dugo izdržati. Još koji tjedan, mjesec ili dva, najviše... Ne, nema u njega više snage da izazove još jedan rat u pokrajini Lincoln.

– Ja se nadam da neću dočekati toliku starost – reče Fargo.

– Nastaviš li živjeti kao do sada, zacijelo nećeš. Ali i Selman neće dugo.

– Kad umre – reče Fargo – kurvin će sin vjerojatno sve svoje bogatstvo ostaviti u dobrotvorne svrhe i još će mu na kraju zbog toga i spomenik podignuti.

– Najvjerojatnije – potvrdio je Antrim i zašutio. Progovorio je tek kada su stigli na kraj drvoreda i skrenuli na glavnu cestu preko doline prema El Pasu. Upitao je Fargo: – A Aljaska?

– Velika je to zemlja – mudro će Fargo.

– Treba im liječnika tamo, zar ne?

– Kao kruha – potvrdi Fargo.

– To sam i mislio – reče Antrim i ponovo se zamisli.

Nita se nagnula prema Fargo:

– A ti, Neale? Kamo ćeš ti? – upitala ga je.

Fargo joj nije odmah odgovorio. Nikada on nije ni pomislio da bi se za cijeli život vezao uz jednu ženu. Ali osjećaji su mu u tom času umalo nadjačali razum. Nita je bila drugačija od ostalih žena koje je poznavao. K tome bila je jedinica Billyja Kida... Ali prije nego što je Fargo dospio otvoriti usta, doktor Antrim ga je nehotice spasio, javivši se sa stražnjeg sjedala kočije:

– Fargo će zacijelo poći krijumčariti oružje u Meksiko, ili nešto tome slično.

– Da, pomišljao sam i na to – kratko će Fargo.

– Mogao bi poći s nama na Aljasku – predložila je Nita.

Fargo je oklijevao što da odgovori. I u tom oklijevanju prestrašio se nemoćne starosti. Ne, neće on biti poput onog Selmana; neće on odabrati dug život u papučama i polagano umiranje u mekom krevetu; ne, ni za što na svijetu; ne, čak ni radi neke žene, pa bila ona i Nita Antrim, kći Billyja Kida. Jer, on neće izdahnuti kao cmizdravac, neće ovisiti o otkucajima srca ili izdržljivosti nekog drugog organa. Umrijet će sa čizmama na nogama.

– Bio sam ja već na Aljasci, a krijumčarenjem oružja može se zaraditi mnogo novca u Meksiku – odgovori joj Fargo kao da se ispričava.

– Oh... – dugačko i bolno uzdahnula je Nita.

Taj ga je uzdah dirnuo u srce, pa je odmah i dodao:

– Naravno, u Meksiku je vruće, a Aljaska je prekrasno mjesto za čovjeka koji ne može više podnosti veliku vrućinu. Nadam se da ću naći vremena da tu i tamo skoknem gore da se i ja malo rashladim kad mi u Meksiku postane pretoplo.

– I ja se nadam – suho će Nita.

– Ako budemo živi i zdravi – reče Fargo, pa naglo skrene kočiju u polje pokraj ceste. Zaustavio je i skočio u travu.

– Silazi, Antrime – naredio je grubo liječniku i potegnuo kolt.

– Što ti je, pobogu, Fargo? – zaprepašteno će Antrim.

Fargo mu se kiselo nasmijuljio, a zatim počeo izbacivati metke iz bubnja svoga kolta. Pali su u travu ispred njegovih nogu. Zatim je iz prtljažnika kočije izvadio Antrimov opasač s koltom kalibra .45, koji je Antrim uzeo sa sobom za svaki slučaj, a na navaljivanje Farga, i kojeg je doktor odbio opasati prije nego što je pošao u Selmanovu kuću.

— Stavi ga — Fargo je naredio Antrimu čim je sišao s kočije.

— Što hoćeš? — upitao ga je u čudu Antrim.

— Do vraga, zar misliš da ću propustiti priliku da se ogledam s Billyjem Kidom i ostatak života provedem ne znajući tko je od nas dvojice brži.

Polagano su se Antrimove usne razvukle u blag smiješak. Ogledavši se na sve strane da se uvjeri da ih nitko ne vidi, skinuo je kaput i stavio ga preko kotača kočije.

— Dobro, kad baš želiš — pristao je napokon Antrim i zakopčao opasač oko struka, a zatim je i on istresao metke iz bubnja svoga kolta, pa ga ponovo prazna vratio u korice.

— Uostalom, i zavrijedio si da to znaš. — dodao je Antrim te pošao natraške nekoliko koraka, a kad je stao ruke su mu se spokojno njihale uz bokove. Nasmiješio se Fargu i pokazao mu svoje bijele pravilne zube.

— Hoćemo li...?

I Fargo je stajao opušten. Odlučio je da potegne brzo revolver kao nikad dosad. Pazio je da ne napne odveć mišice, da iskoristi sve znanje i iskustvo, urođenu spretnost i brzinu. Pažljivo je gledao u oči Billyja Kida.

Tada su potegnuli.

Fargo je znao još dok mu se ruka trgnula nadolje da neće pogriješiti. Da nikad u životu nije brže potegnuo revolver i da možda više nikada neće tako brzo potegnuti. Činilo mu se da mu je revolver sam poskočio u šaku i u trenu je palcem nategnuo kokot i kažiprstom potegnuo okidač. I Antrimov je revolver već bio uperen u Farga, i kad je njegov kokot udario, dva su se suha škljocaja slila u jedan. Dva muškarca stajala su jedan prema drugome s praznim koltovima i smiješili se. A da su kojim slučajem koltovi bili puni, obojica bi u tom trenutku ležali mrtvi.

Antrim je duboko uzdahnio i krenuo prema Fargu.

— Ti si najbrži revolveraš kojeg sam ikada sreo. Drago mi je da me nisi pronašao dok si još radio za Selmana — promrmljao je.

— I meni — prošaptao je kratko Fargo i iskreno je to mslio.

Polagano je spremio kolt u korice pošto ga je najprije ponovo napunio.

Antrim je također po navici iskusna revolveraša najprije napunio ponovo svoj kolt, pa ga stavio natrag u korice. Zatim je otkopčao opasač i pružio ga Fargu zajedno s koltom u koricama.

— Uzmi ga. Tvoj je — rekao mu je Antrim.

— Što? — zažmirkao je Fargo u čudu.

— Uzmi ga za uspomenu. Ja sam ga nosio u oba rata u pokrajini Lincoln. Ne želim više nikada iz njega pucati — tihim mu je glasom rekao Antrim.

Fargo uze opasač i revolver i zapilji se u njih.

– Billy, ja bih ga rado uzeo, ali čovjeku poput tebe... pode li nekamo... na put... može ti zatrebati – zamuckivao je Fargo.

– Ne, neće na Aljasci gdje nikada nitko nije čuo za mene.

– Na Aljasci i bilo gdje drugdje.

– Možda, ali nikada kao u pokrajini Lincoln. Neale, uzmi ga, molim te! Znam da je došao u prave ruke.

Fargo je još oklijevao.

– Uzmi tu prokletu pucaljku – dreknuo je nestrpljivo Antrim na Fargo.

– Dobro, dobro, kad si se zaintačio, ali samo zato što ti imaš još jednog za lijevu ruku.

– Nemam više. Drugog sam poklonio Sue McSween za uspomenu – odvrati mu Antrim uz osmijeh i popne se u kočiju.

Fargo je gledao za njim namrštena čela. Opazio je da ga je Nita primila za ruku i stisnula mu je. Fargo je zatim smotao opasač oko kolta koji mu je poklonio Antrim i spremio ga pažljivo natrag u prtljažnik. Popeo se potom u kočiju i uzeo uzde u ruke.

– Dobro – rekao je pomalo tužno

– onda naprijed u El Paso. Moramo požuriti, jer ako idete u Aljasku, pred vama je dug put.

Zatim se okrenuo, pogledao u Nitu i Antrima i nasmiješio im se, dok je kočija jurila bijelom cestom.

– Antrime, kad si već tako veliku dušan, molim te, ispuni mi jednu molbu.

– Da čujemo – odgovori mu Antrim.

– Ja imam sada nešto novca. Htio bih Niti pokazati sve znamenitosti El Pasa prije nego što otputujete.

Antrim ga pogleda ispod smrknuta čela.

– Oče, molim te – Nita se ulagivala ocu grleći ga.

– Samo ako mi Fargo obeća da ti neće udvarati dok ti bude pokazivao znamenitosti u El Pasu – odvrati joj Antrim, a Nita ga poljubi iz zahvalnosti.

– Neću joj pokazati baš sve, nego samo ono najvažnije – odvrati mu Fargo uz smiješak.

Nita se ozarila od sreće. Fargo joj se smiješio i živo pljesnuo konje uzdama po ledima. Pojurili su prema El Pasu zadovoljni da će zajedno provesti još nekoliko lijepih trenutaka.

A iza njega na stražnjem sjedalu Antrim je tihim glasom opominjao kćer:

– Ne budi luda. Jednog dana kad se ponovo sretnete, ako se ikada više vidite, on će već promijeniti toliko žena da će i zaboraviti kako izgledaš i kako se zoveš. A ti ćeš možda u međuvremenu upoznati čovjeka koji neće znati razlikovati konjički od mornaričkog kolta, ali koji će te nježno voljeti i iz tvog srca posve izbrisati njegovu sliku i svaku uspomenu na nj.

– Ne vjerujem, oče – prošaptala je Nita pomalo pokolebana.

– I ne moraš – uzvрати joj mudro Antrim – ali to će ipak biti tako. Poznajem dobro tu vrstu muškaraca. Umiru mladi. Dobar je on revolveraš, kao što sam i ja uvijek bio. Ali na žalost, uvijek se nađe netko tko je bolji i brži.

Fargo se nije usudio ni osvrnuti, da ne mora pogledati Niti u oči. Samo je ponovo ošinio konje, ali ovaj put jače. Priznao je sam sebi da Antrim govori istinu.

KRAJ

U PRIPREMI:

**Marshall Grover
SUDBONOSNA SLIČNOST**

Izašao je novi broj revije

naš strip

Ako ga nemaš, potraži ga
ODMAH!

